

**ACTIVITEITENPLAN SOOR-
TENBESCHERMING BEILEN**

ATKB

| *buro bakker*

ACTIVITEITENPLAN SOORTENBE- SCHERMING BEILEN

Kenmerk: 20210538
Versie: Concept
Datum: 19 augustus 2021

Auteur: [REDACTED]
Projectleider: [REDACTED]
Veldwerk: FaunaX, Buro Bakker/ATKB
Kwaliteitscontrole: [REDACTED]
Opdrachtgever: Woonservice

Contactpersoon: [REDACTED]

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

© ATKB voor natuur en leefomgeving. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.
Foto's: ATKB

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
LOUIS BRAILLELAAN 100
2719 EK ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding		1
1.1	Aanleiding	1	
1.2	Gegevens aanvrager	1	
2.	Beschrijving voornemen		2
2.1	Ligging plangebied	2	
2.2	Doel werkzaamheden	5	
2.3	Beschrijving activiteiten	5	
2.4	Planning	5	
3.	Onderzoeksmethode		8
3.1	Quicksan	8	
3.2	Nader onderzoek	8	
4.	Beschermde soorten		14
4.1	Vogelrichtlijnsoorten	14	
4.2	Habitatrichtlijnsoorten	20	
4.3	Samenvatting	22	
5.	Beschrijving effecten		24
5.1	Vogelrichtlijnsoorten	24	
5.2	Habitatrichtlijnsoorten	24	
5.3	Samenvatting	24	
6.	Maatregelen		26
6.1	Maatregelen voor en tijdens de sloop	26	
6.2	Permanente maatregelen	37	
7.	Overtreding verbodsbepalingen		42
8.	Gunstige staat van instandhouding		43
8.1	Huismus	43	
8.2	Gewone dwergvleermuis	44	
9.	Alternatieven		46
9.1	Nul-alternatief	46	
9.2	Aanpassing doelstelling	46	
9.3	Alternatieve locaties	46	
9.4	Alternatieve uitvoering van plan	46	
10.	Wettelijke belangen		47
10.1	Onderbouwing wettelijk belang volksgezondheid	47	
10.2	Voor het milieu wezenlijke gunstige effecten	48	
10.3	Onderbouwing wettelijk belang bescherming van wilde flora en fauna	49	

11.	Literatuur en bronnen	1
12.	Bijlage 1: Quicksan	2
13.	Bijlage 2: Nader onderzoek	3
14.	Bijlage 3: Ecologisch werkprotocol	4

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING

Woonservice is van plan om 44 woningen in de Acacialaan, Torenlaan, Gruttolaan en Molenstraat in Beilen te slopen en op deze plekken nieuwe woningen te bouwen.

Voor deze woningen is in 2020 een ecologisch onderzoek uitgevoerd naar beschermde soorten. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat er in de te slopen woningen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen en nesten van huismussen aanwezig zijn.

Vanwege de aanwezigheid van deze beschermde soorten en hun verblijfplaatsen moet voor de werkzaamheden een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

Dit activiteitenplan dient als onderbouwing van de ontheffingsaanvraag. De ontheffing wordt aangevraagd van 1 augustus 2021 t/m 31 juli 2025.

I.2 GEGEVENS AANVRAGER

Stichting Woonservice Drenthe
Contactpersoon: [REDACTED]
Hoofdstraat 29
9431 AB Westerbork
Kamer van Koophandel nummer 04034448
Vestingsnummer 000007417454

2. BESCHRIJVING VOORNEMEN

2.1 LIGGING PLANGEBIED

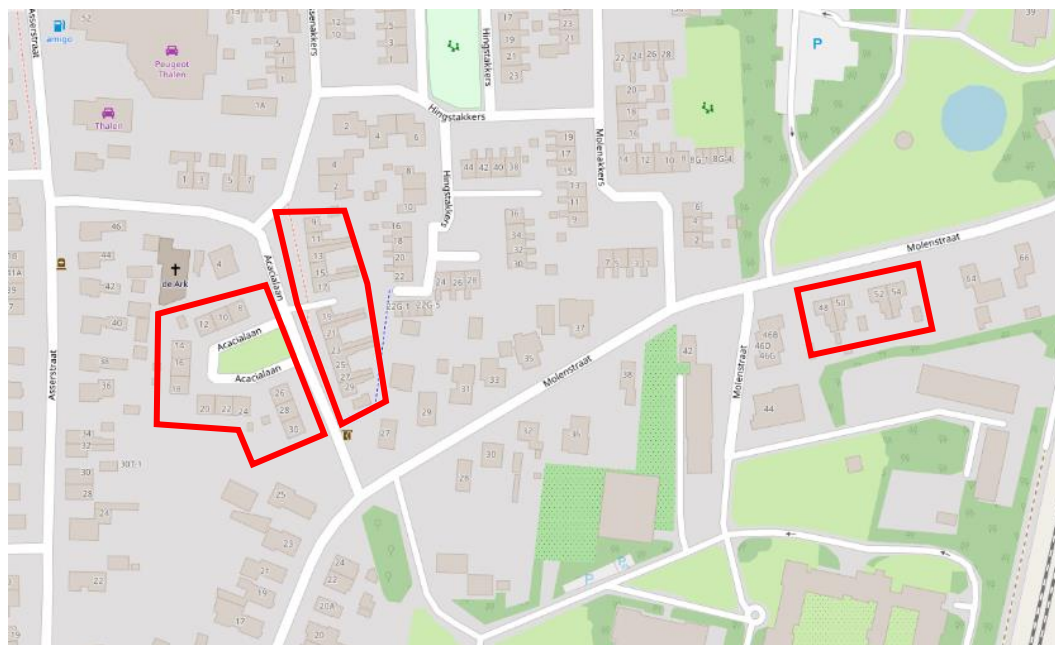
Het plangebied betreft 44 woningen, gebouwd in 1952-1966, verspreid over vier straten in Beilen, gemeente Midden-Drenthe in de provincie Drenthe. Voor een overzicht van de adressen, zie tabel 1. Figuren 1 t/m 3 geven de straten op kaart weer.

Tabel 1 De adressen waar de sloop gaat plaatsvinden in Beilen.

Straat	Huisnummer
Torenlaan	24 t/m 30
Acacialaan	8 t/m 30
Acacialaan	9 t/m 29
Molenstraat	48 t/m 54
Gruttolaan	13 t/m 35
Gruttolaan	54 t/m 58

De rijtjeswoningen aan de Acacialaan bestaan uit zowel laagbouw (even nummers) als hoogbouw (oneven nummers). Zie foto 1 voor een impressie. Een aantal woningen heeft geïsoleerde daken (de rijtjeswoningen), maar de spouwen zijn niet geïsoleerd. Dit leidt dan ook tot een energielabel van C.

De woningen aan de Molenstraat betreffen twee-onder-een-kap woningen. De daken en de spouwmuur van deze woningen zijn geïsoleerd, maar ondanks dat zijn de energie labels C/D/G. Alle woningen hebben pannendaken en zijn geschikt bevonden voor de huismus en vleermuizen. Omdat de woningen relatief laag zijn bij de even nummers van de Acacialaan is de aanwezigheid van gierzwaluwnesten uitgesloten en dus niet nader onderzocht.

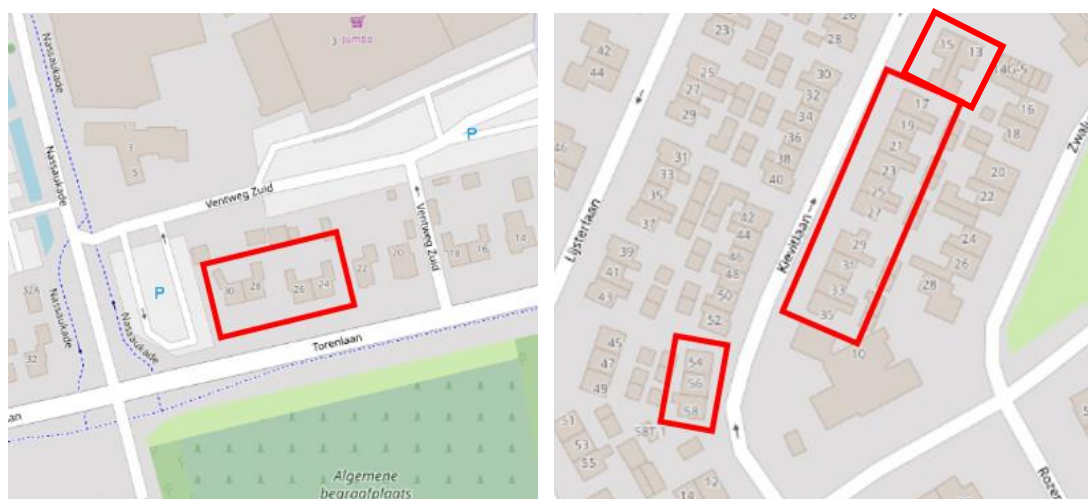

Figuur 1 Locatie Acacialaan en Molenstraat. Bron: Openstreetmap.org.

Foto 1 De woningen aan de Acacialaan met links laagbouw (even nummers) en rechts hoogbouw (oneven nummers).

De woningen aan de Torenlaan en Gruttolaan (figuur 2 en foto 2) betreffen twee-onder-een-kap en rijtjeswoningen met twee bouwlagen en kap. De daken en spouwmuren van de Gruttolaan zijn na-geïsoleerd, wat leidt tot energie labels variërend van A tot C. De woningen in de Torenlaan hebben eveneens geïsoleerde spouwen en daken, wat leidt tot een gemiddeld label van C. De woningen hebben ook pannen op het dak, waardoor ze geschikt zijn bevonden voor de huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

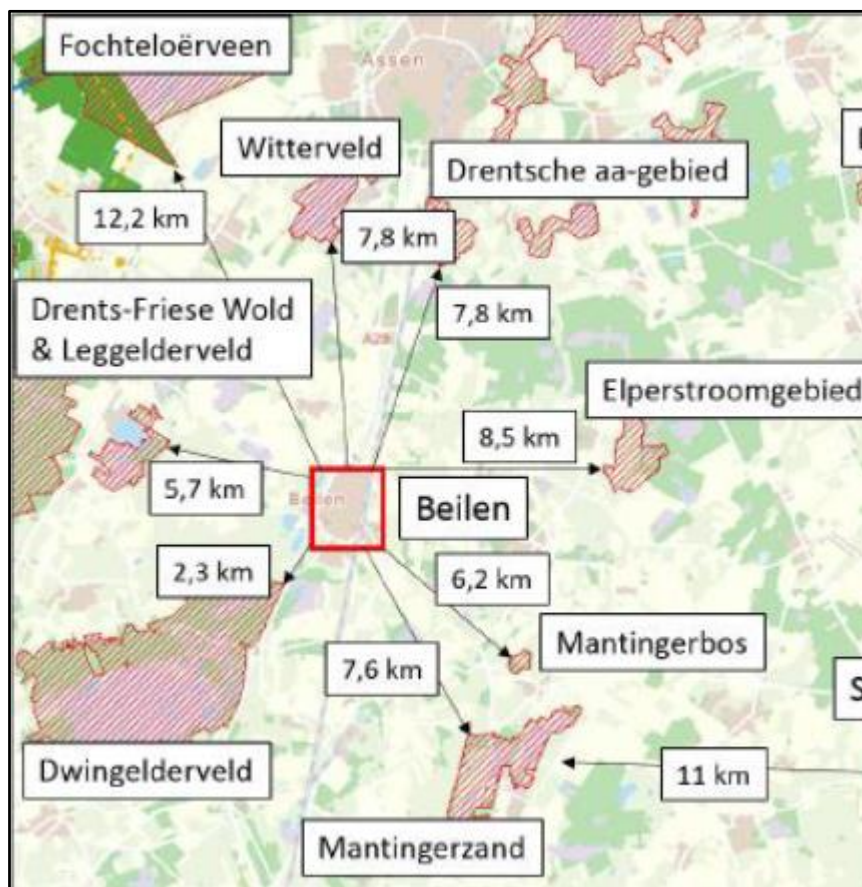
Figuur 2 Locatie Torenlaan (links) en Gruttolaan (rechts, op Openstreetmaps staat Kievitlaan aangegeven, maar dit is niet juist).
Bron: Openstreetmap.org.

Foto 2 De locatie Torenlaan (links) en Gruttolaan (rechts).

2.1.1 NATURA 2000-GEBIEDEN

De woningen liggen tussen de 2.3 en 12.2 km afstand van Natura 2000-gebieden (figuur 1, bron FaunaX 2019). Effecten op Natura 2000-gebieden kunnen niet worden uitgesloten. Het (laten) uitvoeren van een AERIUS-berekening is hierdoor aanbevolen.

Figuur 3 De afstand tussen Beilen en de verschillende Natura 2000-gebieden. Bron: FaunaX 2019.

2.2 DOEL WERKZAAMHEDEN

Binnen het plangebied worden alle woningen gesloopt, waarna nieuwbouw zal plaatsvinden. Het doel is het bouwen van gasloze woningen.

2.3 BESCHRIJVING ACTIVITEITEN

De woningen worden met kraan en gedeeltelijk met de hand gesloopt. Diverse materialen zullen gedemonteerd worden voor hergebruik (o.a. dakplaten rijwoningen). De tuinen worden leeggehaald.

De nieuwbouw, voor zover bekend, is het volgende:

- Acacialaan: Rijtjeswoningen verspreid over 5 blokken
- Torenlaan: 6 grondgebonden woningen en een appartementengebouw met 11 appartementen. De ruimte voor de extra woningen komt vrij doordat grenzend aan de 4 te slopen woningen een parkeerterrein ligt. Dit bood kansen om de ruimte optimaal in te richten. Woonservice en de gemeente gaan hiervoor gronden ruilen, zodat het parkeerterrein dichterbij het winkelgebied komt te liggen.
- Gruttolaan/Molenstraat: nog onbekend

2.4 PLANNING

De planning bestaat uit meerdere fasen.

Sloop eind 2021:

- Torenlaan 24 t/m 30
- Acacialaan 8 t/m 30
- Acacialaan 9 t/m 29

Sloop 2022:

- Molenstraat 48 t/m 54

Sloop 2024:

- Gruttolaan 13 t/m 35
- Gruttolaan 54 t/m 58

Aansluitend vindt nieuwbouw plaats. Voor de Acacialaan worden 3 type woningen teruggebouwd: jongeren-, senioren en gezinswoningen (figuur 1). Ook worden struiken en een aantal bomen geplant (figuur 2). De woningen in de Torenlaan zullen gelijk zijn aan de huidige woningen. De plannen voor de Molenstraat en Gruttolaan zijn nog onbekend.

Figuur 4 De nieuwe woningen voor de Acacialaan.

HET HOFJE

Bij dit stedenbouwkundig model zijn alle woningen gronzegebonden. Iedere bewoner heeft daardoor een eigen tuin en een voordeur aan de straat. Qua uitstraling zijn alle woningen familie van elkaar. Gemetselde gevels, een lage gootlijn en geknikte puntjes ter plaatse van de voorgevels. De senioren- en jongerenwoningen zijn in 3 blokken van 5 gestuurd rondom een groene ruimte. De 12 gezinswoningen staan in 2 blokken langs de Acacialaan en kijken uit op het nieuw ontstane hofje.

Het merendeel van de parkeerplaatsen bevindt zich langs de Acacialaan. In het hofje zijn ter plaatsen van de seniorenwoningen 11 parkeerplaatsen aanwezig. De schermen zijn bereikbaar via een doorlopend achterpad en vanuit de hoeken van het hofje.

Het hofje zelf wordt ingericht met gras, bloeiende struiken en planten. Daarnaast worden er nog een aantal bomen bij geplant. In het midden is een klein pleintje met banken. Alle bewoners rondom het hofje hebben een strook privégebied voor hun woning, bijvoorbeeld voor het plaatsen van een bankje. Op de uitbouwen van de seniorenwoningen komt een groen dak.

De gezinswoningen hebben een royale voor- en achtertuin. Idee is om een deel van de voortuin bij alle woningen te voorzien van bloeiende struiken en/of planten.

De zonnepanelen worden samengebondeld op de daken gelegd waardoor er een rustig beeld ontstaat. Via het dak wordt elke woning gekoppeld aan zijn panelen.

OVING
ARCHITEKTEN

Figuur 5 De nieuwe situatie in de Acacialaan.

3. ONDERZOEKSMETHODE

In dit hoofdstuk wordt de methode van het onderzoek toegelicht, waarbij we een onderscheid maken tussen de quickscan en het nader onderzoek.

3.1 QUICKSCAN

In 2019 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Bureau FaunaX. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Uit deze quickscan kwam naar voren dat nader onderzoek voor de huismus, gierzwaluw (m.u.v. Acacialeen 8-30) en vleermuizen benodigd was.

3.2 NADER ONDERZOEK

3.2.1 HUISMUS

Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd door Buro Bakker volgens het door BIJ12 opgestelde Kennisdocument Huismus¹, om juridische houdbaarheid te garanderen. In het projectgebied zijn twee integrale veldbezoeken uitgevoerd, in de periode van 1 april tot en met 15 mei 2020. Daarbij zijn de woningen en de omgeving geobserveerd en is gelet op aanwezigheid van broedende huismussen in en nabij de woningen. De waargenomen zingende mannetjes, de aanwezigheid van paartjes en/of nestbouw en/of voedseltransport en dergelijke zijn daarbij genoteerd. Tabel 2 geeft een overzicht van de dagen waarop de verschillende onderzoeken zijn uitgevoerd. Ronde 1 is opgesplitst in twee delen.

Tabel 2 Data veldwerk en weersomstandigheden voor het onderzoek naar huismusnesten.

Ronde	Datum	Starttijd	Eindtijd	Temp. in°C	Wind (Bft)	Bewolking	Neerslag
1a	3 april 2020	07:45	11:59	4-6	2	half bewolkt	geen
1b	6 april 2020	07:40	9:10	8	3	onbewolkt	geen
2	21 april 2020	6:43	11:07	9-12	4-5	onbewolkt	geen

3.2.2 GIERZWALUW

Het onderzoek is uitgevoerd volgens het opgestelde Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12². Het onderzoek bestaat uit drie rondes in de periode 15 mei-15 juli. Het onderzoek vond plaats aan het begin van de avond; vlak voor zonsondergang. Dit is de meest geschikte tijd om het invliegen van gierzwaluwen in een opening onder de pannen waar te nemen. Ook is gelet op rondvliegende en gierende zwaluwen in en in de omgeving van het plangebied om een indruk te krijgen van de populaties in de betreffende dorpen. Het onderzoek naar gierzwaluwen vond plaats in drie rondes met minimaal tien dagen ertussen in de periode half mei-half juli 2020.

¹ BIJ12-2017-009 Kennisdocument Huismus (Passer domesticus), versie juli 2017 BIJ12.;

² BIJ12-2017-006 Kennisdocument Gierzwaluw (Apus apus) versie juli 2017 BIJ12

De onderzoeken naar gierzwaluw zijn uitgevoerd onder goede omstandigheden (zie tabel 3). Per deelgebied en ronde is één persoon aanwezig geweest. Voor de kaarten van de onderzochte deelgebieden, zie figuren 4 t/m 12 onder het kopje vleermuizen. Een aantal deelgebieden zijn samengestelde deelgebieden, en komen dus maar eenmaal voor in de tabel.

Tabel 3 Data en omstandigheden van het gierzwaluwonderzoek.

Ronde	Datum	Deelgebied	Zon op/onder	Begintijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking
1	20-05-20	KGP8	21:36	21:06	23:36	17	1	geen	helder
1	20-05-20	KPG10	21:36	21:06	23:36	17	1	geen	helder
1	18-05-20	KaG24	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
1	18-05-20	KaG25	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
2	18-06-20	KGP8	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	bewolkt
2	18-06-20	KPG10	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	bewolkt
2	12-06-20	KoG27	21:59	21:29	22:59	22	1	geen	helder
2	19-06-20	KaG24	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
2	19-06-20	KaG25	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
3	28-06-20	KGP8	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	28-06-20	KPG10	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	29-06-20	KaG24	22:04	21:34	23:04	17	4	geen	bewolkt
3	29-06-20	KaG25	22:04	21:34	23:04	17	4	geen	bewolkt

3.2.3 VLEERMUIZEN

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017³ met behulp van een Pettersson D240X batdetector en digitale opnameapparatuur. Dit vleermuisonderzoek is door middel van een vijftal avond- of ochtendbezoeken in het zomerhalfjaar van 2020 (mei tot en met september) uitgevoerd onder voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden. Dit betekent een temperatuur boven de 10 graden, vrijwel droog weer (hooguit een beetje motregen) en weinig wind. Tijdens het invallen van de duisternis en in de vroege ochtend is met behulp van de batdetector gepost op verschillende strategische locaties zodat in- en uitvliegende vleermuizen goed konden worden waargenomen.

Om overzichtelijkheid te garanderen zijn de straten opgedeeld in deelgebieden. Elk deelgebied is onderzocht door 1 persoon. Zie figuur 6 t/m 10. Een aantal rondes is gecombineerd met het onderzoek naar gierzwaluwen.

³ Vleermuisvakberraad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017

In de paarperiode zijn indien mogelijk grotere deelgebieden onderzocht dan in de kraamperiode (zie figuur 9 en 10). Dit zijn meestal twee gecombineerde deelgebiedjes die vlak naast elkaar liggen. In sommige gevallen lagen deelgebieden te ver uit elkaar om te combineren.

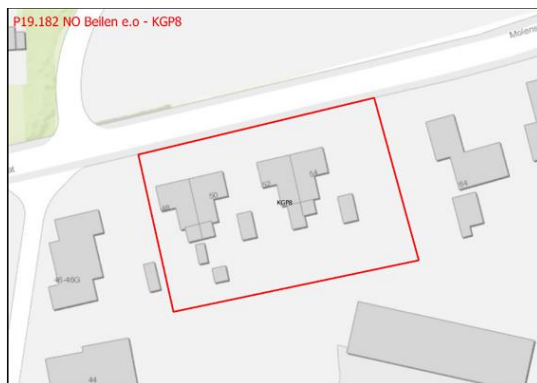
Tijdens de ochtendrondes in de kraamperiode zijn vaak ook grotere deelgebieden onderzocht omdat invliegende vleermuizen vaak zwermgedrag bij de invliegopening laten zien waardoor ze eenvoudiger waar te nemen zijn dan tijdens het uitvliegen.

In de paarperiode gedragen vleermuizen zich over het algemeen opvallender doordat de mannetjes vanaf een uur naar zonsondergang vaak zo genaamde paarroepjes laten horen. Deze paarroepjes maken de mannetjes om hun territorium af te bakenen en om vrouwtjes te lokken. Deze geluiden zijn veel krachtiger en lager dan de gewone echolocatie. De paarroepjes worden meestal in of in de buurt van het paarverblijf ten gehore gebracht. Omdat vleermuizen zich in de paarperiode opvallender gedragen is het mogelijk om in deze periode grotere deelgebieden door één waarnemer te laten onderzoeken. In Tabel 4 zijn alle data, tijden en weersomstandigheden van de verschillende deelonderzoeken in Beilen weergegeven.

Tabel 4 Data, tijd en weersomstandigheden van de verschillende onderzoeken naar vleermuizen per deelgebied. K=kraambezoek, P= paarbezoek.

Ronde	Datum	Deelgebied	Zon op/onder	Begin-tijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking
K1	20-05-20	KGP8	21:36	21:06	23:36	17	1	geen	helder
K1	20-05-20	KPG10	21:36	21:06	23:36	17	1	geen	helder
K1	18-05-20	██████	██████	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
K1	18-05-20	KaG25	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
K1	20-05-20	KP9	21:36	21:06	23:36	17	1	geen	helder
K2	08-06-20	KGP8	05:21	03:21	05:21	11	1	Vanaf 04:35 miezer	bewolkt
K2	08-06-20	KGP10	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 miezer	bewolkt
K2	08-06-20	KoP26	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 miezer	bewolkt
K2	08-06-20	KoG27	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 miezer	bewolkt
K2	08-06-20	KP9	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 uur miezer	bewolkt
K3	18-06-20	KGP8	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	bewolkt
K3	18-06-20	KPG10	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	bewolkt
K3	12-06-20	KoG27	21:59	21:29	22:59	22	1	geen	helder
K3	19-06-20	KaG24	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
K3	19-06-20	KaG25	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
K3	03-07-20	KP9	22:02	21:32	23:02	17	3	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KGP8	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KP9	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KGP10	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt

Ronde	Datum	Deelgebied	Zon op/onder	Begin-tijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking
P1	17-08-20	KoP26	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P2	06-09-20	KGP8	20:15	23:00	01:30	12	1	geen	helder
P2	06-09-20	KP9	20:15	23:00	01:30	11	1	geen	helder
P2	10-09-20	KGP10	20:06	22:57	01:30	11	1	geen	licht bewolkt
P2	08-09-20	KoP26	20:10	23:00	01:30	17	2	geen	bewolkt

Figuur 6 A: KGP8 Molenstraat 48-54

B: KP9 Acacialaan 8-30

Figuur 7 A: KGP10 Acacialaan 9-29

B: KaGP12 Torenlaan 24-30

Figuur 8 A: KG24 Gruttolaan 13-27

B: KaG25 Gruttolaan 29-35 & 54-58

Samengestelde deelgebieden:

Figuur 9 KoP26 = KaG24 + KaG25

Figuur 10 KoG27 = KaGP12 + KaGP11

ecologische toelichting vleermuisverblijfplaatsen

Hieronder wordt de ecologische toelichting van de gevonden type verblijfplaatsen kort beschreven.

Paarverblijfplaats

In de paarperiode (half augustus tot half oktober) bezetten mannetjes van de gewone dwergvleermuis vaste territoria, waarin ze de vrouwtjes naar zich toe lokken. In de territoria worden vaak meerdere verblijfplaatsen gebruikt. De paarverblijfplaatsen bevinden zich meestal in de bebouwing, een enkele keer ook in bomen. Tijdens de balts vliegen de mannetjes van de gewone dwergvleermuis vaak roepend rond, veelal gebruiken ze hierbij vaste trajecten.

Paar- / winterverblijfplaats

Paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis die ook nog laat in het seizoen worden gebruikt, worden in milde winters soms ook als winterverblijf gebruikt. Buro Bakker gaat er dan ook van uit dat paarverblijfplaatsen die tijdens de laatste onderzoeksrunde zijn vastgesteld ook mogelijk winterverblijven zijn tijdens zachte winters. Winterverblijfplaatsen worden als rustplek (winterslaap) gebruikt van november tot en met maart. Tijdens iets zachtere omstandigheden in deze periode kunnen de gewone dwergvleermuisen weer actief worden, gaan foerageren of wisselen van verblijfplaats.

4. BESCHERMDE SOORTEN

4.1 VOGELRICHTLIJNSOORTEN

4.1.1 HUISMUS

Plangebied

Nesten

In Beilen zijn in totaal 9 huismusnesten binnen de deelgebieden aangetroffen. De adressen zijn weergegeven in tabel 5 en in figuur 9.

Tabel 5 Adressen waar in Beilen huismusnesten zijn aangetroffen.

Datum	Straat	Nr.	Deelgebied	Locatie voor/achter, kopse kant	Aantal	Toelichting
3 april	Acacialaan	18	1	Voorzijde, bij goot links	1	Mannetje aanwezig,
21 april	Molenstraat	50	1	Voorzijde, bij de goot links	1	Indicerend gedrag: nest onder dakpannen
3 en 21 april	Torenlaan	30	2	Achterzijde, bij goot links en voorzijde links	2	Indicerend gedrag: nest onder dakpannen
3 en 21 april	Torenlaan [REDACTED]	28	2	Achterzijde, bij goot rechts en voorzijde rechts	2	Indicerend gedrag: nest onder dakpannen
3 en 21 april	Torenlaan	18	2	Achterzijde, bij goot links en in gaatje bij de nok kopgevel	2	Roepende man: nest onder dakpannen
6 april	Gruttolaan	27	4	Achterzijde, bij de goot in de hoek	1	Nestindicerend gedrag: onder de pannen gaan
21 april	Gruttolaan	54	4	Voorzijde, bij de hoek onder de goot	1	Vrouwetje met voer
Totaal					9	

Schuil- en rustplaatsen in groen

De achtertuinten van de Molenstraat 48 – 54 grenzen aan een strook bosplantsoen met hoge bomen en struiken (foto 3). De voortuinen van Molenstraat 52-54 zijn sterk begroeid. Er staat een grote lariks en veel struiken en lage heggen van liguster.

De tuin van de woning Acacialaan 18 waar het huismussennest is aangetroffen, bestaat uit een grasveldje zonder enige vorm van schuilmogelijkheden.

De voortuinen van de Torenlaan zijn ruim en voorzien van grasveldjes met een ruime hoeveelheid bomen en struiken. Er zitten veel groenblijvende soorten tussen zoals laurierkers, rododendron, vuurdoorn, beukenhagen en taxus. Daarnaast staan er enkele naaldbomen en coniferen.

Foto 3 Ter hoogte van Torenlaan 30 waar twee huismusnesten zijn aangetroffen (rode pijlen). Schuilplaatsen zijn in ruime mate aanwezig. Bron: Google streetview

Beschikbaarheid van voedsel, badder- en drinkplekken

In de tuinen van de woningen aan de Molenstraat zijn veel kruiden aanwezig.

In de Acacialaan zijn voldoende bomen en struiken aanwezig die insecten aantrekken zoals rozensoorten, Spaanse aak en conifeer. Daarnaast eten de huismussen ook de zaden van coniferen, bessen van liguster en cotoneaster en soms rozenbottels. In de tuin van Acacialaan 22 wordt vogelvoer aangeboden.

In de tuinen en perkjes van de Gruttolaan zijn bessen van taxus en cotoneaster te vinden. Mogelijk wordt er ook gevoerd in enkele tuinen.

In de tuinen van de Torenlaan en het terrein van een nabijgelegen begraafplaats zijn veel bes- en zaaddragende soorten aanwezig. Ook trekt de ruime hoeveelheid groen de nodige insecten aan. Huismussen kunnen water drinken op platte daken en uit tijdelijke plassen. Mogelijk zijn er in de achtertuinen enkele kleine vijvers aanwezig. Zandbaden kunnen huismussen in enkele tuinen waar tussen de struiken geschoffeld is.

Omgeving plangebied

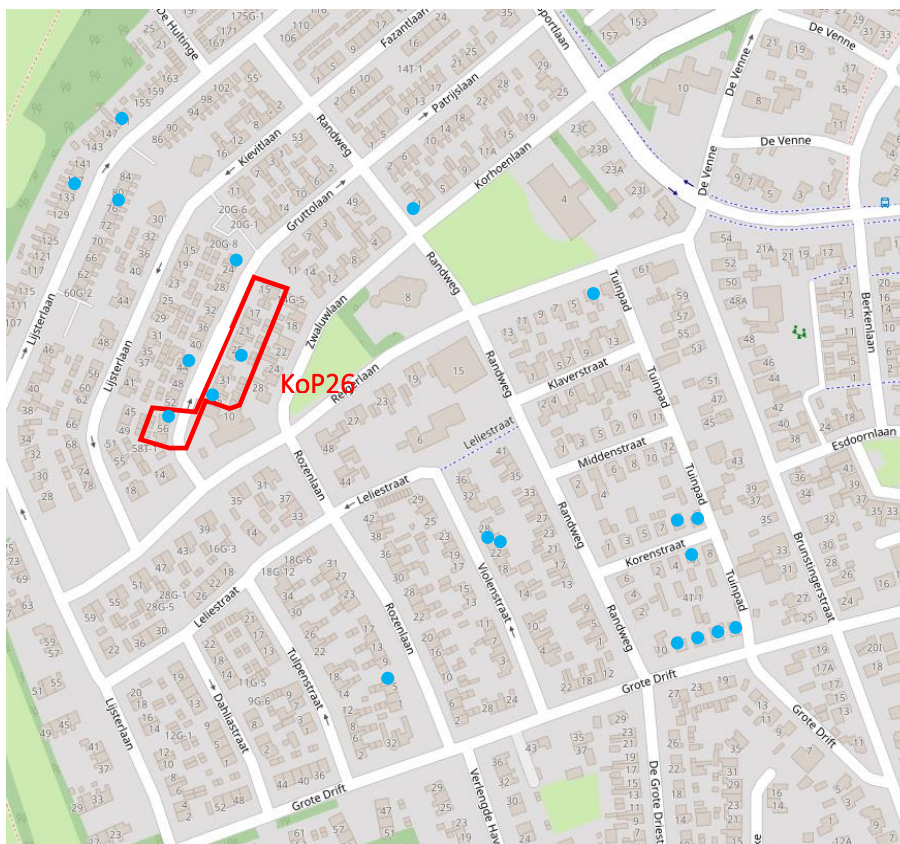
Nesten

In de omgeving van de Acacialaan en Molenstraat zijn een aantal huismusnesten aangetroffen. De dichtheid aan huismussen in en buiten de deelgebieden is laag (zie figuur 11).

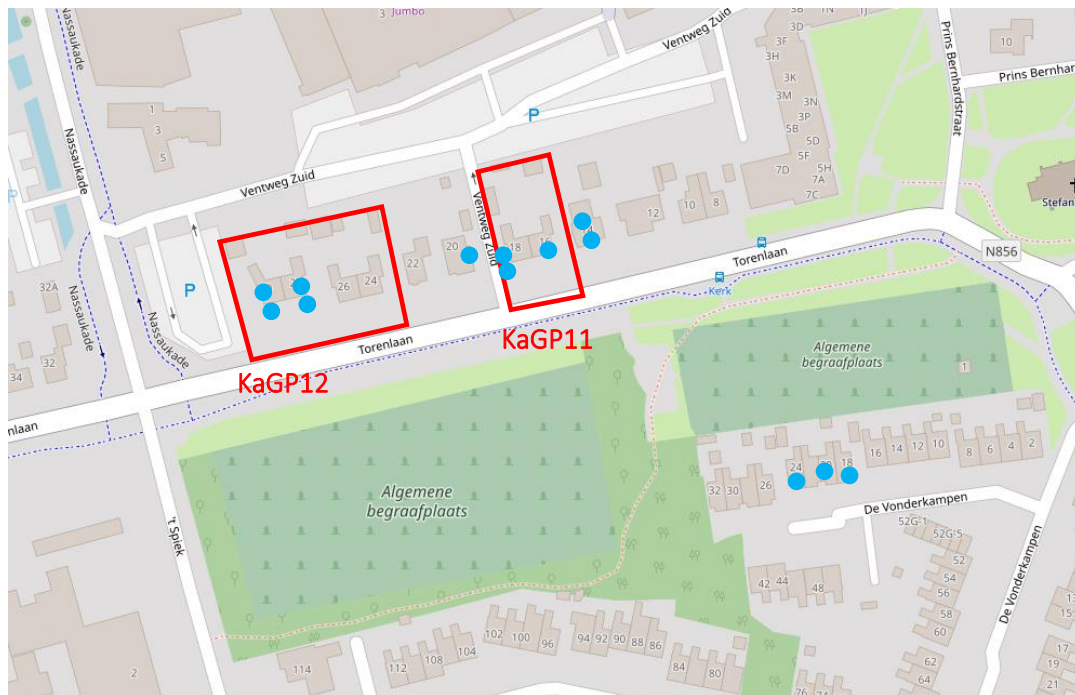
Figuur 11 Huismusnesten (blauwe stippen) in de omgeving van de Acaciaaan en Molenstraat. Bron: Openstreetmap.org.

In de omgeving van de Gruttolaan zijn veel huismusnesten aangetroffen (zie figuur 12). De hoeveelheid aangetroffen huismusnesten tijdens de omgevingscheck is slechts een fractie van wat er werkelijk aan huismusnesten zit. In 2019 heeft Buro Bakker een gericht onderzoek naar huismussen uitgevoerd in de Lijs-terlaan. Tijdens dit onderzoek zijn maar liefst 115 huismusnesten geteld (Buro Bakker, 2019). De dichtheid aan huismussen in Beilen-West in de vogelnamenwijk is zeer hoog. Dit heeft te maken met een hoog aanbod aan nestplaatsen in het type rijtjeswoning wat daar veel voorkomt en de groene zoom ten westen van de wijk waar veel voedsel en schuilmogelijkheden te vinden zijn.

Figuur 12 Huismusnesten (blauwe stippen) in de omgeving van de Gruttolaan.

In de omgeving van de Torenlaan zijn nog zes andere nesten gevonden. De dichtheid aan nesten is wat lager dan in het plangebied. Waar dit verschil aan ligt, is niet duidelijk, maar komt mogelijk door het andere type woning. In de omgeving is veel groen aanwezig waar de huismussen kunnen schuilen en foerageren. Vooral het terrein van de begraafplaats is zeer geschikt. Mogelijk is er een te kort aan geschikte nestplaatsen doordat er mogelijk vogelschroot is toegepast in een aantal woningen.

Figuur 13 Huismusnesten (blauwe stippen) in de omgeving van de Torenlaan. Bron: Openstreetmap.org.

Schuil- en rustplaatsen in groen

Aan de overzijde van de Molenweg is een park met als begrenzing een lage beukenhaag. In het park staan fruitbomen en hogere bomen en struiken. Lang niet alle bomen en struiken zijn groenblijvend maar het aanbod is groot. Al met al is er veel beschutting aanwezig.

Foto 4 Direct grenzend aan Molenstraat 50 zijn zeer sterk begroeide tuinen en een parkje aanwezig. Bron: Google Streetview.

In het gemeentelijk groen en de tuinen van Acacialaan 8 t/m 12 zijn echter veel bomen en struiken aangeplant (zie foto 4). Een aantal bomen en struiken zijn zeer geschikt voor huismussen zoals coniferen, een spar, liguster, hult, laurierkers, cotoneaster en enkele stekelige rozensoorten.

Foto 5 In de omgeving van de nestlocatie (rode pijl) zijn veel schuil mogelijkheden in het gemeentelijk groen en de tuinen aanwezig. Bron: Google Streetview.

Vlak bij de nestlocaties Gruttolaan 54 en 35 is een school aanwezig met veel bosplantsoen rondom. Dit bosplantsoen bestaat uit bomen en struiken waaronder liguster. In enkele voortuinen zijn groenblijvende struiken als taxus en laurierkers aanwezig.

Foto 6 Rondom de school tegen over de nestlocaties (rode pijl is nestlocatie Gruttolaan 54) zijn bomen en struiken aanwezig. Bron: Google Streetview.

Aan de overzijde van de Torenlaan is een begraafplaats met een zeer ruime hoeveelheid aan bomen en struiken waaronder groenblijvende soorten zoals spar, rododendron, broodbom en hulst.

Beschikbaarheid van voedsel, badder- en drinkplekken

Tegenover de woningen aan de Molenstraat is een parkje met onder andere kippen. Huismussen houden erg van kippenvoer wat hier aanwezig is. In het parkje is een vijver aanwezig waar de huismussen kunnen drinken. In het plantsoen zijn zandige stukken aanwezig waar de huismussen kunnen zandbaden. Bij Molenstraat 23-25 is een vijver aanwezig. Mogelijk drinken de huismussen ook van platte daken waar water stagneert of uit ondiepe plassen.

In het bosplantsoen vlakbij de Gruttolaan zijn insecten te vinden en besjes van de liguster. Water kunnen de huismussen onder andere vinden op slecht afvoerende platte daken zoals van de school of in tijdelijke plassen. Op 50 meter afstand ten oosten van het plangebied is een speeltuin aanwezig aan de Zwaluwstraat. Hier is erg veel wit zand te vinden waar huismussen kunnen zandbaden. Op 50 meter ten westen van het plangebied aan de Kievitslaan is ook een speelplaats aanwezig met veel wit zand.

In de grasveldjes en in sommige gemeenteparkjes zijn kale zandige plekken aanwezig waar huismussen kunnen zandbaden.

4.1.2 GIERZWALUW

In het plangebied en omgeving hiervan in Beilen zijn geen nesten van de gierzwaluw vastgesteld.

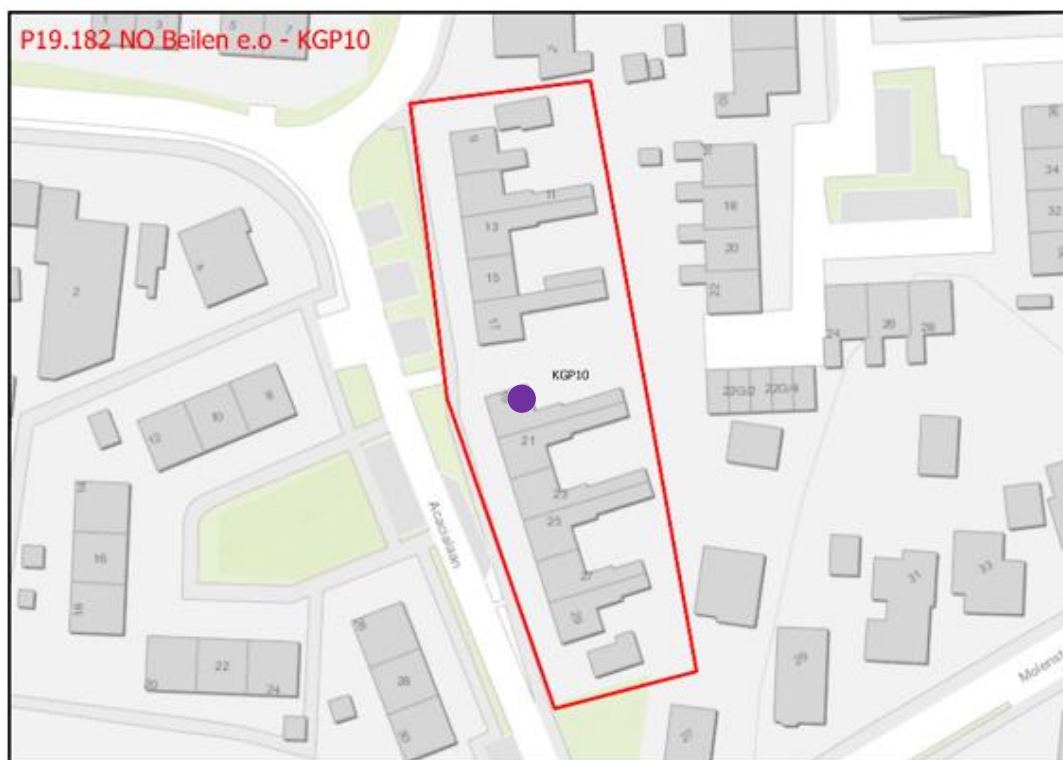

4.1.3 CATEGORIE 5 EN OVERIGE BROEDVOGELS

Er is één nest van de spreeuw aangetroffen in het dak van de Acacialaan 19 (figuur 14). De spreeuw is een categorie 5-soort⁴. Een categorie 5-soort wil zeggen dat het nest niet jaarrond beschermd is tenzij er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die dit rechtvaardigen. De soort is weinig in de omgeving van het plangebied waargenomen (één nest in een woning aan de Molenstraat 28). Daarnaast heeft de soort een staat van instandhouding welke matig ongunstig is.

Andere broedvogels zijn af en toe genoteerd maar niet volledig geïnventariseerd. In toegankelijke schoorstenen of grotere ruimtes onder dakpannen kan de kauw binnen de deelgebieden broeden. Kool- en pimplmees broeden in de bebouwde kom van Beilen voornamelijk in vogelkasten die soms tegen de gevels van de woningen zijn geplaatst.

⁴ DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep

Figuur 14 Locatie van een spreuwenest in de Acacialeen.

4.2 HABITATRICHTLIJNSOORTEN

4.2.1 GEWONE DWERGVLEERMUIS

Plangebied

Verblijfplaatsen

In het plangebied in Beilen zijn 8 verblijfplaatsen (8 paarverblijven) van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Voor de adressen, zie tabel 6 en figuur 13.

Tabel 6 Verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen per adres.

Datum	Adres	Locatie	Soort	Verblijf	Aantal
17-08-20	Molenstraat 54	Noordzijde	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
17-08-20	Acacialeen 18	Zuidgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
17-08-20	Acacialeen 9	Noordgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
17-08-20	Acacialeen 19	Noordgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
10-09-20	Acacialeen 29	Zuidgevel	Gewone dwergvleermuis	*Paarverblijf met mogelijk een winterfunctie	1
17-08-20 08-09-20	Gruttolaan 15	Westgevel	Gewone dwergvleermuis	*Paarverblijf met mogelijk een winterfunctie	1
17-08-20	Gruttolaan 29	Noordgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
17-08-20	Gruttolaan 35	Zuidgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1

*Paarverblijven die laat in het seizoen (september) nog actief zijn, worden door ons bestempeld als mogelijk in gebruik in de winter, onder milde winterse omstandigheden. Hier is dus niet vastgesteld dat het om een winterverblijf gaat, maar is het een aanname.

Essentiële vliegroutes en foerageergebied

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Onder verschillende weersomstandigheden, bijvoorbeeld bij verschillende windsnelheden en windrichtingen, kunnen verschillende routes worden gebruikt. Soms zijn de vliegroutes niet aan een herkenbare lijnvormige structuur te relateren. Er vindt dan een diffuse verspreiding over de woonwijk en groengebieden plaats en er wordt gevoerd in tuinen, bomen, bij stedelijk groen, watergangen en dergelijke. Lijnvormige structuren zijn niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied. Daarnaast waren de aantallen voorbij vliegende vleermuizen laag. Het betrof enkele gewone dwergvleermuizen. De dieren passeren het plangebied, maar er is geen sprake van een essentiële vliegroute.

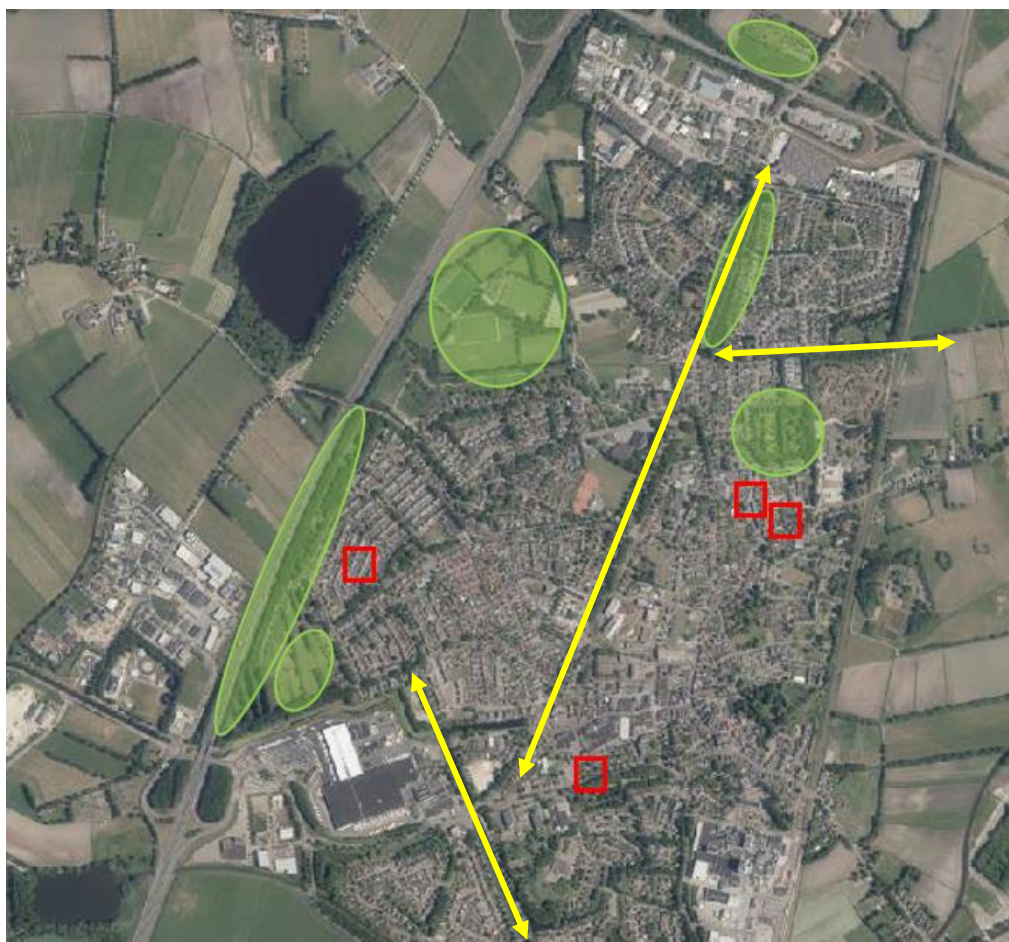
Omgeving

Verblijfplaatsen

Andere straten (voor een ander project) en de omgeving van het plangebied in Beilen zijn ook onderzocht op verblijfplaatsen en/of territoria. Hierbij is 1 zomerverblijf in de Havenstraat, 2 zomerverblijven en 1 paarverblijf in de Grote Driestraat, 2 zomerverblijven en 4 paarverblijven in de Randweg, 2 paarverblijven in de grote Drift aangetroffen. Uit een ander, eigen nader onderzoek in Beilen (Buro Bakker 2019, rapportnummer P18282) is gebleken dat in de Lijsterlaan en Hultinge 5 paar- of zomerverblijven zijn aangetroffen van de gewone en ruige dwergvleermuis. De aantallen in het plangebied zijn vergelijkbaar met de directe omgeving. [REDACTED]

Essentiële vliegroutes en foerageergebied

In de buurt van het plangebied zijn wel belangrijke foerageergebieden aan te wijzen (figuur 15). In de omgeving ligt het verzorgingstehuis Altingerhof met omliggend park met waterpartijen en groenvoorziening. Ook het rijk met bomen en struiken begroeide begraafplaats Eusingerhof ligt nabij. Ten westen van de Gruttolaan ligt op een afstand van 150 meter een uitloophoeve met veel bosplantsoen en kleine ruige grasveldjes. Dit uitloophoeve gaat naar het zuiden toe over in het singellandschap de Ossebroeken. Dit gebied is zeer geschikt als foerageergebied. In het noordwesten van Beilen kan ook het sportpark Noordwest gebruikt worden om te foerageren. Daarnaast is bij de Asserweg, gelegen ten noorden van de Acacia-laan en Molenstraat ook gelegenheid om te foerageren vanwege de aanwezige bomen en het water.

Figuur 15 Mogelijk foerageergebied en vliegroutes (groen ovalen en gele pijlen) nabij de plangebieden (rode kaders) in Beilen.
Bron: geo.drenthe.nl

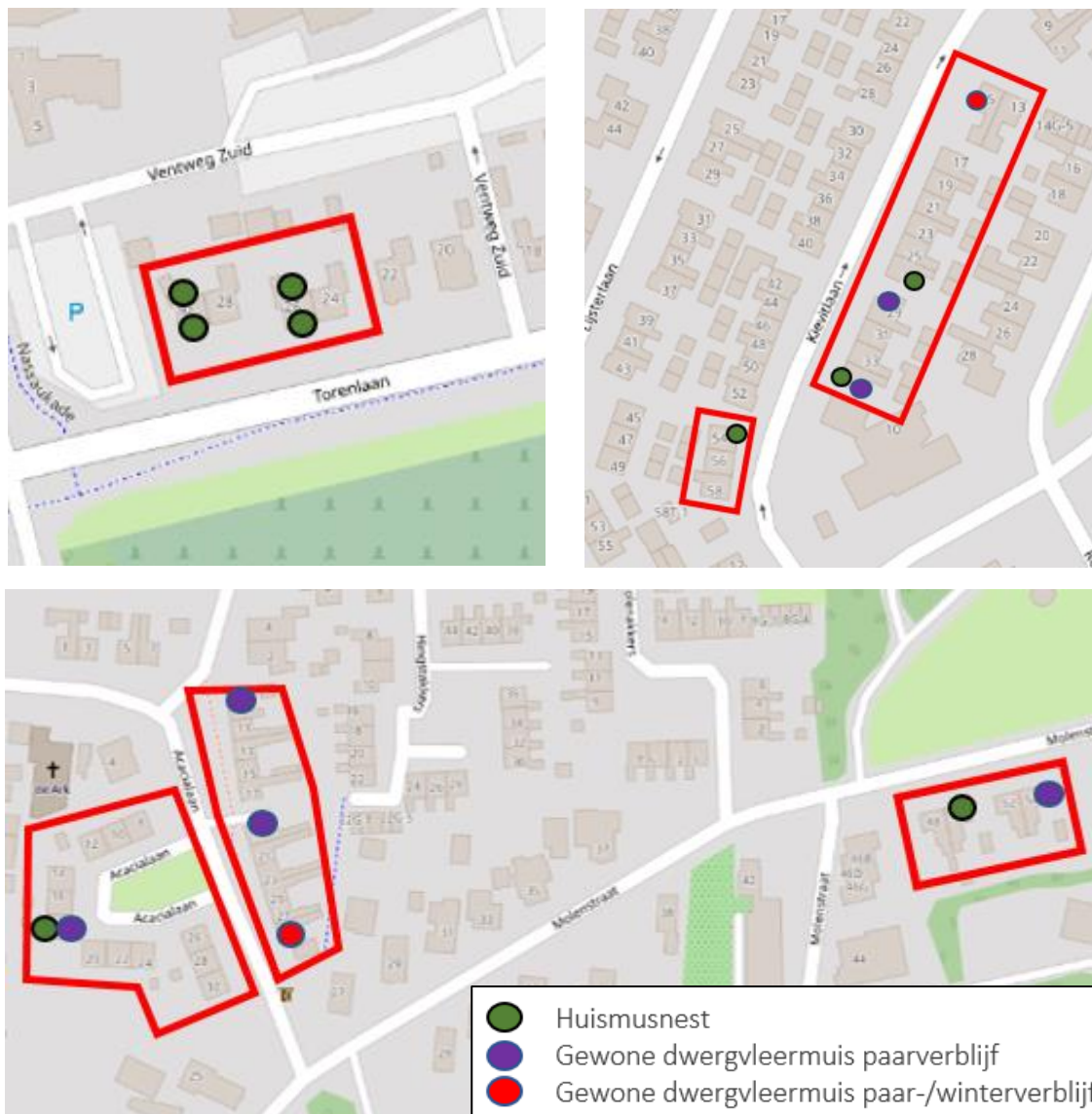
Mogelijke vliegroutes bevinden zich verspreid door Beilen, daar waar bomenlanen aanwezig zijn (figuur 15). Zo is bijvoorbeeld een mogelijke vliegroute aanwezig langs de Asser- en Esweg, waar de dieren ten noorden (Klatering) en ten zuiden langs water (omringd door bomen) zich kunnen verspreiden.

4.3 SAMENVATTING

Onderstaande tabel en figuur 16 geeft een overzicht van de vastgestelde nesten van de huismus en de verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied in Beilen.

Tabel 7 Overzicht van de vastgestelde nesten en verblijfplaatsen.

Aanwezige beschermde soort i.h.k.v. de aanvraag	Essentiële functie(s) van het plangebied voor de soort(en)	Kritische periode voor de soort aanwezig in het plangebied.
Huismus	9 nesten	Jaarrond, meest kwetsbaar: 1 maart – 1 september vorstperiodes
	Schuil- en rustplaatsen	Jaarrond
Gewone dwergvleermuis	6 paarverblijven	15 augustus – 15 oktober
	2 paarverblijven met een mogelijke winter-functie (in milde winters)	15 augustus – 1 april

Figuur 16 Aangetroffen nesten van de huismus en verblijfplaatsen van de huismus en gewone dwergvleermuis in Beilen. Bron: Openstreetmap.

5. BESCHRIJVING EFFECTEN

5.1 VOGELRICHTLIJNSOORTEN

5.1.1 HUISMUSSEN

Door de sloop gaan 9 nestlocaties verloren en gaan schuil-, foerageer- en rustplaatsen in het groen van de tuinen verloren. Er is dus sprake van vernietiging van jaarrond beschermde nesten en functionele leefomgeving van de huismus. Dit is een overtreding op de Wet natuurbescherming. Mochten de werkzaamheden in het broedseizoen van de huismus worden uitgevoerd dan kunnen (jonge) huismussen worden verwond of gedood en eieren worden vernietigd. Dit is ook een overtreding van de Wet natuurbescherming, maar kan eenvoudig worden voorkomen door buiten de periode 1 maart - 1 september te werken.

5.1.2 OVERIGE BROEDVOGELS

Kauwen kunnen mogelijk in de daken van woningen aanwezig zijn, en mezensoorten in nestkasten aan gevels en in de tuinen. Als de sloop tijdens het broedseizoen wordt uitgevoerd, kan er verstoring van broedende vogels in tuinen optreden.

Tijdens het onderzoek is in het plangebied een spreeuwennest (categorie 5) aangetroffen. Mochten de werkzaamheden in het broedseizoen (half maart tot half juli) worden uitgevoerd dan kunnen (jonge) spreeuwen worden verwond of gedood en eieren worden vernietigd. Dit is ook een overtreding van de Wet natuurbescherming, maar kan eenvoudig worden voorkomen door buiten de periode 15 maart tot 15 juli te werken. Als buiten deze periode wordt gewerkt is uitgesloten dat de instandhouding van de spreeuw in het geding komt, omdat in de omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn voor het paartje spreeuwen om te gaan broeden.

5.2 HABITATRICHTLIJNSOORTEN

5.2.1 GEWONE DWERGVLEERMUIS

Verblijfplaatsen

De sloop kan leiden tot het doden en verstoren van dieren. Daarnaast is er sprake van het vernielen van 6 paarverblijven en 2 paar-/winterverblijfplaatsen.

Essentiële vliegroutes en foerageergebied voor vleermuizen

Door de voorgenomen werkzaamheden worden geen essentiële vliegroutes en foerageergebieden voor vleermuizen aangetast. Effecten op vliegroutes en foerageergebieden zijn niet aan de orde.

5.3 SAMENVATTING

Tabel 8 geeft een samenvatting van de effecten die optreden op de beschermde soorten als gevolg van de renovatiewerkzaamheden. De negatieve effecten doen zich voor tijdens de sloop en/of in de nieuwe situatie.

Tabel 8 Samenvatting van de effecten van het voornemen op de beschermde soorten en functies binnen het plangebied.

Beschermde waarde	Beschermings-regime	Type effect	Tijdens werkzaamheden of gebruiksfase	Beoordeling effect
Huismus	Vogelrichtlijn en jaarrond beschermd nest	Het vernielen van eieren en doden van jonge, niet vliegvlugge dieren	Tijdens werkzaamheden	Treedt alleen op bij werken in het broedseizoen
		Verstoring van broedende vogels		
		Vernielen van nesten/rustplaatsen		Nesten en rustplaatsen verdwijnen
Algemene broedvogels in gebouwen/in tuinen	Vogelrichtlijn	Verstoring van broedvogels	Tijdens werkzaamheden	Treedt alleen op bij werken in het broedseizoen
Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	Doden van dieren	Tijdens werkzaamheden	Alleen bij werken in kwetsbare periode
		Verstoren van dieren		Alleen bij werken in kwetsbare periode
		Vernielen verblijfplaatsen		Werkzaamheden maken verblijfplaats permanent ongeschikt

6. MAATREGELEN

6.1 MAATREGELEN VOOR EN TIJDENS DE SLOOP

6.1.1 FASERING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Fasering in ruimte en tijd

De woningen worden verspreid gesloopt over 4 jaar. Dit zorgt ervoor dat dieren kunnen uitwijken naar andere gebieden, zonder dat grote delen tegelijkertijd gesloopt en/of ongeschikt zijn.

Werken buiten de meest kwetsbare periodes

De onderstaande tabel geeft de kwetsbare periode weer van de aangetroffen nesten van huismussen en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Een kwetsbare periode is de periode wanneer de dieren gebruik maken van het nest of verblijfplaats. De werkzaamheden dienen buiten deze kwetsbare periode plaats te vinden, of de verblijfplaatsen dienen buiten deze kwetsbare periode ongeschikt te zijn gemaakt.

Zes aangetroffen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis hebben een paarfunctie. In de paartijd vliegen mannetjes in de omgeving baltsend en roepend rond om vrouwtjes te lokken. De vrouwtjes vliegen mee naar het paarverblijf om daar met het mannetje te paren. Mannetjes maken gebruik van paarverblijven tussen half augustus en half oktober (tabel 9).

Naast een paarfunctie hebben twee aangetroffen verblijfplaatsen ook een mogelijke winterverblijffunctie. Winterverblijven worden door dwergvleermuizen gebruikt om in winterslaap de winter door te komen.

Ook staat in tabel 9 de kwetsbare periode van de huismus en broedvogels (de periode dat nesten, eieren of jongen aanwezig kunnen zijn).

Tabel 9 Overzicht kwetsbare periodes (rood) van gewone dwergvleermuizen in een paar-/winterverblijfplaats.

Soort	Type verblijf	jan	feb	mrt	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Gewone dwergvleermuis	Paar												
	Paar-/winter												
Huisemus													
Broedvogels													

Als binnen de kwetsbare periode wel gesloopt dient te worden, dan dienen de woningen vooraf ongeschikt gemaakt te worden.

6.1.2 ONGESCHIKT MAKEN

De woningen dienen ongeschikt gemaakt te worden voor de beschermde diersoorten die zijn vastgesteld in het betreffende woningblok. Ongeschikt maken mag pas gebeuren als is voldaan aan het volgende:

- Ontheffing is verleend;
- De tijdelijke voorzieningen zijn op tijd gerealiseerd met voldoende gewenningsduur.

Dit ongeschikt maken kan gedaan worden door geschikte gaten en kieren te vullen met pur of door gootborstels en vulschuim (foto 7 en 8). Ook kunnen geschikte locaties dichtgemaakt worden met een plaat of gaas.

Foto 7 Een gootborstel(links) en vulschuim (rechts). Bron: unitura.nl

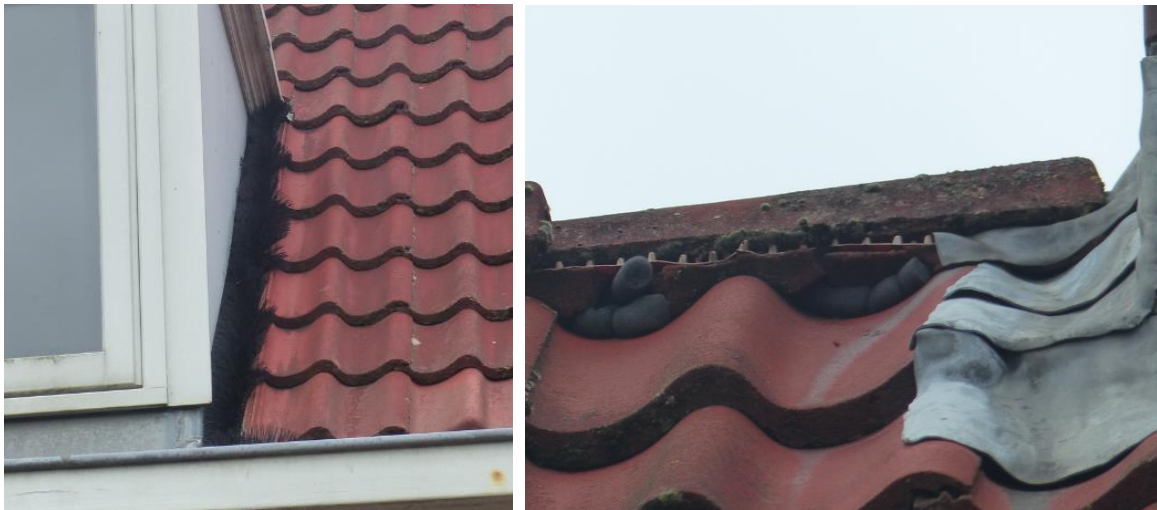

Foto 8 Voorbeeld van een geplaatste borstel (links) en vulschuim bij de nok om te voorkomen dat musen onder de pannen kunnen komen.

Voor vleermuizen kunnen geschikte holten en kieren eveneens dichtgemaakt worden met vulschuim, terwijl geborgd moet worden dat de dieren nog wel het gebouw kunnen verlaten. Dit kan gedaan worden met behulp van exclusion flaps (foto 9).

Het ongeschikt maken met exclusion flaps bij de geschikte uitvlieglocaties zorgt ervoor dat vleermuizen wel uit de verblijfplaatsen kunnen, maar niet meer terug (foto 9). De exclusion flaps worden zo geplaatst dat vleermuizen alleen via de flaps nog naar buiten kunnen, terwijl andere geschikte in- en uitvlieg locaties worden dichtgemaakt. Een geschikte en gemakkelijk te plaatsen exclusion flap is EF1 van unitura.nl.

Foto 9 Een voorbeeld van geplaatste exclusion flaps bij kantpannen, waarvan de overige kieren zijn afgezet met vulschuim.

Voor het ongeschikt maken dient rekening gehouden te worden met de perioden waarin de betreffende diersoorten het meest kwetsbaar zijn. Voor de huismus geldt dat ongeschikt maken niet nodig is als buiten het broedseizoen (maart t/m augustus) wordt gewerkt. Hiervan uitgaande dienen de woningen alleen nog voor de vleermuis ongeschikt gemaakt te worden (nog wel rekening houdende met het broedseizoen van de huismus). Het ongeschikt maken kan in de volgende perioden:

Tabel 10 Toegestane periode waarin de woningen ongeschikt gemaakt mogen worden. GD = gewone dwergvleermuis, HM = huismus.

Blok	Aanwezig	Periode van ongeschikt maken
Acacialaan 8-12, 20-24, 26-30	Niks vastgesteld	Ongeschikt maken niet nodig. Bij werken in het broedseizoen van algemene broedvogels (half maart tot half juli) dient vooraf een broedvogelcontrole plaats te vinden
Acacialaan 14-18, 9-17, 19-29	GD paar, paar-/winter, HM	Oktober 2021
Torenlaan 24-30	HM	Niet nodig als buiten 1 maart – 1 september wordt gewerkt. Zo niet, dan ongeschikt in oktober 2021
Molenstraat 48-50	HM	Niet nodig als buiten 1 maart – 1 september wordt gewerkt. Zo niet, dan ongeschikt maken tussen 1 september en 1 maart
Molenstraat 52-54	GD paar	16 oktober – 15 augustus
Gruttolaan 13-15	GD paar-/winter	1 april – 15 augustus
Gruttolaan 17-27, 54-58	HM	Niet nodig als buiten 1 maart – 1 september wordt gewerkt. Zo niet, dan ongeschikt maken tussen 1 september en 1 maart
Gruttolaan 29-35	GD paar, HM	16 oktober – 1 maart

Borging en controle

Nadat de woningen ongeschikt gemaakt zijn dient een ecologische controle maximaal 1 week voor de start van de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Pas nadat is vastgesteld met een ecologische controle dat er geen dieren meer aanwezig zijn, mogen de werkzaamheden aansluitend starten.

6.1.3 TIJDELIJKE VOORZIENINGEN

Gewenningsduur

Huismussen en (dwerg)vleermuizen hebben een gewenningsperiode waarin ze tijd nodig hebben om een nieuwe verblijfplaats te ontdekken. Om de tijd te overbruggen tussen het verlies van hun verblijfplaatsen door sloop en het vinden van nieuwe verblijfplaatsen, dienen voor aanvang van de sloop tijdelijke voorzieningen te worden opgehangen. Omdat vleermuisverblijfplaatsen verschillende functies hebben en op verschillende momenten in het jaar worden gebruikt, variëren ook de gewenningsduren. Richtlijnen voor deze perioden zijn vastgesteld in de Kennisdocumenten van BIJ12. In tabel 11 wordt per verblijfplaatstype de gewenningsperiode weergegeven.

Tabel 11 Gewenningsperiode voor de verschillende soorten verblijfplaatsen of nesten.

Soort	Gewenningsperiode
Huismus	3 maanden voor start werkzaamheden
Gewone dwergvleermuis paarverblijf	6 maanden voordat de werkzaamheden beginnen gerekend over alleen de actieve periode van vleermuizen (april-november)
Gewone dwergvleermuis paar- en winterverblijf	6 maanden voordat de werkzaamheden beginnen gerekend over alleen de actieve periode van vleermuizen (april-november)

Mitigatiefactor

Een vervangende verblijfplaats heeft nooit precies dezelfde eigenschappen als de oorspronkelijke verblijfplaats. Hierdoor kan een vervangende verblijfplaats minder geschikt zijn als de oorspronkelijke verblijfplaats. Om dit te ~~compenseren~~ worden meer vervangende verblijfplaatsen aangebracht dan het aantal aangetroffen verblijfplaatsen. Voor vleermuizen wordt een mitigatiefactor van 1:4 aangehouden. Deze verhoudingen worden aanbevolen door de Kennisdocumenten van BIJ12. Omdat in totaal 8 vleermuisverblijfplaatsen zijn vastgesteld, dienen er dus 32 nieuwe verblijfplaatsen te worden te gerealiseerd als tijdelijke mitigatie. De mitigatiefactor voor huismusnesten is 1:2. Voor de 9 aangetroffen nesten dienen dus 18 nieuwe nestlocaties te worden aangeboden voordat de werkzaamheden beginnen.

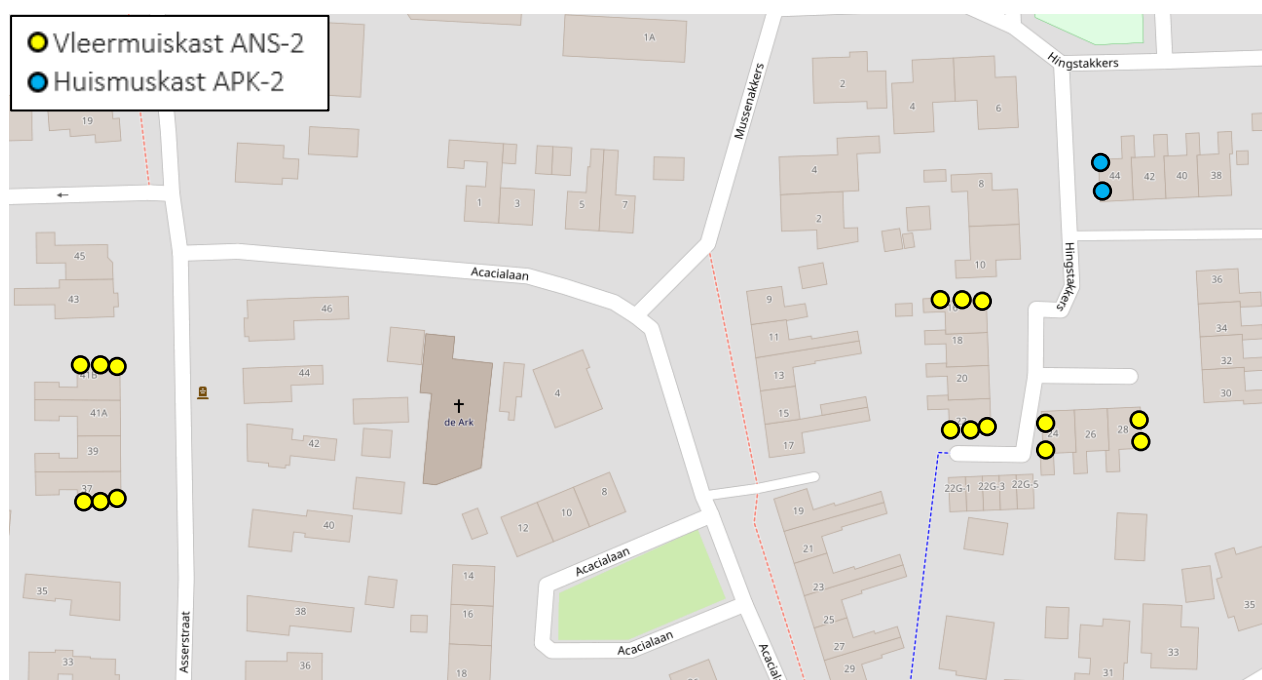
Gewone dwergvleermuis

Acacialaan en Torenlaan (uitvoeringsjaar 2021)

Voor de Acacialaan geldt dat de sloop in het najaar van 2021 op de planning staat. Hierdoor zijn begin mei 2021 reeds 16 vleermuiskasten (type ANS-2 van Veldshop) opgehangen binnen 200 meter van de Acacialaan. Zie tabel 12 en figuur 17 voor de locaties.

Tabel 12 Opgehangen vleermuiskasten voor de Acacialaan in Beilen.

Straat	Nummers	Type kast	Soort	Aantal per kopgevel	Totaal
Hingstakkers	16, 22	ANS-2	Gewone dwergvleermuis	3	6
Hingstakkers	24, 28	ANS-2	Gewone dwergvleermuis	2	4
Asserstraat	37, 41B	ANS-2	Gewone dwergvleermuis	3	6

Figuur 17 De opgehangen huismus- en vleermuiskasten voor de Acacialaan in Beilen. Bron: Openstreetmap.

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied aan de Torenlaan en dus hoeven hiervoor geen vleermuiskasten te worden opgehangen.

De vleermuiskasten zijn op 15 juli 2021 gecontroleerd. Ze hangen op plekken met een vrije invlieg- en uitvliegroute (foto 10, foto 11).

Foto 10 Opgehangen vleermuiskasten bij een woning aan de Hingstakkers.

Foto 11 Opgehangen vleermuiskasten in de Asserstraat.

Molenstraat en Gruttolaan (uitvoeringsjaren 2022/2024)

Voor de Molenstraat en Gruttolaan geldt (omdat de sloop hier pas een jaar of jaren later plaatsvindt) de kasten nog moeten worden opgehangen. Omdat het aantal verblijven verschilt per straat, komt dit neer op de volgende aantallen dat geplaatst dient te worden binnen 200 meter van de volgende straten (maar niet aan de te slopen woningen zelf, zie figuur 18 en 19):

- Voor de Molenstraat: 4 ANS-2
- Voor de Gruttostraat: 8 ANS-2 en 4 ANS-1/2

De muurschalen en kasten zijn en worden op minimaal 4 meter hoogte opgehangen aan de kopgevels van omringende woningen op een locatie met een vrije aan- en afvliegroute. De onderlinge afstand van de kasten dient minstens 1 meter te zijn. Na het ophangen dienen de randen van de muurschalen aan de buitenzijde gekit te worden om inregenen te voorkomen.

Figuur 18 Vleermuisschaal ANS-2 (links) en ANS-1/2 (rechts). Bron: www.veldshop.nl

Huismus

Acacialaan en Torenlaan (uitvoeringsjaar 2021)

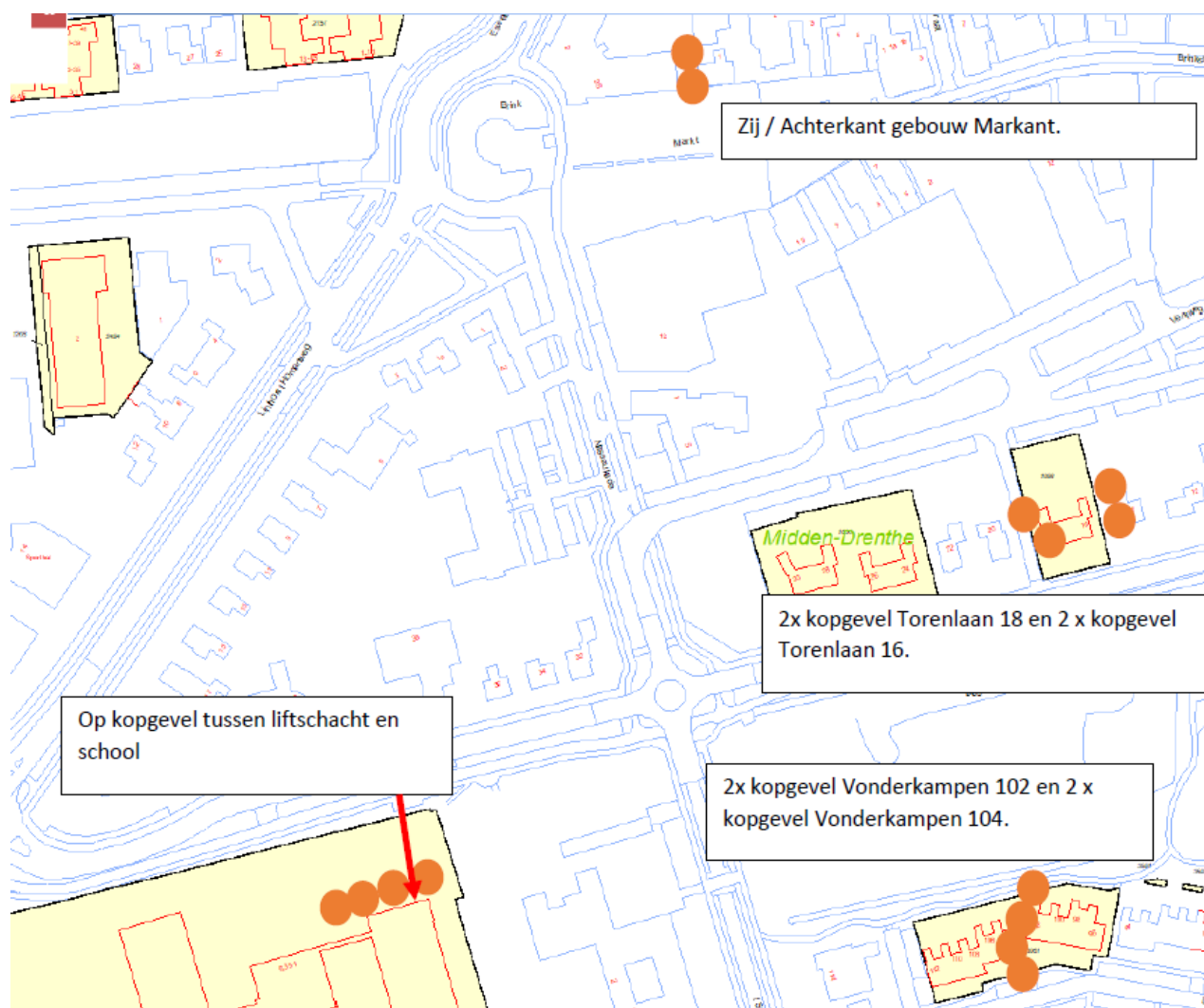
Voor de huismus zijn voor de Acacialaan begin mei 2021 2 huismuskasten (type APK-2 van Veldshop) opgehangen (tabel 13, figuur 17).

De sloop van de woningen aan de Torenlaan staat eveneens gepland voor het najaar van 2021. Voor de 4 aangetroffen nesten zijn in totaal 14 nestkasten (dus 6 extra) opgehangen binnen een straal van 200 meter van de Torenlaan. Zie tabel 13 en figuur 19 voor de locaties.

Tabel 13 Opgehangen huismuskasten voor de Acacialaan en Torenlaan

Straat	Nummers	Voor straat	Type kast	Soort	Aantal per kopgevel	Totaal
Hingstakkers	44	Acacialaan	APK-2	Huismus	2	2
Markt	2	Torenlaan	APK-2	Huismus	2	2
Torenlaan	16	Torenlaan	APK-2	Huismus	2	2
Torenlaan	18	Torenlaan	APK-2	Huismus	2	2
Vonderkampen	102	Torenlaan	APK-2	Huismus	2	2
Vonderkampen	104	Torenlaan	APK-2	Huismus	2	2
Torenlaan	209-321	Torenlaan	APK-2	Huismus	4	4

De opgehangen huismuskasten zijn gecontroleerd op 15 juli 2021. De huismuskasten hangen op plekken waar in de omgeving voldoende groen aanwezig is (foto 12, foto 13). Alleen de twee kasten in de Markt hangen niet direct bij een groene omgeving, maar hier zijn wel andere grote gebouwen aanwezig die eveneens beschutting bieden.

Figuur 19 Locaties van de opgehangen huismusnestkasten voor de Torenlaan. Bron: Woonservice.

Foto 12 Opgehangen huismuskasten bij Hingstakkers 44. De straat Hingstakkers is vrij groen en voorziet dus in een functionele leefomgeving. Tijdens de controle van de huismuskasten in juli waren ook huismussen aanwezig op de daken van andere woningen in de straat.

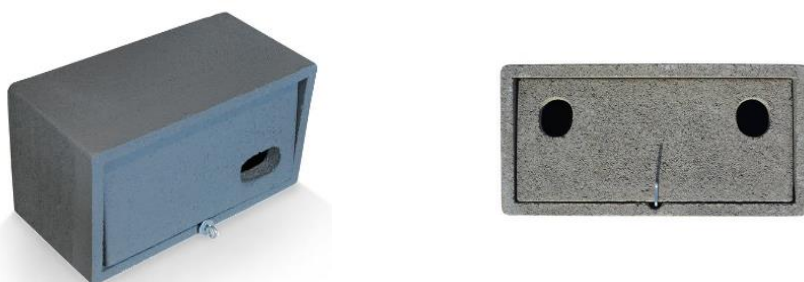
Foto 13 Opgehangen huismusnestkasten aan de Torenlaan 109-321. In de omgeving zijn bomen en struiken aanwezig.

Molenstraat en Gruttoolaan (uitvoeringsjaren 2022/2024)

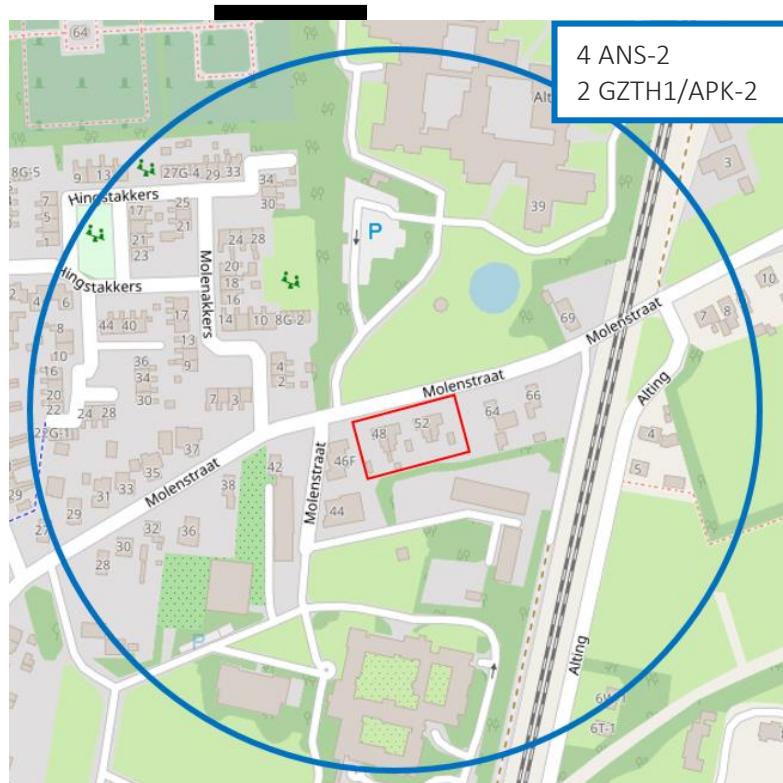
Voor de overige 4 nesten van de huismus dienen 8 nestkasten te worden opgehangen. Een type kast dat geschikt is voor de huismus is APK-2 (www.veldshop.nl) of GZTH1 (figuur 20, www.unitura.nl). De kasten dienen op minimaal 3 meter hoogte aan (bij voorkeur) de noord- en oostgevels van woningen binnen een straal van 200 meter van het plangebied opgehangen te worden. De figuren 21 en 22 geven op kaart weer waar de kasten mogen worden opgehangen. Er mogen maximaal 3 kasten per gevel worden opgehangen met een minimale afstand tussen de kasten van 50 cm.

Omdat het aantal nesten verschilt per straat, komt dit neer op de volgende aantallen dat geplaatst dient te worden binnen 200 meter van de volgende straten (maar niet aan de te slopen woningen zelf):

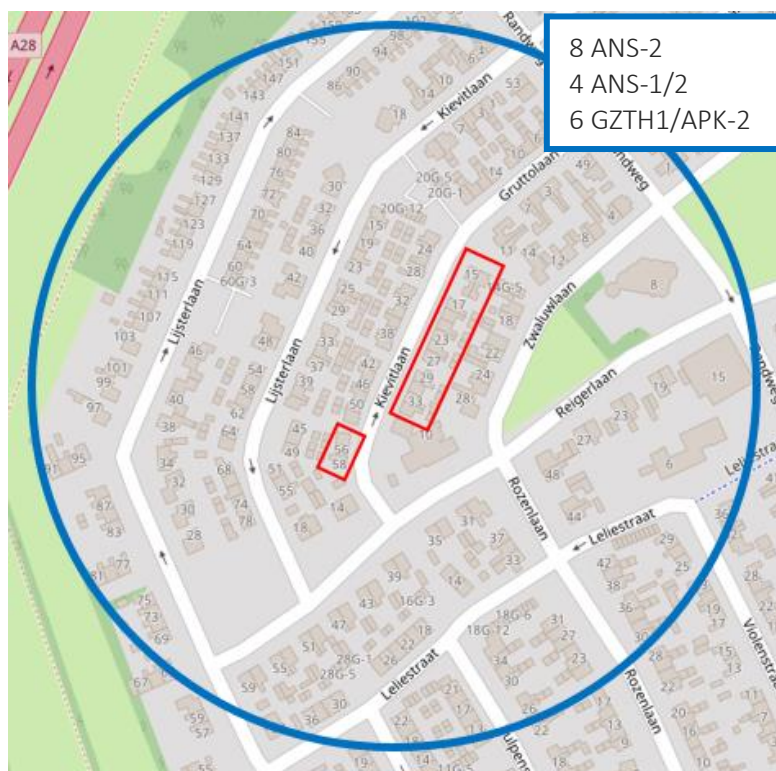
- Voor de Molenstraat: 2 APK-2 of GZTH1
- Voor de Gruttostraat: 6 APK-2 of GZTH1

Figuur 20 Huismuskast GZTH1 van Unitura (links) en APK-2 van Veldshop (rechts).

Figuur 21 De straal (200 m, blauwe cirkel) waarbinnen de vleermuis- en nestkasten moeten worden opgehangen voor de Molenstraat. Het rode kader geeft de te slopen woningen weer. Bron: Openstraatmap.

Figuur 22 De straal (200 m, blauwe cirkel) waarbinnen de vleermuis- en nestkasten moeten worden opgehangen voor de Gruttolaan. Het rode kader geeft de te slopen woningen weer. Bron: Openstraatmap.

Planning kasten

Omdat de dieren moeten kunnen wennen aan de nieuwe aangeboden nestkasten en verblijfplaatsen, dienen de kasten een bepaalde periode (gewenningsduur) aanwezig te zijn, voordat de woningen gesloopt mogen worden. Ervanuit gaande dat de woningen worden gesloopt in het najaar van het betreffende uitvoeringsjaar, dienen de kasten opgehangen te worden volgens onderstaande tabel. Uiteraard mogen ook alle kasten eerder worden opgehangen.

Tabel 14 De perioden wanneer de kasten zijn opgehangen / dienen te worden opgehangen.

Adres	Uitvoeringsjaar	Ophangen huismuskasten	Ophangen vleermuiskasten
Torenlaan 24 t/m 30	2021	Reeds opgehangen: Juni/juli 2021	n.v.t.
Acacialaan 8 t/m 30, 9 t/m 29	2021/2022	Reeds opgehangen: mei 2021*	Reeds opgehangen: mei 2021
Molenstraat 48 t/m 54	2022	Voor 1 april 2022	Voor 1 april 2022
Gruttolaan 13 t/m 35, 54 t/m 58	2024	Voor 1 april 2023	Voor 1 april 2023

*De gewenningsduur van paarverblijven van de gewone dwergvleermuis is 6 maanden in de actieve periode van vleermuizen. Bij werkzaamheden in oktober, zouden er 5 maanden gewenningsduur zijn. Aangezien de mannetjes van de gewone dwergvleermuis niet kieskeurig zijn in de keuze van hun paarverblijven, en gemakkelijk verhuizen, zal 1 maand minder gewinning geen negatief effect hebben.

Als de werkzaamheden niet in het najaar plaatsvinden, of de planning verandert, zal in overleg met een ecooloog worden bepaald wanneer de kasten aanwezig dienen te zijn.

Samenvatting tijdelijke voorzieningen

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de te realiseren tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en huismus.

Tabel 15 Te nemen maatregelen voor de huismus en gewone dwergvleermuis

Soort	Type kast	Aantal
Gewone dwergvleermuis	ANS-2	28
	ANS-1/2	4
Huisumus	GZTH1	18

6.2 PERMANENTE MAATREGELEN

De mitigatiefactor voor de permanente mitigatie is gelijk aan de tijdelijke mitigatie. Voor vleermuizen dienen dus 32 permanente verblijfplaatsen te worden gerealiseerd. Voor de huismus dienen minimaal 18 geschikte nestlocaties te worden gecreëerd in de nieuwe situatie.

Voor de permanente voorzieningen wordt (grotendeels) gebruik gemaakt van de kopgevels van de nieuwe woningen. In de Acacialaan is bekend dat er 5 blokken worden teruggebouwd, dus komen hier 10 kopgevels beschikbaar. Voor de Torenlaan worden 6 grondgebonden woningen en een appartementencomplex terug gebouwd. Wij gaan hierbij uit van twee-onder-een-kapwoningen (dus 6 kopgevels) en 2 kopgevels voor het complex Voor de Molenstraat en Gruttolaan gaan wij uit dat een-op-een wordt teruggebouwd, dus 10 kopgevels. Dit levert in totaal 28 kopgevels op.

Zouden de plannen, en dus het aantal kopgevels veranderen, dan dient contact opgenomen te worden met een ecooloog om de permanente voorzieningen aan de nieuwe plannen aan te passen.

6.2.1 GEWONE DWERGVLEERMUIS

Voorkeursoptie: toegankelijke geventileerde spouw

Geschikte verblijfplaatsen kunnen worden gemaakt in de nieuwe situatie door de spouw toegankelijk te maken in de nieuwbouw. Dit kan gedaan worden door middel van minimaal 2 stootvoegen van minimaal 1.5 cm breed en 3 cm hoog in elke kopgevel aan te brengen. Er dient dan ook minimaal 2.5 cm ruimte in de spouw te zijn. Bij aanwezigheid van isolatiemateriaal dient dit te worden afgedekt met gripgaas. Het toegankelijk maken van de spouw als verblijfplaats is een bewezen effectieve maatregel, waardoor deze de voorkeur heeft boven het inbouwen van kasten.

Alternatief: geschakelde inbouwkasten

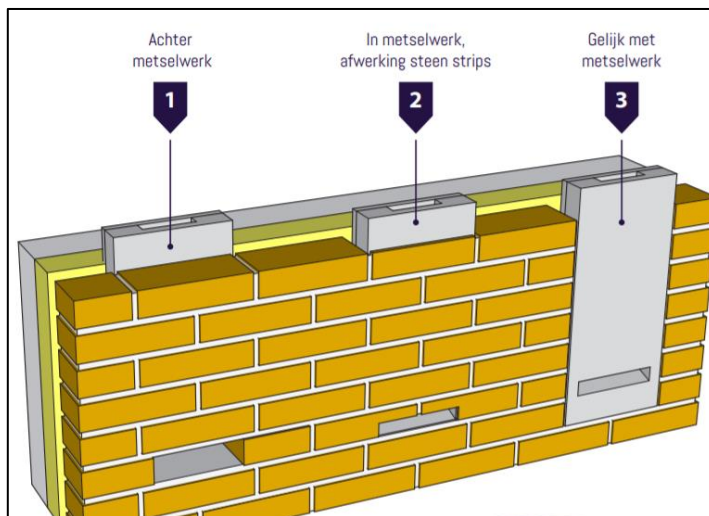
Als spouwen in de nieuwe situatie ontbreken of volledig worden opgevuld met isolatiemateriaal, dan kunnen vleermuisstenen ingebouwd worden. Er dienen 4 kasten per kopgevel te worden ingebouwd, met in totaal dus 112 kasten. Deze inbouwkasten dienen per 4 geschakeld (naast elkaar of boven elkaar) geplaatst te worden. Doordat de kasten aan de zijkanten open worden gemaakt, daar waar ze geschakeld worden, borgt dit dat de dieren tussen de verschillende compartimenten kunnen kruipen.

Daarnaast dienen in de Acacialaan bij de puntdaken aan de voorgevels nog 2 geschakelde kasten te worden ingebouwd (figuur 25). Het gaat in totaal om 5 puntdaken, dus nog 10 extra kasten.

Voor de realiseren permanente vleermuisverblijven in de nieuwe situatie geldt dat:

- Alle vleermuiskasten dienen op minimaal 4 meter hoogte ingebouwd te worden;
- De vleermuiskasten dienen een vrije in- en uitvliegrouwe te hebben. Er mogen dus niet direct (binnen 2 meter afstand van de gevel) bomen of bosjes aanwezig zijn.

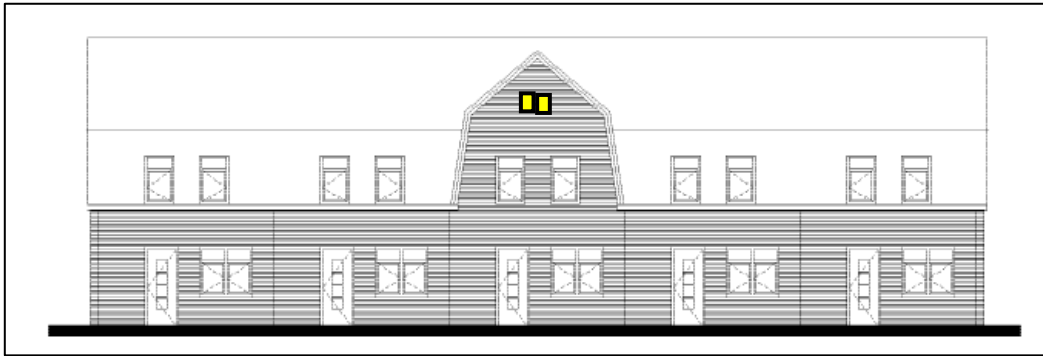
Geschikte typen inbouwstenen zijn de VMPM2 van www.unitura.nl. Deze 2-laagse kast is bij schakelen en inbouwen ook geschikt voor vleermuizen in de winter. De mogelijk te schakelden stenen kunnen worden ingebouwd op verschillende manieren (figuur 23). Een voorbeeld van de Acacialaan is weergegeven in figuur 24 en 25.

Figuur 23 Modulaire inbouwvleermuiskast van houtbeton, serie VMPM van www.unitura.nl.

Figuur 24 Een voorbeeld van de in te bouwen vleermuiskasten (geel) in kopgevels van de woningen aan de Acacialaan.

Figuur 25 Bij de 'puntaken' in de Acacialaan dienen eveneens 2 geschakelde inbouwkasten te worden gerealiseerd.

Groene plus

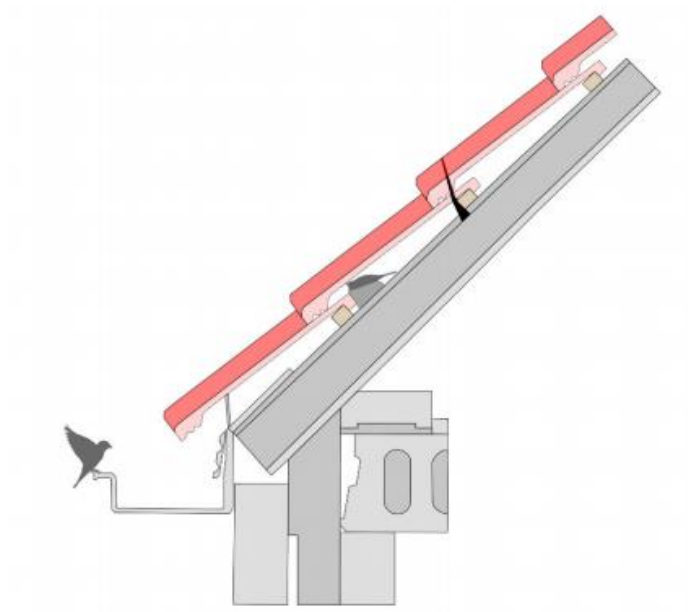
Als bij alle woningen de spouw weer toegankelijk is, is er een kans dat dit een groene plus oplevert omdat het nu onbekend is of de vleermuizen alle spouwen kunnen bereiken. Door de twee open stootvoegen en de bekleding van isolatie materiaal met gripgaas, borgen wij dat alle spouwen toegankelijk zijn, wat dan dus een mogelijke groene plus is voor vleermuizen.

Als gekozen wordt voor het inbouwen van kasten, worden 28 grotere verblijfplaatsen (de vier geschakelde kasten in de kopgevels) en 5 kleinere verblijfplaatsen (de 2 geschakelde kasten in de voorgevels van de Acacialaan) ingebouwd. De grotere verblijfplaatsen zijn groot genoeg om te kunnen dienen als kraamverblijf of winterverblijf. Dit zou een groene plus zijn tegenover de huidige verblijfplaatsen, die grotendeels alleen een paarfunctie hadden. Daarnaast is er ook een groene plus van 1 kleinere verblijfplaats (geschikt als paar- of zomerverblijf).

6.2.2 HUISMUS

Voorkeursoptie: nestplekken onder het dak

De huismusnesten zijn bij de huidige woningen vastgesteld in noord-, oost-, west- en zuidgeoriënteerde gevels. Hierdoor dienen bij alle nieuw te bouwen woningen alle ruimtes onder de eerste twee rijen dakpannen bereikbaar voor huismussen te zijn. Dit kan gedaan worden door vogelschroot op de tweede of derde panlat te plaatsen (figuur 26). Het plaatsen van vogelschroot borgt dat vogels nog onder het dak kunnen broeden, maar niet verder onder het dak kunnen komen.

Figuur 26 Voorbeeld van vogelschroot dat geplaatst is op de tweede panlat (derde panlat is beter), zodat vogels alsnog onder het dak kunnen broeden. Bron: Econsultancy.

Alternatief: inbouwen nestkasten

Voor de 9 aangetroffen huismusnesten dienen minimaal 18 nieuwe nestplekken aanwezig te zijn in de nieuwbouw. Als vogelschroot niet mogelijk is, dienen bij alle kopgevels 2 neststenen van het type GZP2 (figuur 27, www.unitura.nl) te worden ingebouwd in noord en oost georiënteerde kopgevels van de nieuwgebouwde woningen. Van de 28 kopgevels zijn 12 oost of noord georiënteerd, dus het gaat in totaal om 24 neststenen. Dit zou dan een groene plus opleveren van 6 nestplekken. De twee nestkasten kunnen net onder de vleermuisstenen worden ingebouwd.

Figuur 27 GZP2 nestkast van www.unitura.nl.

Alle kasten dienen op minimaal 3 meter hoogte ingebouwd te worden, maar hoe hoger hoe beter.

Aanwezig groen

Huismussen maken gebruik van het groen in de tuinen en omgeving om te schuilen, rusten en voedsel te vinden. Het groen maakt dus onderdeel uit van het functionele leefgebied. Omdat de woningen gesloopt worden, worden ook de tuinen leeggehaald. Dit zou betekenen dat het leefgebied niet meer functioneel is voor de huismus. Om het leefgebied functioneel te houden, dient in de nieuwe situatie groen aangeplant te worden. Dit kan gedaan worden door de nieuwe tuinen om te kaderen met groenblijvend groen, zoals coniferen of een ligusterhaag. Het nieuwe aan te planten groen dient minimaal 1.5 meter hoog te zijn. Het groen moet namelijk meteen na oplevering van de woningen kunnen functioneren.

Indien dat niet mogelijk is, dient ofwel groen uit tuinen behouden te blijven, ofwel dient tijdelijk geschikt groen te worden geplaatst dat wel direct als schuilplaats kan functioneren. Bijvoorbeeld in de vorm van grote coniferen, laurierkers of thuja's.

Groene plus

Als alle daken geschikt gemaakt worden voor de huismus, levert dit mogelijk een groene plus op aangezien huismussen niet bij alle woningen zijn waargenomen, en het dus mogelijk is dat niet alle daken in de huidige situatie geschikt zijn. Als gekozen wordt voor het inbouwen van kasten, dan zou dit een groene plus opleveren van 6 nestplekken.

6.2.3 AFSTEMMING PERMANENTE MAATREGELEN

Uiterlijk drie maanden voor de sloop wordt bepaald welke permanente maatregelen worden uitgevoerd. Dit gebeurt in overleg met Woonservice, de aannemer en een deskundig ecooloog. De maatregelen worden vervolgens ter kennisgeving en goedkeuring voorgelegd aan bevoegd gezag.

7. OVERTREDING VERBODSBEPALINGEN

In de onderstaande tabel is per beschermde soort aangegeven welke verbodsbepalingen van de wet natuurbescherming worden overtreden als gevolg van het voornemen en waarvoor ontheffing wordt aangevraagd.

Tabel 16 Overzicht van de verbodsbepalingen door het voornemen en of het hiervoor nodig is ontheffing aan te vragen.

Soort-naam/soort-groep	Beschermingsregime		Overtreding verbodsbepalingen	Blijft functie in stand met mitigatie?	Eindoordeel overtreding verbodsbepalingen	Aanvraag ontheffing
	Vogelrichtlijn	Habitatrichtlijn	Ja/nee	Ja/nee		Ja/nee
Huismus	art. 3.1 doden storen/ vernielen/ beschadigen		Ja	Nee	Vernielen	Ja
Overige broedvogels	art. 3.1 doden storen/ vernielen/ beschadigen		Ja	Ja		Nee
Gewone dwergvleermuis		art. 3.5 doden storen/ vernielen/ beschadigen	Ja	Nee	Storen/ vernielen	Ja

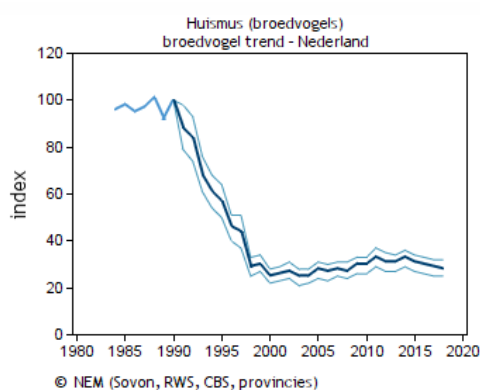
8. GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

8.1 HUISMUS

Landelijke staat van instandhouding

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als matig ongunstig op de aspecten populatie en verspreiding. Het leefgebied en het toekomstperspectief voor deze soort is wel als gunstig beoordeeld (<https://www.sovon.nl/nl/soort/15910>, geraadpleegd juni 2021). De laatste twaalf jaren vertoont de populatie een geen significante toename of afname (<https://www.sovon.nl/nl/soort/15910>, geraadpleegd juni 2021).

In de periode 1980 tot 2000 is de huismussenstand meer dan gehalveerd. Daarna schommelt de stand wel maar blijft min of meer stabiel. Waarschijnlijk is de afname al eerder begonnen dan in de jaren 80. De theorieën over de achteruitgang vanaf de jaren 80 of eerder zijn verschillend. Er is minder voedsel doordat er een afname is van kruidenrijke overhoekjes, paarden uit het straatbeeld zijn verdwenen (paardenvijgen), toename verharding, afname insecten door gewasbeschermingsmiddelen e.d. Daarnaast is er gedurende vele jaren minder nestgelegenheid in nieuwbouw aangeboden mede dankzij het bouwbesluit van 2003 (welke overigens in 2010 ten gunste van o.a. de huismus is aangepast).

Nederland Deze grafiek is gebaseerd op het Meetnet Broedvogels (BMP). Weergegeven is de jaarlijkse index van de broedpopulatie t.o.v. 1990 en de standaardfout. **Project informatie**

1990-2018: significante afname, <5% per jaar (-)
laatste 12 jaren: geen significante aantalsverandering (0)

Gegevens verwerkt tot en met 1-9-2020

Figuur 28 De trend van de huismus als broedvogel in Nederland (Bron: Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS, provincies) op www.sovon.nl, geraadpleegd juni 2021).

Lokale staat van instandhouding

In de omgeving van de Acacialaan en Molenstraat zijn 4 huismusnesten aangetroffen. De dichtheid aan huismussen in en buiten die straten is laag. In de omgeving van het plangebied in de Gruttolaan zijn veel huismusnesten aangetroffen. De hoeveelheid aangetroffen huismusnesten tijdens de omgevingscheck is slechts een fractie van wat er werkelijk aan huismusnesten zit. In 2019 heeft Buro Bakker een gericht

onderzoek naar huismussen uitgevoerd in de Lijsterlaan. Tijdens dit onderzoek zijn maar liefst 115 huismusnesten geteld (Buro Bakker, 2019). De dichtheid aan huismussen in Beilen-West in de vogelnamenwijk is zeer hoog. Dit heeft te maken met een hoog aanbod aan nestplaatsen in het type rijtjeswoning wat daar veel voorkomt en de groene zoom ten westen van de wijk waar veel voedsel en schuilmogelijkheden te vinden zijn. In de omgeving van de Torenlaan zijn zes andere huismusnesten gevonden. De dichtheid aan nesten is wat lager dan in het plangebied. Waar dit verschil aan ligt, is niet duidelijk. Uit de NDFF (2021) komt naar voren dat de huismus 44 keer is waargenomen in de afgelopen 5 jaar in Beilen. Dit aantal lijkt niet representatief te zijn voor de aantallen mussen in Beilen, gekeken naar de vogelbuurt.

In samenvatting, de populatie huismussen in Beilen fluctueert per straat, maar lijkt vooral hoog te zijn in de buurt van de Gruttolaan en omgeving. De overige straten hebben een kleine populatie huismussen.

Gevolgen van het plan

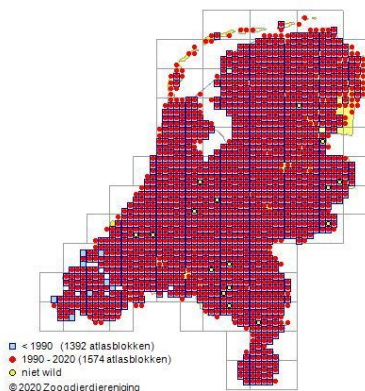
Door de sloop van de woningen zullen de 9 nesten worden vernield en wordt het functionele leefgebied aangetast door het verdwijnen van het groen in de tuinen. Door te werken buiten de kwetsbare broedperiode en de fasering worden effecten voorkomen. Met het aanbrengen van voor huismus geschikte ruimte onder de daken bij alle woningen blijven de wijken even geschikt als in de huidige situatie, of mogelijk meer geschikt aangezien nu niet bij alle woningen huismusnesten zijn vastgesteld. Als wordt gekozen voor het inbouwen van kasten omdat het plaatsen van vogelschroot niet mogelijk is, dan worden 6 meer nestplekken gerealiseerd dan minimaal benodigd is. Ook wordt groen aangeplant in de nieuwe tuinen, zodat het leefgebied van de huismus functioneel blijft.

Dankzij de maatregelen die in het kader van het voornemen worden getroffen, is zeker dat de sloop niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van de instandhouding van deze soort en is er zelfs kans op groei van de populatie.

8.2 GEWONE DWERGVLEERMUIS

Landelijke staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is het de meest algemene vleermuis soort in Nederland met een ruime verspreiding over het gehele land. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (<http://minInv.nederlandsesoorten.nl/content/gewone-dwergvleermuis-pipistrellus-pipistrellus>, geraadpleegd mei 2021), maar kwantitatieve data om een goede schatting te kunnen onderbouwen ontbreken (Norren 2019). Hierdoor is de landelijke staat van instandhouding moeilijk in te schatten en dus onbekend.

Figuur 29 Verspreiding van de gewone dwergvleermuis in Nederland. Bron: vleermuis.net.

Lokale staat van instandhouding

Uit de NDFF (2021) komt naar voren dat de gewone dwergvleermuis 6 maal is waargenomen in de afgelopen 5 jaar in Beilen. Een van de waarnemingen betreft een kraamkolonie in het zuiden van Beilen, in de Distelbrink straat. Aangezien kraamkolonies op het einde van het kraamseizoen uiteen vallen, is het aanne- melijk dat in het zuiden van Beilen meerdere (kleinere) verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Tijdens het nader onderzoek is ook de omgeving van het plangebied onderzocht op verblijfplaatsen en/of territoria. De aantallen vleermuizen in het plangebied zijn vergelijkbaar met de directe omgeving. Uit een ander, eigen nader onderzoek in Beilen (Buro Bakker 2019, rapportnummer P18282) is gebleken dat in de Lijsterlaan en Hultinge 5 paar- of zomerverblijven zijn aangetroffen van de gewone en ruige dwergvleer- muis. Het is duidelijk dat verspreid over Beilen meerdere verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn.

Gevolgen van het plan

Er wordt zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis gewerkt en er zijn tijdig alternatieven opgehangen. Na de sloop en nieuwbouw zijn de spouwen mogelijk weer toegankelijk voor vleermuizen, of worden voldoende kasten ingebouwd.

Hierbij is ook rekening gehouden met andere, bekende projecten in Beilen. Zo worden in het Havengebied (ca. 300 meter van het plangebied; Grote Drift, Grote Driestraat, Havenstraat en Verlangde Havenstraat, Buro Bakker (2021) Rapport 20210150) ook 51 woningen gesloopt en vervangen voor nieuwbouw. In deze woningen zijn in totaal 11 zomer- en paarverblijfplaatsen van dwergvleermuizen aangetroffen. Deze gaan dus eveneens verloren. Voor deze verblijfplaatsen worden vanuit het Havenproject maatregelen getroffen. Echter, doordat de voorzieningen in de nieuwbouw voor dit project geschikt zijn voor alle typen verblijf- plaatsen, terwijl in dit project en in het havenproject grotendeels kleinere verblijfplaatsen zijn vastgesteld, is geborgen dat de staat van instandhouding van dwergvleermuizen niet in het geding komt.

9. ALTERNATIEVEN

9.1 NUL-ALTERNATIEF

Het nul-alternatief is het niet uitvoeren van de sloop van de woningen. Het niet slopen van de woningen is eigenlijk geen optie, omdat de woningen sterk zijn verouderd (bouwjaren 1952-1966) en Energielabel C hebben. Niks doen aan de woningen zal de staat laten verslechteren en is zodoende geen optie.

9.2 AANPASSING DOELSTELLING

Het primaire doel van de sloop van de woningen is de realisatie van nieuwe woningen op dezelfde locatie die beter zijn geïsoleerd en meer wooncomfort bieden dan de huidige woningen. Een alternatieve oplossing zou zijn om de woningen te renoveren. Als Woonservice een afweging maakt, wordt ook zeker de optie tot renovatie meegenomen. Maar voor deze woningen geldt dat ze technisch af zijn, geen functionele indeling meer hebben en niet tegen lage kosten een upgrade kunnen krijgen.

In dit geval echter is gekozen voor sloop en nieuwbouw, omdat de woningen op allerlei vlakken niet meer aan de huidige normen voldoen. Bovendien, zou gekozen worden voor renovatie, dan gaan eveneens de nesten van huismussen en verblijfplaatsen van vleermuizen verloren om tot het gewenste resultaat te komen. Zo zouden daken mogelijk vervangen moeten worden en spouwmuren moeten worden opgevuld met isolatiemateriaal. Hierdoor is renovatie geen goed alternatief voor de sloop.

9.3 ALTERNATIEVE LOCATIES

Het project is locatie gebonden, alternatieve locaties zijn dus niet aan de orde

9.4 ALTERNATIEVE UITVOERING VAN PLAN

Er is geen reëel alternatief voor de uitvoering van de sloopwerkzaamheden. Er wordt op de volgende manieren rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten:

- Er wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol en onder ecologische begeleiding
- Er wordt voor de soorten een groene plus gerealiseerd
- Er zijn tijdig alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd voor de soorten
- De sloop vindt buiten de kwetsbare periode plaats van huismus
- De sloop vindt zoveel mogelijk plaats buiten de kwetsbare periode van vleermuizen plaats en de woningen worden ongeschikt gemaakt voor vleermuizen.

10. WETTELIJKE BELANGEN

In dit hoofdstuk worden de wettelijke belangen onderbouwd op basis waarvan de ontheffing voor de sloop van de woningen wordt aangevraagd.

In tabel 17 en 18 is aangegeven op basis van welke wettelijke belang(en) een ontheffing wordt aangevraagd voor huismus en de gewone dwergvleermuis.

Tabel 17 Wettelijke belang Vogelrichtlijn op basis waarvan de ontheffing wordt aangevraagd voor huismus (aangegeven met X).

Vogelrichtlijn (3.1 Wnb)	Huisumus
X	De volksgezondheid of de openbare veiligheid.
	De veiligheid van het luchtverkeer.
X	Ter bescherming van flora of fauna.
	Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt.
	Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

De ontheffing voor de ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en laatvlieger wordt aangevraagd op basis van de volgende wettelijke belangen:

Tabel 18 Wettelijke belangen Habitatrichtlijn op basis waarvan de ontheffing voor de gewone dwergvleermuis wordt aangevraagd (aangeven met X).

Habitatrichtlijn (3.5 Wnb)	Gewone dwergvleermuis
X	Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
X	Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
	Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten.
	Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

10.1 ONDERBOUWING WETTELIJK BELANG VOLKSGEZONDHEID

10.1.1 ASBEST

De woningen dateren uit de jaren 1952-1966. Hierdoor is asbest mogelijk aanwezig in de gebouwen. Particulieren en bedrijven mogen asbest niet (her)gebruiken, bewaren, verkopen, importeren, weggeven, opnieuw toepassen en bewerken. Sinds 1 juli 1993 geldt dit in Nederland en sinds 2005 in heel de Europese Unie. Asbest mag niet in nieuwe producten zitten, omdat asbestvezels levensgevaarlijk kunnen zijn als ze worden ingeademd (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest>, geraadpleegd juli 2021).

Na het inademen van asbestvezels kunnen mensen ernstig ziek worden. Het kan jaren duren voor er gezondheidsklachten ontstaan. Maar het kan uiteindelijk longkanker, longvlieskanker, buikvlieskanker (mesotheliom) of stoflongen (asbestose) veroorzaken (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest>, geraadpleegd juli 2021).

Bij de sloop zal bij het aantreffen van asbest, het asbest gesaneerd worden. Het saneren van het asbest in de woningen is dus in het belang voor de volksgezondheid. De asbestvezels kunnen niet alleen in de omgeving van het plangebied terecht komen. Bij een brand is een risico op verdere verspreiding nog groter. Het is daarom in het belang van de volksgezondheid het asbest te verwijderen.

10.1.2 VOCHT, SCHIMMEL EN GEBREKEN

In een groot deel van de te slopen woningen is sprake van vocht- en schimmelproblemen, zo blijkt uit klachten van de bewoners. De woningen zijn zeer slecht geïsoleerd en geventileerd waardoor vocht door de muren heen slaat met schimmel tot gevolg.

Vocht- en schimmelproblemen komen vooral voor in oudere woningen die gebouwd zijn vóór 1992. Omdat ongeveer 40 procent van de sociale huurwoningen bestaat uit woningen die vóór 1967 zijn gebouwd, komen vocht- en schimmelproblemen in deze sector veel voor. In totaal gaat het om 9 procent van de woningvoorraad, ruim een half miljoen woningen. Ongeveer 10 procent van alle klachten die GGD'en bereiken, hebben betrekking op schimmel- en vochtproblemen in woningen. (bron: <https://www.rivm.nl/publicaties/ggd-richtlijn-medische-milieukunde-schimmel-en-vochtproblemen-in-woningen>, geraadpleegd mei 2021).

Mensen die in een vochtig of schimmelig huis wonen hebben vaker luchtwegklachten dan mensen die in een droog huis wonen. Van wonen in een vochtig huis kan je astma krijgen of verergering daarvan. Mensen die allergisch zijn voor schimmel of huisstofmijt hebben daar in vochtige huizen meer last van (bron: <https://www.ggd.amsterdam.nl/gezond-wonen/vocht-ventileren/vocht-schimmels/#h1f241964-e501-4c77-a366-f593a151261c>, geraadpleegd mei 2021).

Daarnaast hebben de woningen aan de Torenlaan last van verzakkingen (de aanbouw met de keuken scheurt los van de woning).

10.2 VOOR HET MILIEU WEZENLIJKE GUNSTIGE EFFECTEN

AEDES heeft in 2017 met de corporaties de ambitie uitgesproken om al hun woningen voor 2050 CO₂-neutraal te maken: dit betekent met een CO₂-neutrale energievoorziening. De sloop van de oude woningen en het realiseren van duurzame CO₂ neutrale woningen zal bijdragen aan deze doelstelling. De te slopen woningen hebben energielabel is gemiddeld C en dit zal teruggebracht worden naar label A(+++).

Deze afspraken zijn op landelijk niveau vastgesteld in het Energieconvenant dat in 2012 is gepresenteerd door de Minister van Binnenlandse Zaken. Hierin is vastgelegd dat de woningbouwsector aanzienlijk moet bezuinigen op het gebouwgebonden energieverbruik. Het uitgangspunt van het Energieconvenant is dat alle woningen een gemiddelde Energie Index van 1,25 hebben (gemiddeld energielabel B; Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2012).

Punt 6 van het Energieconvenant geeft aan dat “alle partijen het belang van energiebesparing zien, vanwege het klimaat, de eindigheid van fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot de woonlastenontwikkeling” (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2012). Daarmee is het thema milieu een belangrijk onderdeel van het Energieconvenant. Bij het opwekken van energie wordt veel gebruik gemaakt van fossiele brandstoffen. Bij het verbranden van deze fossiele brandstoffen komt veel CO₂ vrij. Dit heeft negatieve gevolgen voor het klimaat, het milieu en flora en fauna. Door de isolerende maatregelen kan zuiniger worden gestookt, wat leidt tot minder verbruik van fossiele brandstoffen, waardoor de uitstoot van CO₂ wordt gereduceerd. Woonservice draagt daarom met dit project indirect bij aan bescherming van flora en fauna.

Nederland heeft zich gecommitteerd aan het Klimaatakkoord van Parijs. Het Parijs-akkoord betekent voor Nederland een beperking van de uitstoot van broeikasgassen met 80% of meer in 2050. Uitvoering daarvan vraagt om zodanig ingrijpende veranderingen, dat de voorbereiding en invoering daarvan zo snel mogelijk moeten worden opgepakt wil dit doel nog haalbaar zijn (<http://www.pbl.nl/nieuws/nieuwsberichten/2016/klimaatakkoord-parijs-vergt-ingrijpend-beleid-in-nederland>, geraadpleegd juni 2021).

10.3 ONDERBOUWING WETTELIJK BELANG BESCHERMING VAN WILDE FLORA EN FAUNA

10.3.1 HUISMUS

Tijdens het nader onderzoek zijn in totaal 9 nesten van huismus waargenomen. Na afloop van het project zijn alle woningblokken in potentie geschikt voor de huismus om tot broeden te komen. Als dat niet mogelijk is worden 24 neststenen ingebouwd. Dit zou dan een groene plus geven van 6 nestlocaties. Daarnaast dient (groenblijvend) groen in de nieuwe tuinen te worden geplant zodat de leefomgeving van de huismus functioneel blijft. Dit borgt dat de populatie huismussen in Beilen kan blijven bestaan. Ook kunnen andere vogelsoorten, zoals de gierzwaluw, mogelijk profiteren van de ingebouwde kasten.

10.3.2 DWERGVLEERMUIZEN

Tijdens het nader onderzoek zijn er 6 kleine paarverblijfplaatsen en 2 verblijfplaatsen met een mogelijke winterfunctie (in milde winters) van dwergvleermuizen vastgesteld. Voor dwergvleermuizen geldt dat de spouwen van de nieuwe woningen weer toegankelijk zijn. Als dit niet mogelijk is, worden 122 kasten ingebouwd in de kopgevels (waarvan 4 geschakeld in alle kopgevels, en op 5 locaties in de Acacialaan 2 aan elkaar geschakeld) van de nieuwbouwwoningen. Aangezien er minimaal 32 geschikte verblijfplaatsen zouden moeten worden gerealiseerd, zou dit een groene plus zijn van 1 kleinere verblijfplaats, en het aanbieden van alleen maar grotere verblijfplaatsen in de kopgevels. Dit geeft dwergvleermuizen de kans om uit te breiden.

II. LITERATUUR EN BRONNEN

- Buro Bakker (2021); Activiteitenplan havengebied Beilen. Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming. Rapport 20210150, Assen.
- Bureau FaunaX (2019); Natuurtoets Woonservice/ 131 Woningen in de Provincies Drenthe en Groningen. Rapport 19153. Bureau FaunaX, Gorredijk
- Buro Bakker (2020); Nader onderzoek beschermde soorten in 131 woningen verdeeld over 5 dorpen. Een onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus. Rapport P19351, Assen.
- BIJ12 (2017); Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0
- BIJ12 (2017); Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0
- BIJ12 (2017); Kennisdocument Huismus, versie 1.0
- Gezondheidsraad (2007); Astma, allergie en omgevingsfactoren. Den Haag
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 2020.
- Norren, van E. (red.), 2019. Staat van instandhouding Gelderland. Factsheets voor 24 soorten in Gelderland. Rapport 2019.09. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 - 2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

Websites:

- www.vogelbescherming.nl
- www.sovon.nl
- www.openstreetmap.org
- www.google.com/maps
- www.ggd.nl
- www.rivm.nl
- www.unitura.nl

I2. BIJLAGE I: QUICKSCAN

2019

Natuurtoets

Woonservice

131 Woningen in de Provincies Drenthe en Groningen

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Badweg 40 B
8401 BL Gorredijk

0513-435024

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Natuurtoets Woonservice 131 Woningen in de Provincies Drenthe en Groningen

Gorredijk, oktober 2019

In opdracht van:
Woonservice

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:

Autorisatie:

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2019). Natuurtoets Woonservice/ 131 Woningen in de Provincies Drenthe en Groningen. Rapport 19153.
Bureau FaunaX, Gorredijk.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	3
1.3	Onderzoeksopzet	3
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	4
2	RESULTATEN QUICKSCAN	6
2.1	Flora.....	6
2.2	Vogels	7
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	7
2.2.2	Overige (broed)vogelsoorten.....	7
2.3	Zoogdieren	7
2.3.1	Vleermuizen	7
2.3.2	Overige zoogdieren.....	8
2.4	Reptielen.....	9
2.5	Amfibieën	9
2.6	Vissen	10
2.7	Ongewervelden	10
2.8	Gebiedsbescherming.....	10
2.8.1	Stikstofgevoeligheid	11
2.9	Houtopstanden	11
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	12
3.1	Overzicht beschermde soorten	12
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	12
3.2.1	Algemene broedvogels	12
3.2.2	Jaarrond beschermde nesten (huismus)	12
3.2.3	Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw).....	13
3.2.4	Vleermuizen (verblijfplaatsen)	13
3.2.5	Steenmarter	13
3.2.6	Zorgplicht	13
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	13
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	14
BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING		
Wnb Soortbescherming.....		- 1 -
Vogels en verstoring		- 1 -
Vrijgestelde soorten provincies Groningen & Drenthe		- 1 -
Voorwaarden vrijstellingen		- 2 -

Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden.....	- 3 -
NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -
BIJLAGE II Overzicht plangebieden en bijbehorende categorieën	- 5 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens een 131-tal woningen verdeeld over vijf plaatsen in de provincies Drenthe en Groningen te slopen of grootschalig te verbeteren. Het betreft hierbij de plaatsen Beilen, Mussel, Odoorn, Sleen en Veenoord. In deze plaatsen betreft het planvoornemen de volgende adressen:

Beilen	Acacialaan 9 t/m 29 (oneven) Acacialaan 8 t/m 30 (even) Torenlaan 16, 18, 24, 26, 28 & 30 Gruttolaan 13 t/m 35 (oneven) Gruttolaan 54, 56 & 58 De Grote Driestraat 2 t/m 28 (even) Grote Drift 13 t/m 27 (oneven) Grote Drift 41 & 43 Havenstraat 22, 24 Molenstraat 48, 50, 52 & 54 Randweg 1 t/m 41 (oneven)
Mussel	Musselweg 35a, 35b, 35c, 35d, 35f & 35h
Odoorn	Andries Diepenbrugweg 7 t/m 17 (oneven)
Sleen	Drostenstraat 53, 55 Broekveldstraat 16 t/m 26 (even) Ter Borghstraat 2 t/m 12 (even)
Veenoord	Burgemeester Gratamaplein 2 t/m 20 (even)

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische quickscan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden.

Figuur 1.1. De omgeving van de plangebieden (Bron: Woonservice).

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Woonservice heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (*expert judgement*). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op vrijdag 27 september en vrijdag 4 oktober 2019 en vond plaats onder regenachtige weersomstandigheden (gemiddeld 12°C, windkracht 3, geheel bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

De plangebieden bestaan uit 131 woningen verdeeld over vijf plaatsen in de provincies Groningen en Drenthe. Het betreft hierbij de plaatsen Beilen, Mussel, Odoorn, Sleen en Veenoord. De omgeving van de plangebieden wordt gekenmerkt door de bebouwde kom van de desbetreffende plaats en agrarisch gebied doorkruist door bomenlanen en sloten.

Het planvoornemen bestaat uit de sloop of grootschalige verbetering van de 131 woningen binnen de plangebieden verdeeld over Drenthe en Groningen. Doordat deze quickscan een veelheid aan woningen betreft, zijn er een aantal beschermde diersoorten dan wel diergroepen die in grotere mate in beeld komen. Deze groep bestaat uit de huismus, de gierzwaluw en diverse soorten vleermuizen (waarvan voornamelijk de laatvlieger, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis).

Om de overzichtelijkheid van deze quickscan te waarborgen zijn de 131 woningen binnen de plangebieden opgedeeld in drie categorieën. Hierbij is het van belang te vermelden dat Musselweg 35a, 35b, 35c, 35d, 35f en 35h als één gebouw binnen deze categorieën zijn opgenomen, doordat dit appartementen in één gebouw betreffen. Voor wat betreft de woningen per categorie wordt gerefereerd naar de bijgeleverde tabel (Bijlage II). Ecologische waarde is hierbij als leidraad gebruikt. De categorieën worden hieronder beschreven:

Categorie 1: Dit betreffen woningen welke niet beschikken over een pannendak met gegolfde dakpannen, noch over gegolfde dakplaten. De woningen binnen deze categorie beschikken over een vlak dak waardoor de aanwezigheid van nestlocaties van huismussen en gierzwaluwen kunnen worden uitgesloten. Deze woningen zijn in de regel alleen geschikt voor vleermuizen. Soorten als de gewone dwergvleermuis staan er namelijk om bekend ook stootvoegen te gebruiken als doorgang tot de spouwmuur, om deze vervolgens als verblijfplaats te gebruiken.

Categorie 2: Dit betreffen lage woningen, vaak zonder zolder, met een pannendak met gegolfde dakpannen. Vanwege de geringe hoogte kan de aanwezigheid van nestlocaties van de gierzwaluw op voorhand worden uitgesloten. Alhoewel gierzwaluwen bij uitzondering in lagere objecten tot broeden kunnen komen, leert de ervaring dat er voor hogere woningen gekozen wordt, mits deze in de omgeving aanwezig zijn. Hier is in de omgeving van alle plangebieden sprake van.

De in het onderzoek betrokken woningen zijn wel geschikt voor huismussen en vleermuizen. Zo kan de huismus onder de onderste rij dakpannen, nokpannen of eventueel losliggende dakpannen tot broeden komen. Vleermuizen kunnen in deze woningen onder andere verblijven in spouwmuren, onder dakpannen en in de daklaag.

Categorie 3: Dit betreffen relatief hogere woningen, vaak met zolder, met een pannendak bestaande uit gegolfde dakpannen. Deze woningen zijn in de regel geschikt voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De huismus kan in deze woningen tot broeden komen onder de onderste rij dakpannen, nokpannen en eventueel losliggende dakpannen. Gierzwaluwen maken voornamelijk gebruik van ruimtes onder gevel- en nokpannen en onder losliggende dakpannen. Het is belangrijk om te vermelden dat vogelschroot onder nokpannen vaak niet afdoende werkt om de aanwezigheid van nestlocaties van huismussen dan wel gierzwaluwen op voorhand uit te sluiten. Vleermuizen kunnen in deze woningen onder andere verblijven in spouwmuren, onder dakpannen en in de daklaag.

Figuur 1.2. Het enige voorbeeld van woningen uit categorie 1 betreffen de woningen aan het Burgemeester Gratamaplein te Veenoord.

Figuur 1.3. Voorbeelden van woningen uit categorie 2. Van links naar rechts: Acaciastraat (even) te Beilen en Ter Borghstraat te Sleen.

Figuur 1.4. Voorbeelden van woningen uit categorie 3. V.l.b.n.r.o: Broekveldstraat te Sleen, De Grote Driestraat te Beilen, Molenstraat te Beilen en Randweg te Beilen.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

De vegetatie binnen de plangebieden wordt vooral gevormd door de voor- en achtertuinen van de woningen. Naast gecultiveerde uitheemse (tuin)planten zijn er binnen de plangebieden soorten aangetroffen als Engels raaigras, grote brandnetel, paarse dovenetel, brede weegbree, paardenbloem, ooievaarsbek (spec.), straatgras, madeliefje, scherpe boterbloem en smalle weegbree. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied met v.l.b.n.r.o.: madeliefje, paardenbloem, brede weegbree en grote brandnetel.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen en vlak buiten de plangebieden zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten. Deze zijn echter niet aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

De plangebieden zijn tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten als gierzwaluw en huismus. Het voorkomen van nesten van deze soorten kan in de meerderheid van de woningen niet worden uitgesloten. In de bijgeleverde tabel in Bijlage II wordt weergegeven voor welke woningen dit geldt. Bij het behandelen van de verschillende categorieën (hoofdstuk 1.4) wordt beschreven op basis van welke eigenschappen is bepaald of woningen geschikt broedhabitat vormen voor deze soorten. Het is belangrijk om te vermelden dat de huismus, evenals territoriaal gedrag van deze soort, in diverse plangebieden is waargenomen. In Bijlage II wordt dit vermeld onder het kopje 'opmerkingen' als 'huismus roepend aanwezig'. Tevens is het belangrijk te vermelden dat het veldwerk heeft plaatsgevonden onder weersomstandigheden die niet geschikt zijn om territoria van huismussen in kaart te brengen (regenachtig weer). Ook is de periode van het jaar niet geschikt om dergelijke inventarisatie goed uit te voeren.

- Binnen diverse plangebieden zijn mogelijkheden tot broeden voor huismussen en gierzwaluwen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen hiervan kan niet op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten zijn de plangebieden ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. De plangebieden bieden mogelijkheden voor diverse soorten broedvogels. Zo kunnen algemene soorten als de merel of roodborst tot broeden komen in hagen binnen de plangebieden.

- Binnen en vlak buiten de plangebieden kunnen vogels tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedseizoen.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. Omdat het plangebied uit 131 woningen bestaat, is dit een diergroep die de aandacht verdient. In de praktijk is het zo dat het voorkomen van vleermuizen in woningen zelden op voorhand kan worden uitgesloten. Uitzondering hierop vormen woningen zonder (gegolfde) dakpannen. Hoewel deze aanwezig zijn in de vorm van woningen in categorie 1 (hoofdstuk 1.4.), beschikken deze woningen over stootvoegen, waardoor de spouwmuur toegankelijk zijn (figuur 2.2). In hoofdstuk 1.4. wordt per categorie besproken waarom de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de plangebieden niet kan worden uitgesloten.

Binnen de plangebieden zijn geen bomen met holtes aangetroffen waarin vleermuizen kunnen verblijven. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen kan dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Stootvoegen in de woningen aan het Burgemeester Gratamaplein te Veenoord.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt. Het is zeer aannemelijk dat de woningen in de verschillende plangebieden deels fungeren als onderdeel van een vliegroute. Rekening houdend met de aard van de werkzaamheden en alternatieven in de omgeving gaat het hier echter niet om essentiële en dus beschermde vliegroutes. De aanwezigheid van negatieve effecten op essentiële vliegroutes en/of foerageergebieden kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- Voor alle woningen binnen de plangebieden geldt dat het voorkomen van verblijfplaatsen niet op voorhand kan worden uitgesloten.
- Rekening houdend met de aard van de werkzaamheden kan de aanwezigheid van essentiële vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen op voorhand worden uitgesloten, omdat er in de omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn.

2.3.2 Overige zoogdieren

Het voorkomen van verblijfplaatsen van overige beschermde soorten zoogdieren, zoals de boommarter en de otter kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen.

Uitzondering hierop is de steenmarter. Van deze soort zijn tijdens het veldwerk geen sporen aangetroffen. Het is echter een feit dat dergelijke sporen gemakkelijk over het hoofd kunnen worden gezien, onder andere omdat het inspecteren van tuinen en schuren in de meeste situaties geen optie is. Binnen de plangebieden kunnen tevens lichter beschermde (vrijgestelde) zoogdiersoorten voorkomen, zoals de huisspitsmuis. Hoewel deze soorten voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld binnen de provincies Groningen en Drenthe, dient men zich wel te houden aan de voor deze soorten geldende zorgplicht.

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter binnen de plangebieden kan niet op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van overige beschermde soorten zoogdieren kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid enkele lichter beschermde zoogdiersoorten zoals de huisspitsmuis voor. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

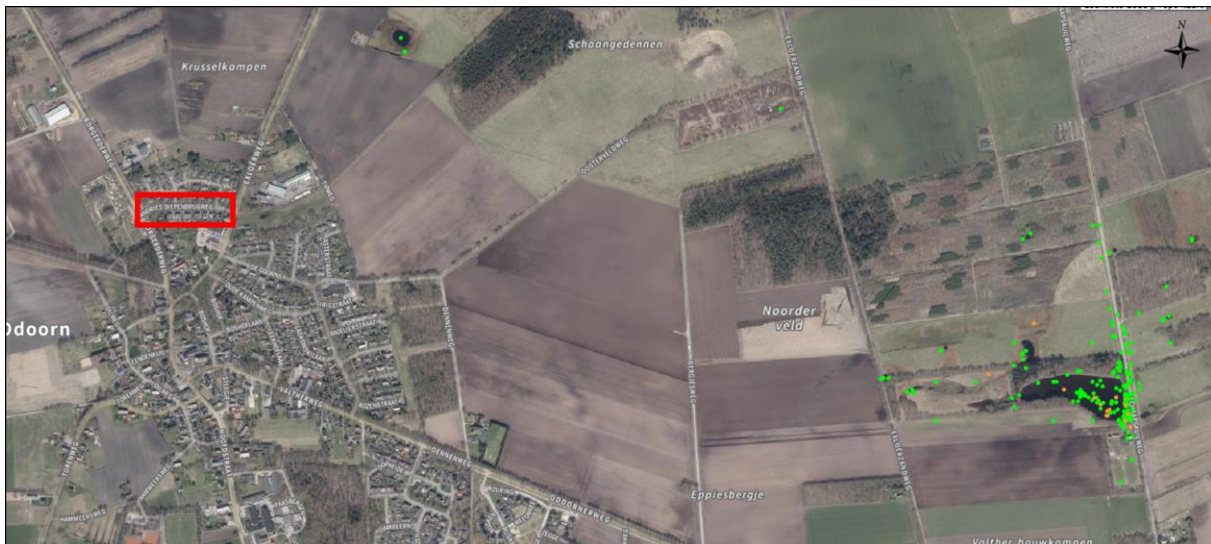
De aanwezigheid van alle in Nederland voorkomende reptielensoorten binnen de plangebieden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens (bron: NDFF).

- De aanwezigheid van reptielen binnen de plangebieden kan op voorhand worden uitgesloten op grond van verspreidingsgegevens en habitateigenschappen.

2.5 Amfibieën

Binnen de plangebieden kunnen verschillende amfibieënsoorten voorkomen. Deze soorten zijn vrijgesteld indien er sprake is van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn soorten zoals de bruine kikker of gewone pad. Overigens betekent een vrijstelling geen vrijbrief voor het doden van dieren. Hier zijn enkele voorwaarden aan verbonden, waaronder de zorgplicht (zie bijlage I).

De aanwezigheid van zwaarder beschermde amfibieënsoorten kan op voorhand worden uitgesloten. Dit betreffen soorten als de poelkikker, heikikker en kamsalamander waarvan geen waarnemingen uit de omgeving van de plangebied bekend zijn (bron: NDFF), met uitzondering van de Andries Diepenbrugweg te Odoorn. Oostelijk buiten Odoorn is een relatief grote populatie van de drie bovengenoemde soorten bekend (figuur 2.3). Echter, binnen en vlak buiten de plangebieden is geen geschikt voorplantingswater voor deze soorten aanwezig.

Figuur 2.3. Waarnemingen van de poelkikker, heikikker en de kamsalamander (groen) in de omgeving van de Andries Diepenbrugweg te Odoorn (rood) (bron: NDFF).

- De aanwezigheid van beschermde niet vrijgestelde amfibieënsoorten binnen de plangebieden kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid licht beschermde soorten voor. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

In de plangebieden zijn geen waterlichamen aanwezig waarin beschermde vissoorten kunnen voorkomen. Hoogstens zijn er in sommige tuinen kleine vijvertjes aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vissen in de plangebieden kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van beschermde vissen binnen de plangebieden kan op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de WnB beschermde soorten ongewervelden, zoals dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Deze kenmerken zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Zo is er geen geschikt habitat voor waardplanten van beschermde vlinders aanwezig en vormen de tuinvijvers in het plangebied geen geschikt (voortplantings)habitat voor beschermde libellen en waterkevers. Negatieve effecten op deze soorten ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

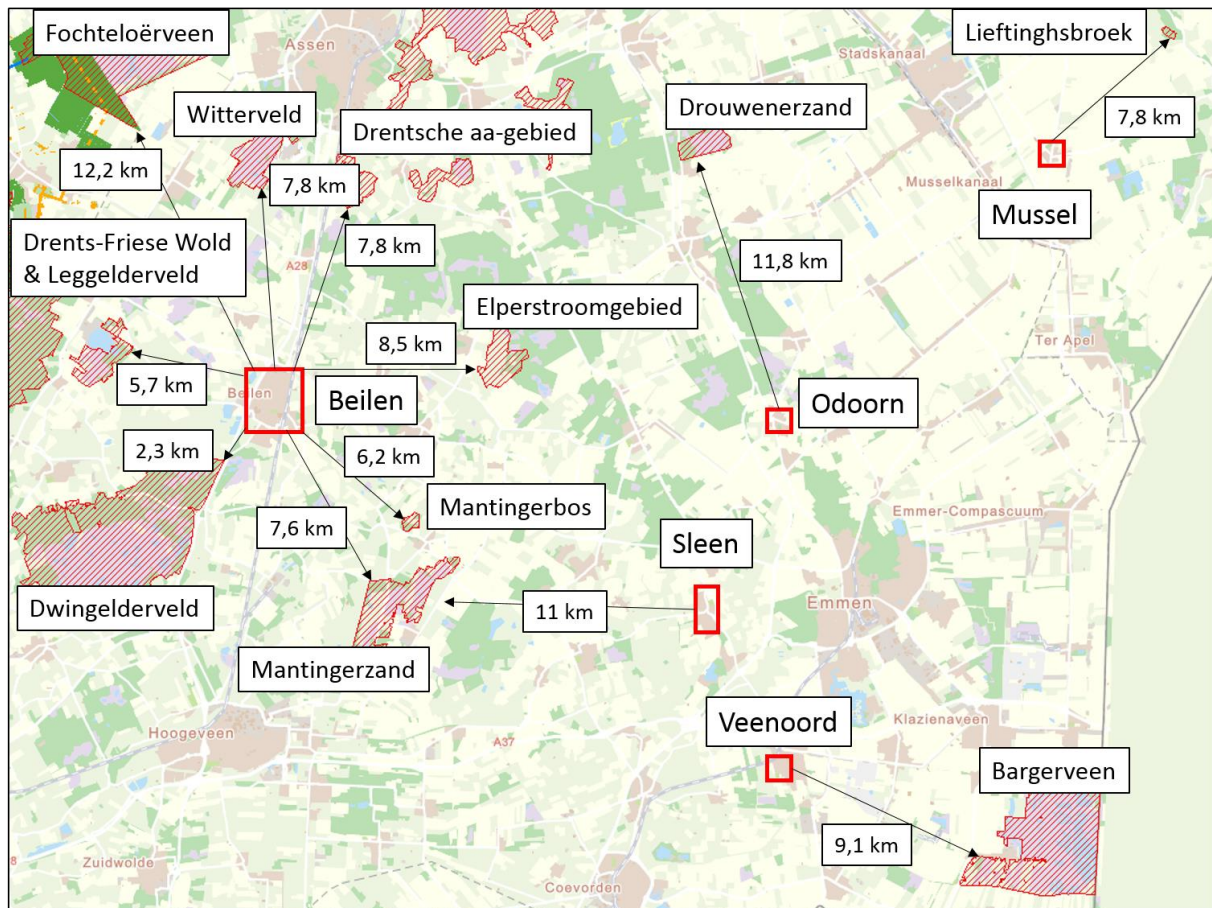
- De aanwezigheid van beschermde ongewervelden in het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied valt niet onder de EHS/NNN of Natura2000 en is niet aangewezen als ganzenfoerageergebied of weidevogelgebied (bronnen: Geoportaal Provincie Drenthe, Mapviewer Provincie Groningen & Geoservices Provincie Groningen).

2.8.1 Stikstofgevoeligheid

Het plangebied ligt op relatief kleine afstand (<12,5 km) van maar liefst 11 Natura2000 gebieden. Zo ligt Beilen hemelsbreed op circa 2,3 km afstand van het Natura2000 gebied Dwingelderveld. In figuur 2.4 wordt een overzicht gegeven van de Natura2000 gebieden op een afstand kleiner dan 12,5 km van de plangebieden. Vanwege de aard van de werkzaamheden (sloop en grootschalige verbetering 131 woningen) verwachten wij geen significant negatieve effecten van extra stikstofuitstoot op (stikstof)gevoelige habitattypen zoals vochtige heiden en de blauwe kiekendief waar deze gebieden voor zijn aangewezen (bron: Synbiosis). De provincies Groningen en Drenthe zijn echter bevoegd gezag in dezen.

Figuur 2.4. Natura2000 gebieden op afstanden van kleiner dan 12,5 km van de plangebieden.

- Voor wat betreft het plangebied is er geen sprake van gebiedsbescherming.
- Als gevolg van de werkzaamheden verwachten wij geen negatieve effecten op de dichtstbijzijnde natura2000 gebieden.

2.9 Houtopstanden

Als er een houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen is geen sprake van deze omstandigheden. Derhalve is er geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen. Anders → Broedvogelcheck
Vogels	Huismus	Mogelijk	X				Nader Onderzoek
Vogels	Gierzwaluw	Mogelijk	X				Nader Onderzoek
Zoogdieren	Vleermuizen	Mogelijk		X			Nader Onderzoek
Zoogdieren	Steenmarter	Mogelijk			X		Extra aandacht tijdens nader onderzoek vleermuizen
Divers	Divers	Ja				X	Zorgplicht

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen de kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen vogels tot broeden komen waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. We adviseren daarom om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd. Eventueel kan voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck worden uitgevoerd, zodat in delen van het plangebied waar geen verstoring op kan treden reeds tijdens het broedseizoen kan worden gewerkt.

3.2.2 Jaarrond beschermde nesten (huismus)

De meeste woningen in de plangebieden (zie Bijlage II) bieden waarden voor huismussen. Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd. Het is niet toegestaan om nesten te verstoren of vernietigen, of activiteiten te ontplooiën die de gunstige staat van instandhouding van de plaatselijke populatie kunnen aantasten. Wij raden daarom nader onderzoek aan om de aanwezigheid van nestlocaties van de huismus vast te stellen dan wel uit te sluiten. Dit dient te gebeuren middels een onderzoek dat plaatsvindt aan de hand van twee ochtendbezoeken (conform datumgrenzen SOVON, 1 april-15 mei). Wanneer er verblijfplaatsen van de huismus worden vastgesteld, dient er voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende- en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.3 Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)

De meeste woningen binnen de plangebieden (zie Bijlage II) zijn in potentie geschikt als broedhabitat voor gierzwaluwen. Nesten van gierzwaluwen zijn jaarrond beschermd. Het is niet toegestaan om nesten te verstoren of vernietigen, of activiteiten te ontplooiën die de gunstige staat van instandhouding van de plaatselijke populatie kunnen aantasten. Wij raden daarom nader onderzoek aan om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de gierzwaluw vast te stellen dan wel uit te sluiten. Dit dient te gebeuren middels een onderzoek dat plaatsvindt aan de hand van drie avondbezoeken in de periode 1 juni-15 juli. Indien er nesten van gierzwaluwen worden vastgesteld, dient er voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende- en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.4 Vleermuizen (verblijfplaatsen)

Alle woningen in de plangebieden (zie Bijlage II) bieden mogelijkheden tot verblijven voor verschillende soorten vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis. We adviseren de aanwezigheid van deze verblijfplaatsen uit te sluiten, dan wel vast te stellen. Dit dient te gebeuren middels een onderzoek dat plaatsvindt aan de hand van vier veldbezoeken, verdeeld over de periode 15 mei tot 1 oktober. Deze onderzoeksmethodiek is vastgelegd in het Vleermuisprotocol, opgesteld door het ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Indien er een verblijfplaats van vleermuizen wordt vastgesteld, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende- en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.5 Steenmarter

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter binnen de plangebieden kan niet op voorhand worden uitgesloten. De steenmarter is in de provincies Groningen en Drenthe niet vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. We adviseren tijdens het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen extra aandacht te besteden naar de aanwezigheid van steenmarters. Indien er verblijfplaatsen van de steenmarter worden aangetroffen, dient er voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende- en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.6 Zorgplicht

Er kunnen enkele meer algemene soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in geval van schade aan deze soorten (bv huisspitsmuis). Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing. Deze kan tot uiting worden gebracht door zo te werken dat dieren de kans krijgen om te vluchten naar habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden of dieren (zoals vrijgestelde amfibieën) naar een dergelijke habitat te verplaatsen. Voor de voorwaarden waaraan vrijstellingen moeten voldoen wordt verwezen naar Bijlage I.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** Werken buiten het broedseizoen (grootweg 15 maart-15 juli). Is dit niet mogelijk? → dan voor aanvang werkzaamheden broedvogelcheck uit laten voeren.
- **Huismus, gierzwaluw & vleermuizen:** nader onderzoek.
- **Steenmarter:** Extra aandacht tijdens nader onderzoek vleermuizen
- **Licht beschermde en vrijgestelde soorten:** Naleven van de zorgplicht.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Bronnen internet

Synbiosis

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=natura2000>

Geoportaal Provincie Drenthe

https://geo.drenthe.nl/geoportaal/src/?lang=nl&topic=ehs&bgLayer=openbasiskaart.nl&catalogNodes=1,26,28,29&layers=GBI_AOV18_WEIDEVOGELS_V,GBI_POV18_GANZENRUSTGEB_V&X=532920.00&Y=255260.00&zoom=7

Kaart Verordening Romte Fryslân

<https://fryslan.gemeentedocumenten.nl/www.fryslan.frl/3555/verordening-romte-fryslan-werkwijze-ro/files/2014%20ko7-weidevogels.pdf>

Mapviewer Provincie Groningen

<https://groningen.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx>

Geoservices Provincie Groningen

<https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?url=https%3A%2F%2Fgeoservices.provincieg groningen.nl%2Fserver%2Frest%2Fservices%2FLandelijkGebied%2FEcologieFloraFauna%2FMapServer&source=sd>

Natura2000 gebieden Nederland

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/GoogleMapsZoek2.aspx>

Kaarten provinciale natuurbeheerplannen Bij12

<https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan>

NationaleDatabank Flora en Fauna (NDFF)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Planologische Ecologische Hoofdstructuur kaart provincie Fryslân

<http://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7cof48ef6def54&extent=120990,533762,221778,617075,28992>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincies Groningen & Drenthe

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincies Groningen en Drenthe vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Groningen is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6952.html>. Voor de Drenthe is dit te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6940.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincies Groningen en Drenthe.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Molmuis	
Ondergrondse woelmuis	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincies Groningen en Drenthe, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincies hebben de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De voor gemeenten belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Groningse en Drentse gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

BIJLAGE II Overzicht plangebieden en bijbehorende categorieën

Plaats	Straat en huisnummers	Aantal woningen	HM	GZ	VLE	Categorie	Opmerking
Beilen	Acacialaan 9 t/m 29 (oneven)	11	X	X	X	3	Huismus roepend vlak buiten plangebied
Beilen	Acacialaan 8 t/m 30 (even)	12	X		X	2	Huismus roepend vlak buiten plangebied
Beilen	Torenlaan 16,18, 24, 26, 28 & 30	6	X	X	X	3	Huismus foeragerend in tuin
Beilen	Gruttolaan 13 t/m 35 (oneven)	12	X	X	X	3	Huismus roepend vlak buiten plangebied
Beilen	Gruttolaan 54, 56 & 58	3	X	X	X	3	
Beilen	De Grote Driestraat 2 t/m 28 (even)	14	X	X	X	3	
Beilen	Grote Drift 13 t/m 27 (oneven)	8	X	X	X	3	Huismus foeragerend in tuin
Beilen	Grote Drift 41 & 43	2	X	X	X	3	
Beilen	Havenstraat 22 & 24	2	X	X	X	3	
Beilen	Molenstraat 48, 50, 52 & 54	4	X	X	X	3	
Beilen	Randweg 1 t/m 41 (oneven)	21	X	X	X	3	Huismus roepend aanwezig
Mussel	Musselweg 35a, 35b, 35c, 35d, 35f & 35h	6	X	X	X	3	
Odoorn	Andries Diepenbrugweg 7 t/m 17 (oneven)	6	X	X	X	3	
Sleen	Drostenstraat 53 & 55	2	X	X	X	3	
Sleen	Broekveldstraat 16 t/m 26 (even)	6	X	X	X	3	Huismus roepend aanwezig
Sleen	Ter Borghstraat 2 t/m 12 (even)	6	X		X	2	Huismus roepend aanwezig
Veenoord	Burgemeester Gratamaplein 2 t/m 20 (even)	10			X	1	
Totaal		131					

I3. BIJLAGE 2: NADER ONDERZOEK

Nader onderzoek beschermde soorten in 131 woningen verdeeld over vijf dorpen

Een onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huis-
mus

*b*uro *b*akker adviesburo voor ecologie

Nader onderzoek beschermde soorten in 131 woningen verdeeld over vijf dorpen

Een onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huis-mus

Opdrachtgever

Woonservice

Contactpersoon

[Redacted]

Status

Definitief

Datum

26 januari 2021

Vrijgave

[Redacted]

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Wettelijk kader	5
1.2 Leeswijzer	6
2 Beschrijving plangebied en voornemen	7
2.1 Ligging en kenmerken van het plangebied	7
2.2 Beschrijving plan	8
3 Onderzoeksmethode	11
3.1 Bronnenonderzoek	11
3.2 Veldonderzoek	11
3.3 Habitatrichtlijnsoorten	14
4 Resultaten	29
4.1 Beilen	29
4.2 Habitatrichtlijnsoorten	39
4.3 Mussel	45
4.4 Odoorn	48
4.5 Sleen	49
4.6 Veenoord	51
5 Effecten en vervolg	52
5.1 Effecten	52
5.2 Vervolg	53
6 Literatuur en bronnen	57
B 1 Bijlage: Foto's nesten en verblijfplaatsen	59

1 | Inleiding

Woonservice wil 131 woningen verdeelt over vier dorpen in Drenthe en één dorp in Groningen renoveren of slopen. Het gaat om 95 woningen in Beilen, 6 woningen in Mussel, 6 woningen in Odoorn, 14 woningen in Sleen en 10 woningen in Veenoord.

Omdat deze werkzaamheden negatieve effecten kunnen hebben op de aanwezige beschermde soorten is een quickscan flora en fauna uitgevoerd (FaunaX 2019¹), waaruit blijkt dat vele woningen geschikt zijn voor de huismus, gierzwaluw en/of vleermuizen.

De conclusie van deze quickscan is dat een nader onderzoek naar de huismus, gierzwaluw en vleermuizen noodzakelijk is om te bepalen of deze soortgroep in de woningen verblijven en zo ja, in welke aantallen. Aan de hand van de onderzoeksresultaten kan een inschatting worden gemaakt van de eventuele negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op de aanwezige beschermde soorten.

Dit rapport doet verslag van het nader onderzoek. Aan de hand van de resultaten van het onderzoek geeft Buro Bakker advies aan Woonservice om de werkzaamheden uit te kunnen voeren binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

Dit rapport geeft antwoord op drie centrale vragen:

- Zijn er in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde diersoorten aanwezig?
- Is er door de geplande ontwikkelingen kans op overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Zijn er aan de hand van dit onderzoek vervolgstappen, zoals een ontheffingsaanvraag, mitigerende maatregelen en compenserende maatregelen aan de orde?

1.1 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van diersoorten (en planten) vastgelegd in de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming (Wnb) kent voor de bescherming van soorten drie beschermingsregimes. In Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming, het onderdeel soorten, worden deze drie regimes toegelicht.

De drie beschermingsregimes die in de Wet natuurbescherming worden onderscheiden zijn:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

Onder de voormalige Flora- en faunawet is een lijst met 'jaarrond beschermde nesten' opgesteld, die ook onder de Wet natuurbescherming geldig is. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

¹. Bureau FaunaX (2019). Natuurtoets Woonservice/ 131 Woningen in de Provincies Drenthe en Groningen. Rapport 19153. Bureau FaunaX, Gorredijk.

Voor dit project is zijn de provincies Drenthe (Beilen, Odoorn, Sleen en Veenoord) en Groningen (Mussel) het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Drenthe en Groningen hebben voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin zijn onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied omschreven en wordt het voornemen toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt de methodiek van het onderzoek naar beschermde dieren uitgelegd. In hoofdstuk 4 bespreken we de resultaten van het nader onderzoek. In hoofdstuk 5 wordt aan de hand van de resultaten van het nader onderzoek bepaald of er in het plangebied beschermde dieren aanwezig zijn en of er sprake kan zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Daarnaast wordt aangegeven of er vervolgstappen noodzakelijk zijn. Als laatste wordt in hoofdstuk 6 de geraadpleegde literatuur weergegeven.

2 | Beschrijving plangebied en voornemen

2.1 Ligging en kenmerken van het plangebied

Het gaat om 131 woningen verdeeld over vijf dorpen. Het betreft rijtjeswoningen en twee-onder-een-kapwoningen in vijf dorpen. De meeste woningen (95) die onderzocht zijn, staan in Beilen. De overige woningen zijn in Mussel, Odoorn, Sleen en Veenoord. Zie Tabel 1 voor een overzicht. In deze tabel is in één oogopslag weergegeven welke soortgroepen er per huizenblokken zijn onderzocht.

Tabel 1 Alle onderzochte soortgroepen per dorp en adres weergegeven.

Plaats	Straat	Nummer	Aantal woningen	Huismus	Gierzwaluw	Vleermuizen
Beilen	Acacialaan	9 t/m 29	11	x	x	x
Beilen	Acacialaan	8 t/m 30	12	x	--	x
Beilen	Molenstraat	48 t/m 54	4	x	x	x
Beilen	Torenlaan	24 t/m 30	6	x	x	x
Beilen	De Grote Driestraat	2 t/m 28	14	x	x	x
Beilen	Havenstraat	22 & 24	2	x	x	x
Beilen	Grote Drift	13 t/m 27	8	x	x	x
Beilen	Grote Drift	41 & 43	2	x	x	x
Beilen	Randweg	1 t/m 41	21	x	x	x
Beilen	Gruttolaan	54 t/m 58	3	x	x	x
Beilen	Gruttolaan	13 t/m 35	12	x	x	x
Mussel	Musselweg	35a t/m 35d & 35f & 35h	6	x	x	x
Odoorn	Andries Brugweg	7 t/m 17	6	x	x	x
Sleen	Drostenstraat	53 & 55	2	x	x	x
Sleen	Broekveldstraat	16 t/m 26	6	x	x	x
Sleen	Te Borghstraat	2 t/m 12	6	x	--	x
Veenoord	Burgemeester Gratemalplein	2 t/m 20	10	--	--	x

Alle woningen zijn voorzien van spouwmuur en een pannendaken. De woningen in Veenoord zijn een uitzondering, dit zijn woningen met een kunststof dak zonder welvingen (zoals golfplaat). Dit type dak is niet geschikt voor gierzwaluw en huismus. Vleermuizen kunnen hier wel de spouw gebruiken en zijn als enige soortgroep hier onderzocht.

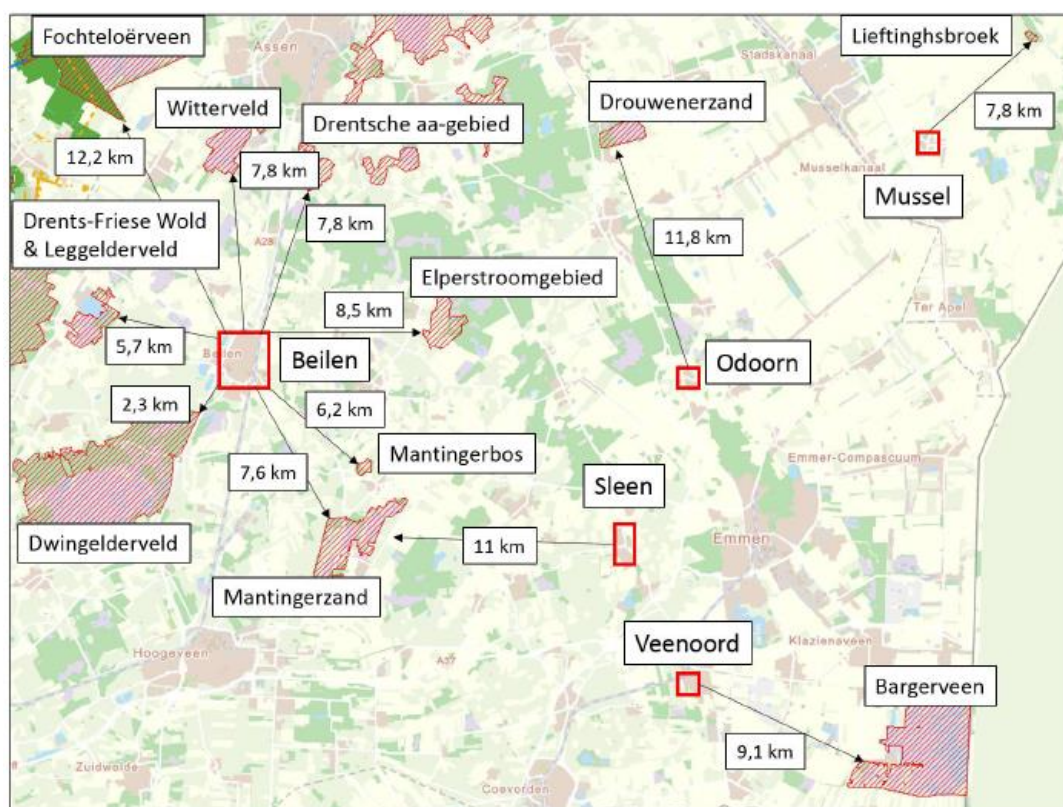
De meeste woningen bestaan uit twee bouwlagen en kap of één bouwlaag en een hoge kap. Er zijn echter ook woningen met één bouwlaag en een lage kap. Dit zijn de woningen aan de Ter Borghlaan

in Sleen en de Acacialaan 8 t/m 30 in Beilen. Omdat deze woningen relatief laag zijn, is de aanwezigheid van gierzwaluwnesten uitgesloten en dus niet nader onderzocht.

2.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op relatief kleine afstand (<12,5 km) van maar liefst 11 Natura2000 gebieden. Zo ligt Beilen hemelsbreed op circa 2,3 km afstand van het Natura2000 gebied Dwingelderveld. In Figuur 1 wordt een overzicht gegeven van de Natura2000 gebieden op een afstand kleiner dan 12,5 km van de plangebieden. Vanwege de aard van de werkzaamheden (sloop en grootschalige verbetering 131 woningen) verwachten wij geen significant negatieve effecten van extra stikstofuitstoot op (stikstof)gevoelige habitattypen zoals vochtige heiden en de blauwe kiekendief waar deze gebieden voor zijn aangewezen (bron: Synbiosis). De provincies Groningen en Drenthe zijn echter bevoegd gezag in dezen.

Effecten op het Natura 2000-gebied zijn door de grote afstand niet aan de orde. Bron: FaunaX.

Figuur 1 De afstand van de deelgebiedjes ten opzichte van Natura 2000-gebieden op minder dan 12,5 km. (Bron: FaunaX).

2.2 Beschrijving plan

2.2.1 Doel

De woningen worden waarschijnlijk binnen 2 jaren gesloopt of gerenoveerd. Renovatie heeft als doel het verbeteren van de energieprestatie van de woningen en het verhogen van de leefbaarheid.

2.2.2 Werkzaamheden

De werkzaamheden bestaan uit het slopen of isoleren van de woningen om de energieprestaties te verbeteren.

2.2.3 Planning

De werkzaamheden staan gepland in het najaar van 2022.

3 | Onderzoeksmethode

In dit hoofdstuk wordt per onderzochte diersoort of soortgroep beschreven wat de onderzoeksmethode is geweest. Voor alle soorten geldt dat er een bronnenonderzoek is uitgevoerd en een veldonderzoek. Dit veldonderzoek is per soort of soortgroep verschillend in methodiek en frequentie.

De besproken diersoorten of soortgroepen worden ingedeeld naar beschermingsregime (Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en Nationaal beschermd).

3.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 6).

3.2 Veldonderzoek

Het ecologisch onderzoek heeft zich gericht op de volgende soorten:

- Huismus
- Gierzwaluw
- Algemene broedvogels
- Vleermuizen

Niet op alle locaties zijn alle bovenstaande soorten onderzocht. Voor een overzicht, zie tabel 1. De aanwezigheid van andere soorten of soortgroepen zijn in de quickscan uitgesloten waardoor geen nader onderzoek benodigd was.

Hieronder wordt per soort(groep) de onderzoeksmethode beschreven.

3.2.1 Vogelrichtlijnsoorten

Huisumus

Het onderzoek naar huisumus is uitgevoerd volgens een door BIJ12 opgestelde Kennisdocument Huisumus², om juridische houdbaarheid te garanderen. In het projectgebied zijn twee integrale veldbezoeken uitgevoerd, in de periode van 1 april tot en met 15 mei 2020. Daarbij zijn de woningen en de omgeving geobserveerd en is gelet op aanwezigheid van broedende huismussen in en nabij de woningen. De waargenomen zingende mannetjes, de aanwezigheid van paartjes en/of nestbouw en/of voedseltransport en dergelijke zijn daarbij genoteerd. Tabel 2 geeft een overzicht van de dagen waarop de verschillende onderzoeken zijn uitgevoerd. Ronde 1 in Beilen is opgesplitst in twee delen.

• ². BIJ12-2017-009 Kennisdocument Huisumus (Passer domesticus), versie juli 2017 BIJ12.;

Tabel 2 Data veldwerk en weersomstandigheden voor het onderzoek naar huismusnesten.

Ronde	Datum	Starttijd	Eindtijd	Temp. in °C	Wind (Bft)	Bewolking	Neerslag
Beilen							
1a	3 april 2020	07:45	11:59	4-6	2	half bewolkt	geen
1b	6 april 2020	07:40	9:10	8	3	onbewolkt	geen
2	21 april 2020	6:43	11:07	9-12	4-5	onbewolkt	geen
Mussel							
1	6 april 2020	10:00	11:16	13	3	onbewolkt	geen
2	22 april 2020	7:08	8:09	8	4	onbewolkt	geen
Odoorn							
1	8 april 2020	10:10	11:13	14	1	onbewolkt	geen
2	22 april 2020	11:19	12:09	16	4	onbewolkt	geen
Sleen							
1	8 april 2020	13:14	14:16	20	1	onbewolkt	geen
2	22 april 2020	9:52	10:58	13	4	onbewolkt	geen

Gierzwaluw

Het onderzoek is uitgevoerd volgens het opgestelde Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12³. Het onderzoek bestaat uit drie rondes in de periode 15 mei-15 juli. Het onderzoek vond plaats aan het begin van de avond; vlak voor zonsondergang. Dit is de meest geschikte tijd om het invliegen van gierzwaluwen in een opening onder de pannen waar te nemen. Ook is gelet op rondvliegende en gierende zwaluwen in en in de omgeving van het plangebied om een indruk te krijgen van de populaties in de betreffende dorpen. Onderzoek naar gierzwaluwen vond plaats in drie rondes met minimaal tien dagen ertussen in de periode half mei -half juli 2020.

De onderzoeken naar gierzwaluw zijn uitgevoerd onder goede omstandigheden (zie tabel 3). Per deelgebied en ronde is één persoon aanwezig geweest. De kaarten van de onderzochte deelgebieden; figuur 2 t/m 15, zijn weergegeven in de volgende paragraaf.

Tabel 3 Data en omstandigheden van het gierzwaluwonderzoek.

Ronde	Datum	Deelge- bied	Zon op/onder	Begintijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking
Beilen									
1	20-05-20	KGP8	21:36	21:06	23:36	17	1	geen	helder
1	20-05-20	KPG10	21:36	21:06	23:36	17	1	geen	helder
1	22-05-20	KaGP11	21:38	21:08	23:38	17	2	geen	licht bewolkt

³ BIJ12-2017-006 Kennisdocument Gierzwaluw (Apus apus) versie juli 2017 BIJ12

1	22-05-20	KaGP12	21:38	21:08	23:38	17	2	geen	licht bewolkt
1	19-05-20	KGP13	21:34	21:4	23:34	16	1	motregen	bewolkt
1	19-05-20	KG14	21:34	21:4	23:34	16	1	motregen	bewolkt
1	19-05-20	KG15	21:34	21:4	23:34	16	1	motregen	bewolkt
1	19-05-20	KaGP17	21:34	21:4	23:34	16	1	motregen	bewolkt
1	19-05-20	KaGP18	21:34	21:4	23:34	16	1	motregen	bewolkt
1	18-05-20	KG19	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
1	18-05-20	KG20	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
1	18-05-20	KG21	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
1	18-05-20	KaG24	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
1	18-05-20	KaG25	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
2	18-06-20	KGP8	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	bewolkt
2	18-06-20	KPG10	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	bewolkt
2	18-06-20	GP16	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	bewolkt
2	12-06-20	KoG27	21:59	21:29	22:59	22	1	geen	helder
2	18-06-20	KoG28	22:03	21:33	23:03	19	1	geen	bewolkt
2	19-06-20	KG19	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
2	19-06-20	KG20	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
2	19-06-20	KG21	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
2	19-06-20	KaG24	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
2	19-06-20	KaG25	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
3	28-06-20	KGP8	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	28-06-20	KPG10	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	28-06-20	KaGP11	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	28-06-20	KaGP12	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	28-06-20	KGP13	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	28-06-20	KG14	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	28-06-20	KG15	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	28-06-20	KaGP17	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	28-06-20	KaGP18	22:04	21:34	00:04	18	1	geen	helder
3	29-06-20	GP22	22:04	21:34	23:04	17	4	geen	bewolkt
3	29-06-20	GP23	22:04	21:34	23:04	17	4	geen	bewolkt
3	29-06-20	KaG24	22:04	21:34	23:04	17	4	geen	bewolkt
3	29-06-20	KaG25	22:04	21:34	23:04	17	4	geen	bewolkt

Mussel									
1	21-05-20	KGP1	21:37	21:07	23:37	21	1	geen	licht bewolkt
2	25-06-20	KGP1	22:04	22:04	00:04	25	1	geen	helder
3	02-06-20	KGP1	21:52	21:22	22:22	21	1	geen	licht bewolkt
Odoorn									
1	20-05-20	KGP2	21:36	21:06	23:36	14	1	geen	helder
2	25-06-20	KGP2	22:04	22:04	00:04	25	1	geen	helder
3	05-07-20	KGP2	22:01	21:31	23:01	17	3	geen	bewolkt
Sleen									
1	19-05-20	KGP6	21:34	21:04	23:34	16	1	motregen	bewolkt
2	23-06-20	KGP6	22:04	21:34	00:04	21	2	geen	helder
3	03-07-20	KGP6	22:02	21:32	23:02	17	2	geen	licht bewolkt

Overige broedvogels

Tijdens het onderzoek naar broedvogels (huismus en gierzwaluw) is ook gelet op de aanwezigheid van andere broedvogels, waaronder categorie 5 broedvogels zoals de spreeuw.

3.3 Habitatrichtlijnsoorten

3.3.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017⁴ met behulp van een Pettersson D240X batdetector en digitale opnameapparatuur. Dit vleermuisonderzoek is door middel van een vijftal avond- of ochtendbezoeken in het zomerhalfjaar van 2020 (mei tot en met september) uitgevoerd onder voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden. Dit betekent een temperatuur boven de 10 graden, vrijwel droog weer (hooguit een beetje motregen) en weinig wind. Tijdens het invallen van de duisternis en in de vroege ochtend is met behulp van de batdetector gepost op verschillende strategische locaties zodat in- en uitvliegende vleermuizen goed konden worden waargenomen.

Doordat er meerdere rondes plaatsvonden in verschillende dorpen, zijn de bezoeken ingedeeld per dorp. Om overzichtelijkheid te garanderen zijn de straten opgedeeld in deelgebieden per dorp. Elk deelgebied is uitgevoerd door 1 persoon.

Beilen

In Beilen zijn de meeste woningen onderzocht. Het gaat om 95 woningen verdeeld over 15 deelgebieden (zie figuur 2-9). Daarnaast zijn er in de paarperiode indien mogelijk grotere deelgebieden onderzocht dan in de kraamperiode. Er zijn zes samengestelde deelgebieden met ieder een unieke code (zie figuur 10-15). Dit zijn meestal twee gecombineerde deelgebiedjes die vlak naast elkaar liggen. In

⁴ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017

sommige gevallen lagen deelgebiedjes te ver uit elkaar om te combineren. Dit zijn bijvoorbeeld KGP8 en KGP9. Tijdens de ochtendrondes in de kraamperiode zijn vaak ook grotere deelgebieden onderzocht omdat invliegende vleermuizen vaak kort zwermgedrag bij de invliegopening laten zien waardoor ze eenvoudiger waar te nemen zijn dan tijdens het uitvliegen.

In de paarperiode gedragen vleermuizen zich over het algemeen opvallender doordat de mannetjes vanaf een uur naar zonsondergang vaak zo genaamde paarroepjes laten horen. Deze paarroepjes maken de mannetjes om hun territorium af te bakenen en om vrouwtjes te lokken. Deze geluiden zijn veel krachtiger en lager dan de gewone echolocatie. De paarroepjes worden meestal in of in de buurt van het paarverblijf ten gehore gebracht. Omdat vleermuizen zich in de paarperiode opvallender gedragen is het mogelijk om in deze periode grotere deelgebieden door één waarnemer te laten onderzoeken. In Tabel 4 zijn alle data, tijden en weersomstandigheden van de verschillende deelonderzoeken in Beilen weergegeven.

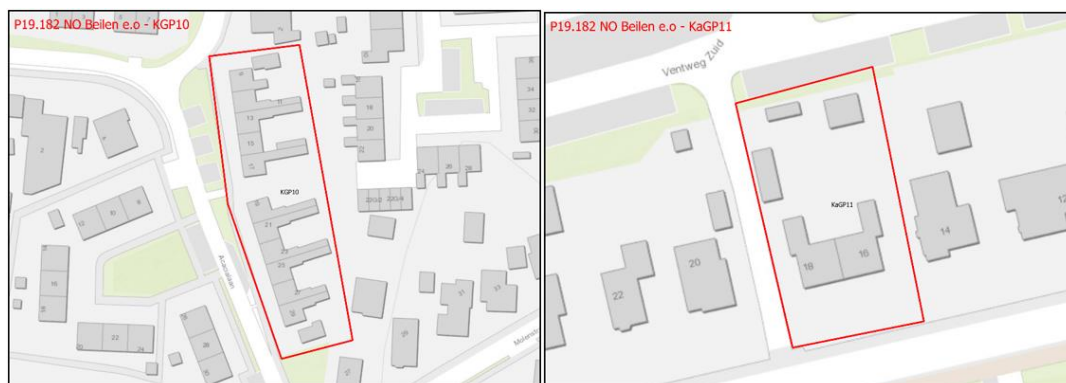
Figuur 2 A: KGP8 Molenstraat 48-54

B: KP9 Acacialaan 8-30

Foto 1 A: KGP8 Molenstraat 48-54

B: KGP9 Acacialaan 8-18

Figuur 3 A: KGP10 Acacialaan 9-29

B: KaGP11 Ventweg Zuid 16-18

Foto 2 A: KGP10 Acacialaan 29-19

B: KaGP11 Torenlaan 18-16, Bron: Googlemaps

Figuur 4 A: KaGP12 Torenlaan 24-30

B: GP13 Havenstraat 22-24

Foto 3 A: KaGP12 Torenlaan 24-30

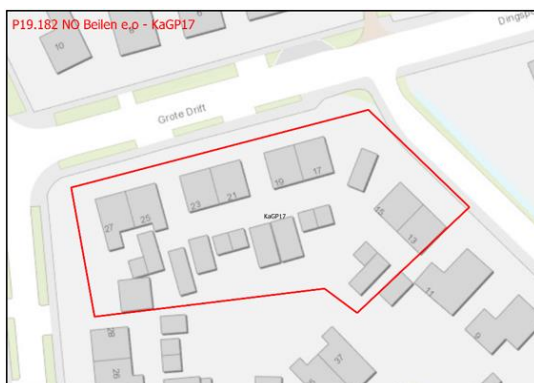
B: GP13 Havenstraat 22-24, Bron: Googlemaps

Figuur 5 A: KG14 De Grote Driestraat 2-14

B: KG15 De grote Driestraat 16-28

Figuur 6 A: KGP17 De Grote Drift 13-27

B: KGP18 De Grote Drift 41-43

Figuur 7 A: KG19 Randweg 1-11

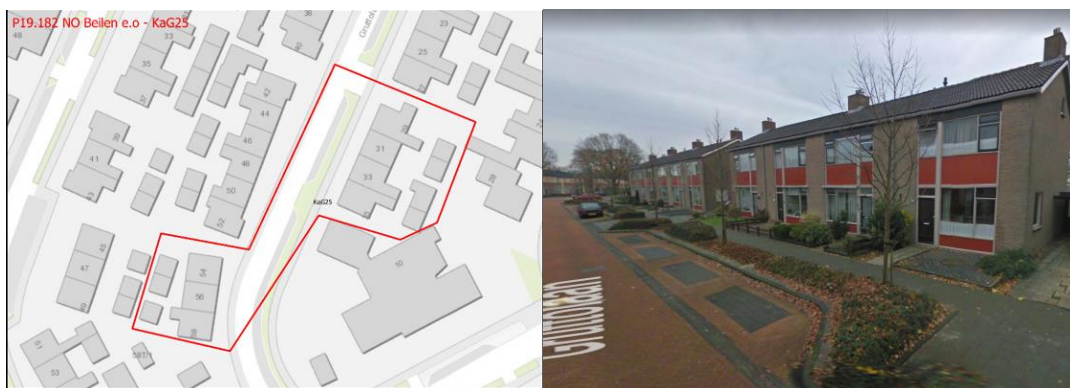
B: KG20 Randweg 13-27

Figuur 8 A: KG21 Randweg 29-41

B: KG24 Gruttolaan 13-27

Figuur 9 A: KaG25 Gruttolaan 29-35 & 54-58

B: Gruttolaan 35-29 en 27-13, Bron: Googlemaps

Samengestelde deelgebieden:

Figuur 10 GP16 = KG14 + KG15 + KGP 13

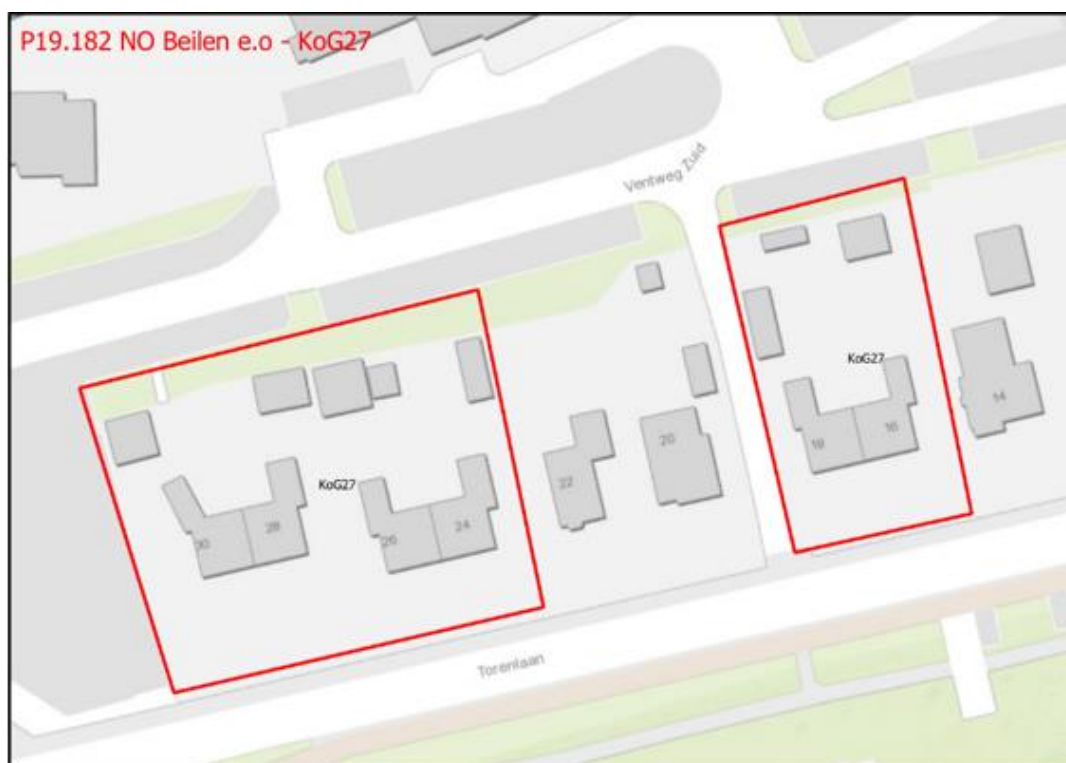
Figuur 11 GP22 = KG19 + ½ KG20

Figuur 12 GP23 = KG21 + ½ KG20

Figuur 13 $KoP26 = KaG24 + KaG25$

Figuur 14 $KoG27 = KaGP12 + KaGP11$

Figuur 15 KoG28 = KaGP17 + KaGP18

Tabel 4 Data, tijd en weersomstandigheden van de verschillende onderzoeken naar vleermuizen per deelgebied.
K=kraambezoek, P= paarbezoek

Ronde	Datum	Deelge- bied	Zon op/onder	Begin- tijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking
Beilen									
K1	20-05-20	KGP8	21:36	21:06	23:36	17	1	geen	helder
K1	20-05-20	KPG10	21:36	21:06	23:36	17	1	geen	helder
K1	22-05-20	KaGP11	21:38	21:08	23:38	17	2	geen	licht bewolkt
K1	22-05-20	KaGP12	21:38	21:08	23:38	17	2	geen	licht bewolkt
K1	19-05-20	KGP13	21:34	21:04	23:34	16	1	motregen	bewolkt
K1	19-05-20	KG14	21:34	21:04	23:34	16	1	motregen	bewolkt
K1	19-05-20	KG15	21:34	21:04	23:34	16	1	motregen	bewolkt
K1	19-05-20	KaGP17	21:34	21:04	23:34	16	1	motregen	bewolkt
K1	19-05-20	KaGP18	21:34	21:04	23:34	16	1	motregen	bewolkt
K1	18-05-20	KG19	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
K1	18-05-20	KG20	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
K1	18-05-20	KG21	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
K1	18-05-20	KaG24	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
K1	18-05-20	KaG25	21:33	21:03	23:33	15	2	geen	licht bewolkt
K1	20-05-20	KP9	21:36	21:06	23:36	17	1	geen	helder

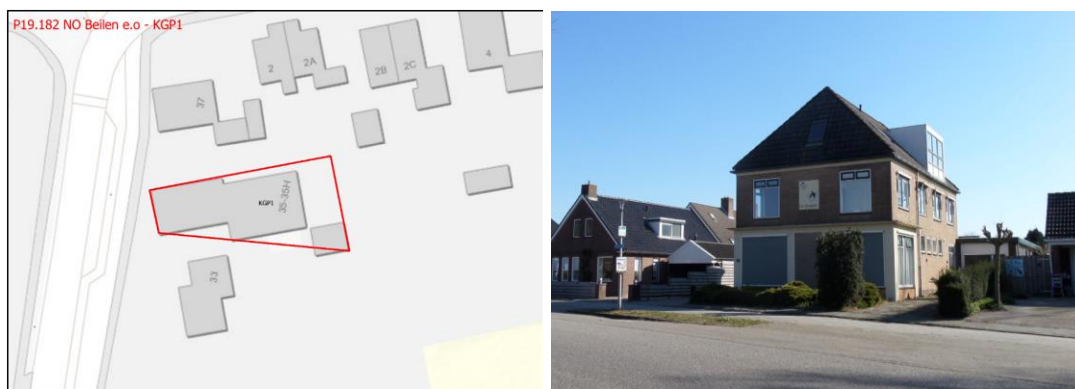
K2	08-06-20	KGP8	05:21	03:21	05:21	11	1	Vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KGP10	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KGP13	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KG14	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KG15	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KG19	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KG20	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KG21	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KoP26	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KoG27	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KoG28	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 mie- zer	bewolkt
K2	08-06-20	KP9	05:21	03:21	05:21	11	1	vanaf 04:35 uur miezer	bewolkt
K3	18-06-20	KGP8	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	bewolkt
K3	18-06-20	KPG10	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	bewolkt
K3	18-06-20	GP16	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	bewolkt
K3	12-06-20	KoG27	21:59	21:29	22:59	22	1	geen	helder
K3	18-06-20	KoG28	22:03	21:33	23:03	19	1	geen	bewolkt
K3	19-06-20	KG19	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
K3	19-06-20	KG20	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
K3	19-06-20	KG21	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
K3	19-06-20	KaG24	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
K3	19-06-20	KaG25	22:03	21:33	00:03	19	1	geen	licht bewolkt
K3	03-07-20	KP9	22:02	21:32	23:02	17	3	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KGP8	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KP9	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KGP10	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt

P1	17-08-20	KaGP11	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KaGP12	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KGP13	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	GP16	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KaGP17	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KaGP18	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	GP22	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	GP23	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P1	17-08-20	KoP26	20:59	23:00	01:30	16	1	geen	licht bewolkt
P2	09-09-20	KoP5	20:08	23:33	02:15	12	2	geen	helder
P2	06-09-20	KGP8	20:15	23:00	01:30	12	1	geen	helder
P2	06-09-20	KP9	20:15	23:00	01:30	11	1	geen	helder
P2	10-09-20	KGP10	20:06	22:57	01:30	11	1	geen	licht bewolkt
P2	06-09-20	KaGP11	20:15	23:15	01:45	11	1	geen	helder
P2	06-09-20	KaGP12	20:15	23:15	01:45	11	1	geen	helder
P2	08-09-20	KGP13	20:10	23:00	01:30	16	2	geen	bewolkt
P2	08-09-20	GP16	20:10	23:00	01:30	18	2	geen	bewolkt
P2	10-09-20	KaGP17	20:06	22:50	01:30	11	0	geen	helder
P2	08-09-20	KaGP18	20:10	23:00	01:30	17	2	geen	bewolkt
P2	08-09-20	GP22	20:10	23:00	01:30	16	2	geen	bewolkt
P2	08-09-20	GP23	20:10	23:00	01:30	17	2	geen	bewolkt
P2	08-09-20	KoP26	20:10	23:00	01:30	17	2	geen	bewolkt

Mussel

In Mussel is één gebouw onderzocht. Het gaat om een klein appartementencomplex bestaande uit zes appartementen aan de Musselweg 35 t/m 35h (zie Figuur 16). Het onderzoek bestond uit drie rondes in de kraamperiode en twee in de paarperiode. De tweede ronde in de kraamperiode betrof een ochtendbezoek.

In Tabel 5 zijn alle data, tijden en weersomstandigheden van de verschillende deelonderzoeken in Mussel weergegeven.

Figuur 16 A: KGP1 Musselweg 35 t/m 35h

B: voorzijde Musselweg 35 t/m 35h

Tabel 5 Data, tijd en weersomstandigheden van de verschillende onderzoeken naar vleermuizen per deelgebied

Ronde	Datum	Deelgebied	Zon op/onder	Begin-tijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking
Mussel									
K1	21-05-20	KGP1	21:37	21:07	23:37	21	1	geen	licht bewolkt
K2	22-05-20	KGP1	05:36	03:36	05:36	15	1	geen	licht bewolkt
K3	25-06-20	KGP1	22:04	22:04	00:04	25	1	geen	helder
P1	17-08-20	KGP1	20:59	23:15	01:15	15	1	geen	licht bewolkt
P2	06-09-20	KGP1	20:15	23:00	01:30	11	1	geen	helder

Odoorn

In Odoorn zijn zes twee-onder-een-kapwoningen onderzocht. Het gaat om de woningen Andries Diepenburgweg 7 t/m 17 (zie Figuur 17).

Het onderzoek bestond uit drie rondes in de kraamperiode en twee in de paarperiode. De tweede ronde in de kraamperiode betrof een ochtendbezoek.

In Tabel 4 Tabel 6 zijn alle data, tijden en weersomstandigheden van de verschillende deelonderzoeken in Odoorn weergegeven.

Figuur 17 A: KGP2 Andries Diepenburgweg 7 t/m 17.

B: foto met zicht op KGP2 Andries Diepenburgweg 7

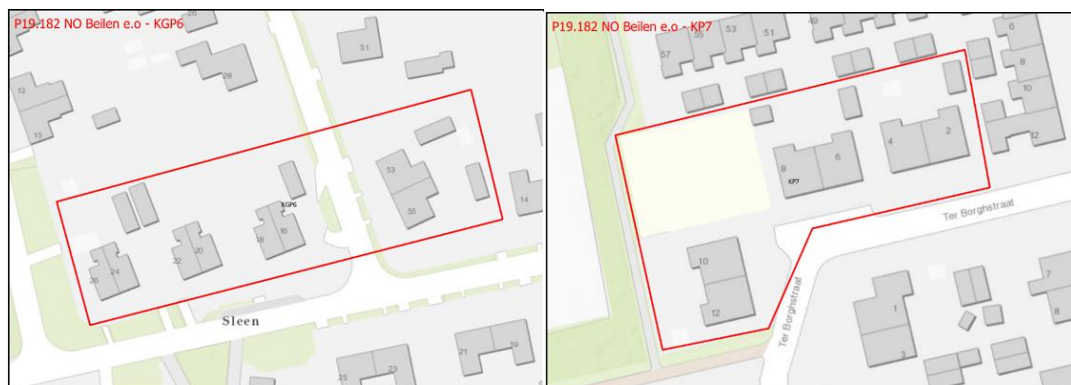
Tabel 6 Data, tijd en weersomstandigheden van de verschillende onderzoeken naar vleermuizen per deelgebied.

Ronde	Datum	Deelgebied	Zon op/onder	Begin-tijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking
Odoorn									
K1	20-05-20	KGP2	21:36	21:06	23:36	14	1	geen	helder
K2	17-06-20	KGP2	05:21	03:21	05:21	14	1	geen	bewolkt
K3	25-06-20	KGP2	22:04	22:04	00:04	25	1	geen	helder
P1	19-08-20	KGP2	20:55	22:45	00:45	21	2	geen	bewolkt
P2	08-09-20	KGP2	20:10	23:00	01:30	17	2	geen	licht bewolkt

Sleen

In Sleen zijn 14 twee-onder-een-kapwoningen onderzocht. Het gaat om de woningen Drostenstraat 53-55, Broekveldstraat 16 t/m 26 en de Ter Borghstraat 2 t/m 12 (zie Figuur 18).

Het onderzoek bestond uit drie rondes in de kraamperiode en twee in de paarperiode. De tweede ronde in de kraamperiode betrof een ochtendbezoek. In Tabel 7 zijn alle data, tijden en weersomstandigheden van de verschillende deelonderzoeken in Sleen weergegeven.

Figuur 18

A: KGP6 Broekveldstraat 16 t/m 26 & Drostenstraat 53-55

B: KP7 Ter Borghstraat 2 t/m 12

Foto 4

A: KGP6 op de voorgrond Broekveldstraat 26

B: KP7 Ter Borghstraat 2 t/m12, ,Bron: Googlemaps

Tabel 7 Data, tijd en weersomstandigheden van de verschillende onderzoeken naar vleermuizen per deelgebied

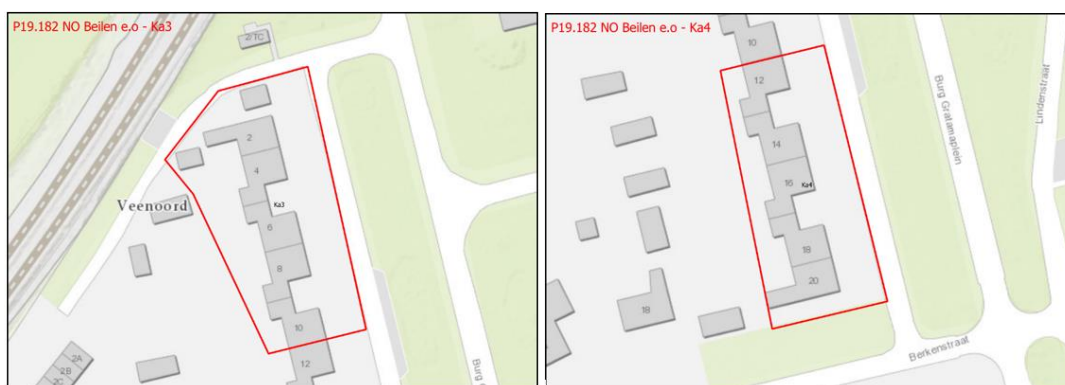
Ronde	Datum	Deelgebied	Zon op/onder	Begin-tijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking
Sleen									
K1	19-05-20	KGP6	21:34	21:04	23:34	16	1	motregen	bewolkt
K1	19-05-20	KP7	21:34	21:04	23:34	16	1	motregen	bewolkt
K2	03-06-20	KGP6	05:24	03:24	05:24	17	1	geen	licht bewolkt
K2	03-06-20	KP7	05:24	03:24	05:24	17	1	geen	licht bewolkt
K3	23-06-20	KGP6	22:04	21:34	00:04	21	2	geen	helder
K3	23-06-20	KP7	22:04	21:34	00:04	21	2	geen	helder
P1	21-08-20	KGP6	20:51	23:00	01:30	19	1	geen	licht bewolkt
P1	22-08-20	KP7	20:48	23:00	01:30	17	2	geen	helder
P2	10-09-20	KGP6	20:06	23:00	01:30	13	1	geen	bewolkt
P2	11-09-20	KP7	20:03	23:00	01:30	11	0	geen	helder

Veenoord

In Veenoord zijn tien rijtjeswoningen onderzocht. Het gaat om de woningen Burgermeester Gratemaplein 2 t/m 20 (zie Figuur 19). Het blokrijtjeswoningen is opgesplitst in de twee deelgebieden Ka4 en Ka5. In de kraamperiode is hier per deelgebied één ecooloog geweest om het deelgebied te onderzoeken op vleermuizen. In de paarperiode zijn beide deelgebieden samengevoegd tot één deelgebied met de code KoP5.

In de paarperiode gedragen vleermuizen zich opvallender waardoor het mogelijk is een groter deelgebied oor één ecooloog te laten onderzoeken.

Tijdens de eerste paarronde (P1) waren er een paar korte buitjes tijdens het onderzoek. Tussen deze buitjes door was voldoende activiteit van vleermuizen om een representatief onderzoek uit te kunnen voeren. In Tabel 8 zijn alle data, tijden en weersomstandigheden van de verschillende deelonderzoeken in Veenoord weergegeven.

Figuur 19 A: Ka3 Burg. Gratemaplein 2 t/m 10

B: Ka4 Burg. Gratemaplein 10 t/m 20

Figuur 20 KoP5 = Ka3 + Ka4

Foto 5 KoP5 Burgermeester Gratemaplein 2 t/m 20, Bron: Googlemaps

Tabel 8 Data, tijd en weersomstandigheden van de verschillende onderzoeken naar vleermuizen per deelgebied

Ronde	Datum	Deelge- bied	Zon op/onder	Begin- tijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking
Veenoord									
K1	22-05-20	Ka3	21:38	21:38	23:38	17	2	geen	licht bewolkt
K1	22-05-20	Ka4	21:38	21:38	23:38	17	2	geen	licht bewolkt
K2	19-06-20	KoP5	05:20	03:20	05:20	17	1	geen	bewolkt
K3	25-06-20	Ka3	22:04	22:04	00:04	25	1	geen	helder
K3	25-06-20	Ka4	22:04	22:04	00:04	25	1	geen	helder
P1	20-08-20	KoP5	20:53	23:00	01:30	23	2	een paar korte buitjes	bewolkt
P2	09-09-20	KoP5	20:08	23:33	02:15	12	2	geen	helder

4 | Resultaten

In dit hoofdstuk wordt per dorp de onderzochte diersoort of soortgroep aangegeven of er verblijfplaatsen of nesten zijn gevonden en of er andere belangrijke elementen van de functionele leefomgeving aanwezig zijn. Deze belangrijke elementen zijn bijvoorbeeld: bij huismussen schuil- en rustmogelijkheden in struiken, heggen en bomen. Bij vleermuizen gaat het om vliegroutes en foerageergebied. De diersoorten worden ingedeeld per dorp en naar beschermingsregime (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn).

4.1 Beilen

4.1.1 vogelrichtlijnsoorten

Huismus

Nesten in het plangebied

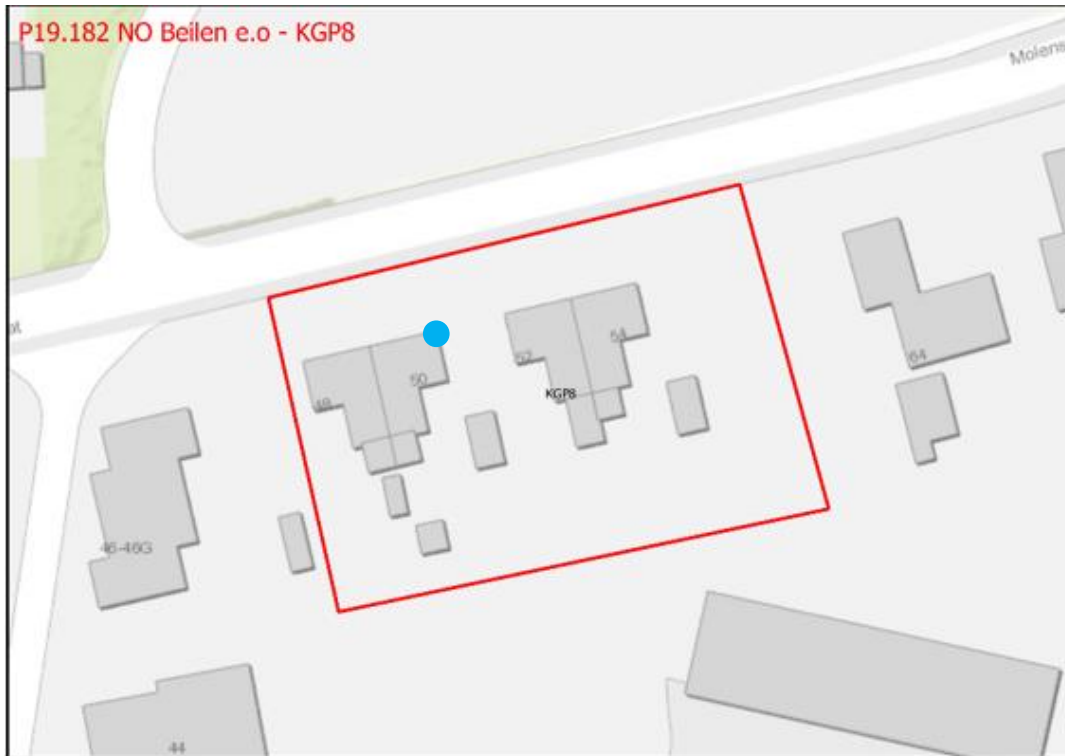
In Beilen zijn in totaal twaalf huismusnesten binnen de deelgebieden aangetroffen. De adressen zijn weergegeven in Tabel 9 en in de figuren 21-24.

Tabel 9 Adressen waar in Beilen huismusnesten zijn aangetroffen.

Datum	Adres + complexnummer	Nr.	Deelgebied	Locatie voor/achter, kopse kant	Aantal	Toelichting
3 april	Acacialaan	18	1	Voorzijde, bij goot links	1	Mannetje aanwezig,
21 april	Molenstraat	50	1	Voorzijde, bij de goot links	1	Indicerend gedrag: nest onder dakpannen
3 en 21 april	Torenlaan	30	2	Achterzijde, bij goot links en voorzijde links	2	Indicerend gedrag: nest onder dakpannen
3 en 21 april	Torenlaan	28	2	Achterzijde, bij goot rechts en voorzijde rechts	2	Indicerend gedrag: nest onder dakpannen
3 en 21 april	Torenlaan	18	2	Achterzijde, bij goot links en in gaatje bij de nok kopgevel	2	Roepende man: nest onder dakpannen
3 april	Torenlaan	16	2	Achterzijde, bij goot rechts	1	Roepende man: nest onder dakpannen
6 en 21 april	Gruttolaan	35	4	Voorzijde	1	Nestindicerend koppel onder pannen
6 april	Gruttolaan	27	4	Achterzijde, bij de goot in de hoek	1	Nestindicerend gedrag: onder de pannen gaan
21 april	Gruttolaan	54	4	Voorzijde, bij de hoek onder de goot	1	Vrouwje met voer
Totaal					12	

KGP8

In deelgebied KGP8 is één nest aangetroffen aan de voorzijde van de woning Molenstraat 50 (zie Figuur 21)

Figuur 21 Huismusnestlocatie (blauwe stip) Molenstraat 50

Overige elementen van de functionele leefomgeving

Schuil- en rustplaatsen in struiken, heggen, bomen

De achtertuinen van de Molenstraat 48 – 54 grenzen aan een strook bosplantsoen met hoge bomen en struiken. De voortuinen van Molenstraat 52-54 zijn sterk begroeid. Er staat een grote lariks en veel struiken en lage heggen van liguster. Aan de overzijde van de weg is een park met als begrenzing een lage beukenhaag. In het park staan fruitbomen en hogere bomen en struiken. Lang niet alle bomen en struiken zijn groenblijvend maar het aanbod is groot. Al met al is er veel beschutting aanwezig.

Foto 6 Direct grenzend aan Molenstraat 50 zijn zeer sterk begroeide tuinen en een parkje aanwezig.

Voedsel, water en zandbaden

In de tuinen van de woningen aan de Molenstraat zijn veel kruiden aanwezig. Tegenover de woningen aan de Molenstraat is een parkje met onder andere kippen. Huismussen houden erg van kippenvoer wat hier aanwezig is.

In het parkje is een vijver aanwezig waar de huismussen kunnen drinken. In het plantsoen zijn zandige stukken aanwezig waar de huismussen kunnen zandbaden.

Omgeving van het plangebied

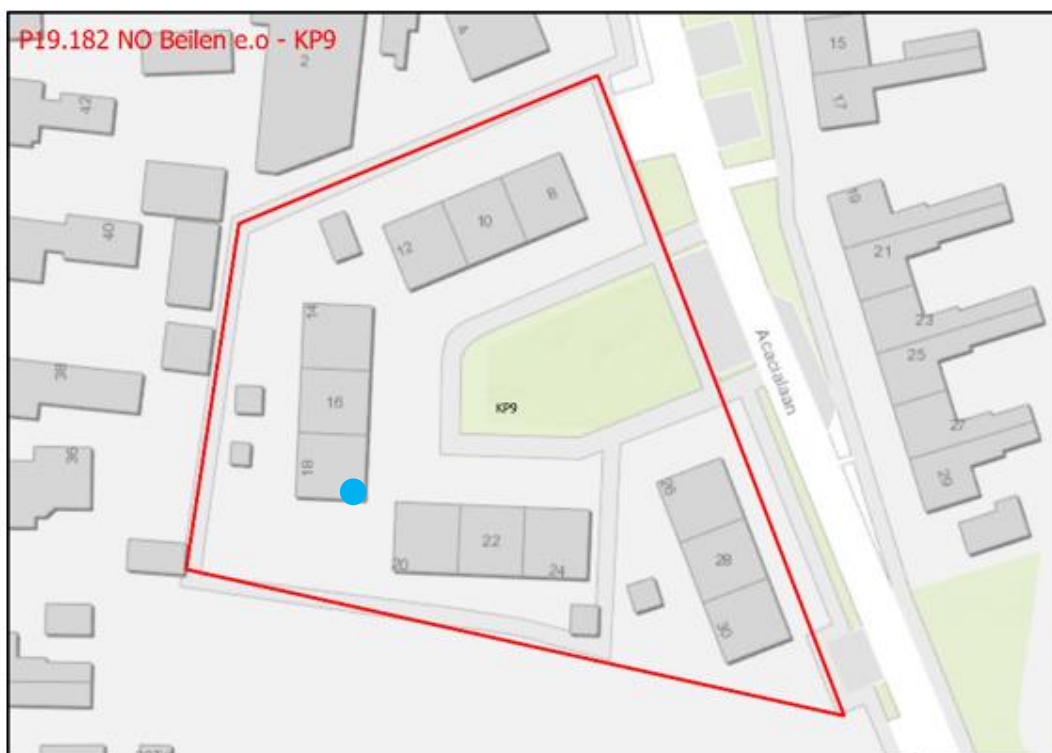
In de omgeving van de deelgebieden KGP8 en KP9 zijn meerdere huismusnesten aangetroffen. De dichtheid aan huismussen in en buiten de deelgebieden is laag (zie Figuur 22).

Figuur 22 Huismusnesten (blauwe stippen) in de omgeving van de deelgebieden KP9 en KGP8

KP9

In deelgebied KP9 is één huismusnest aangetroffen aan de voorzijde van de woning Acacialeen 18 (zie Figuur 23).

Figuur 23 Huismusnestlocatie (blauwe stip) Acacialeen 18

Overige elementen van de functionele leefomgeving

Schuil- en rustplaatsen in struiken, heggen, bomen

De tuin van de woning Acacialeen 18 waar het huismussennest is aangetroffen, bestaat uit een grasveldje zonder enige vorm van schuilmogelijkheden. In het gemeentelijk groen en de tuinen van Acacialeen 8 t/m 12 zijn echter veel bomen en struiken aangeplant (zie Foto 7). Een aantal bomen en struiken zijn zeer geschikt voor huismussen zoals coniferen, een spar, liguster, hulst, laurierkers, cotoneaster en enkele stekelige rozensoorten.

Foto 7 In de omgeving van de nestlocatie (rode pijl) zijn veel schuil mogelijkheden in het gemeentelijk groen en de tuinen aanwezig

Voedsel, water en zandbaden

Er zijn voldoende bomen en struiken aanwezig die insecten aantrekken zoals rozensoorten, Spaanse aak en conifeer. Daarnaast eten de huismussen ook de zaden van coniferen, bessen van liguster en cotoneaster en soms rozenbottels. In de tuin van Acacialaan 22 wordt vogelvoer aangeboden.

Bij Molenstraat 23-25 is een vijver aanwezig. Mogelijk drinken de huismussen ook van platte daken waar water stagneert of uit ondiepe plassen.

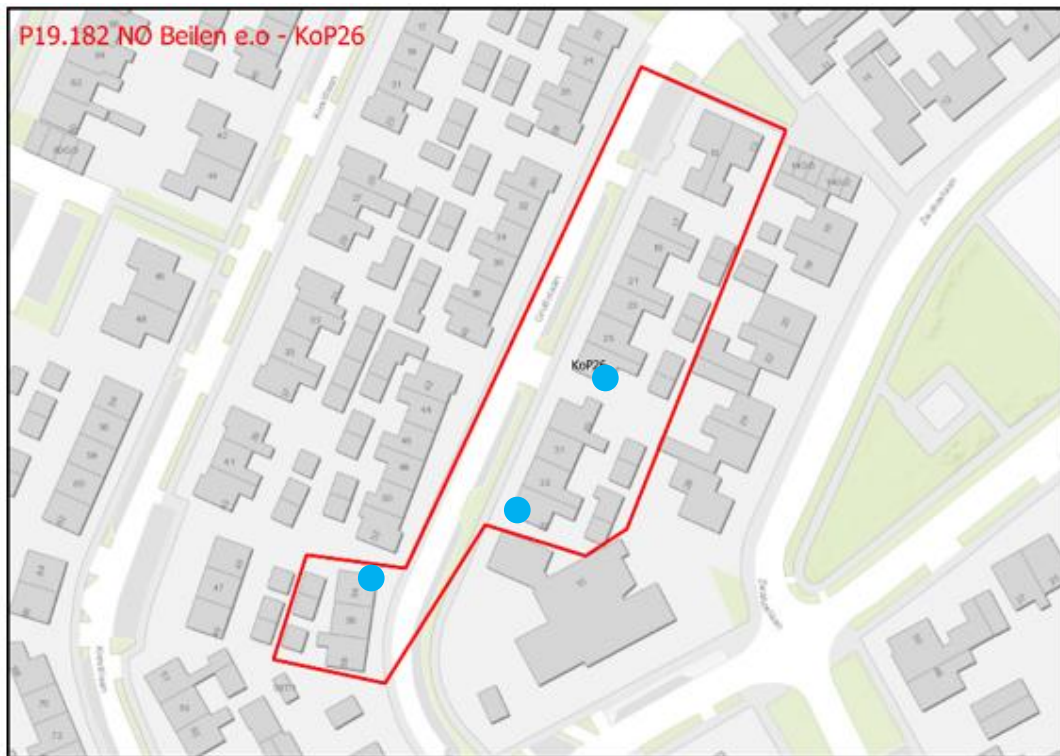
In de grasveldjes en in sommige gemeenteperkjes zijn kale zandige plekken aanwezig waar huismussen kunnen zandbaden.

Omgeving van het plangebied

In de omgeving van de deelgebieden KGP8 en KP9 zijn meerdere huismusnesten aangetroffen. De dichtheid aan huismussen in en buiten de deelgebieden is laag (zie Figuur 22).

KoP26

In het deelgebied KoP26 zijn drie huismusnesten aangetroffen op de adressen Gruttolaan 54 (voorzijde), Gruttolaan 35 (voorzijde) en Gruttolaan 27 (achterzijde). In Figuur 24 zijn de nestlocaties weer gegeven.

Figuur 24 Huismusnestlocaties (blauwe stippen) aan de Gruttolaan 27, 35 en 54

KoP26

Overige elementen van de functionele leefomgeving

Schuil- en rustplaatsen in struiken, heggen, bomen

Vlak bij de nestlocaties Gruttolaan 54 en 35 is een school aanwezig met veel bosplantsoen rondom. Dit bosplantsoen bestaat uit bomen en struiken waaronder liguster. In enkele voortuinen zijn groenblijvende struiken als taxus en laurierkers aanwezig.

Foto 8 Rondom de school tegen over de nestlocaties (rode pijl is nestlocatie Gruttolaan 54) zijn bomen en struiken aanwezig.

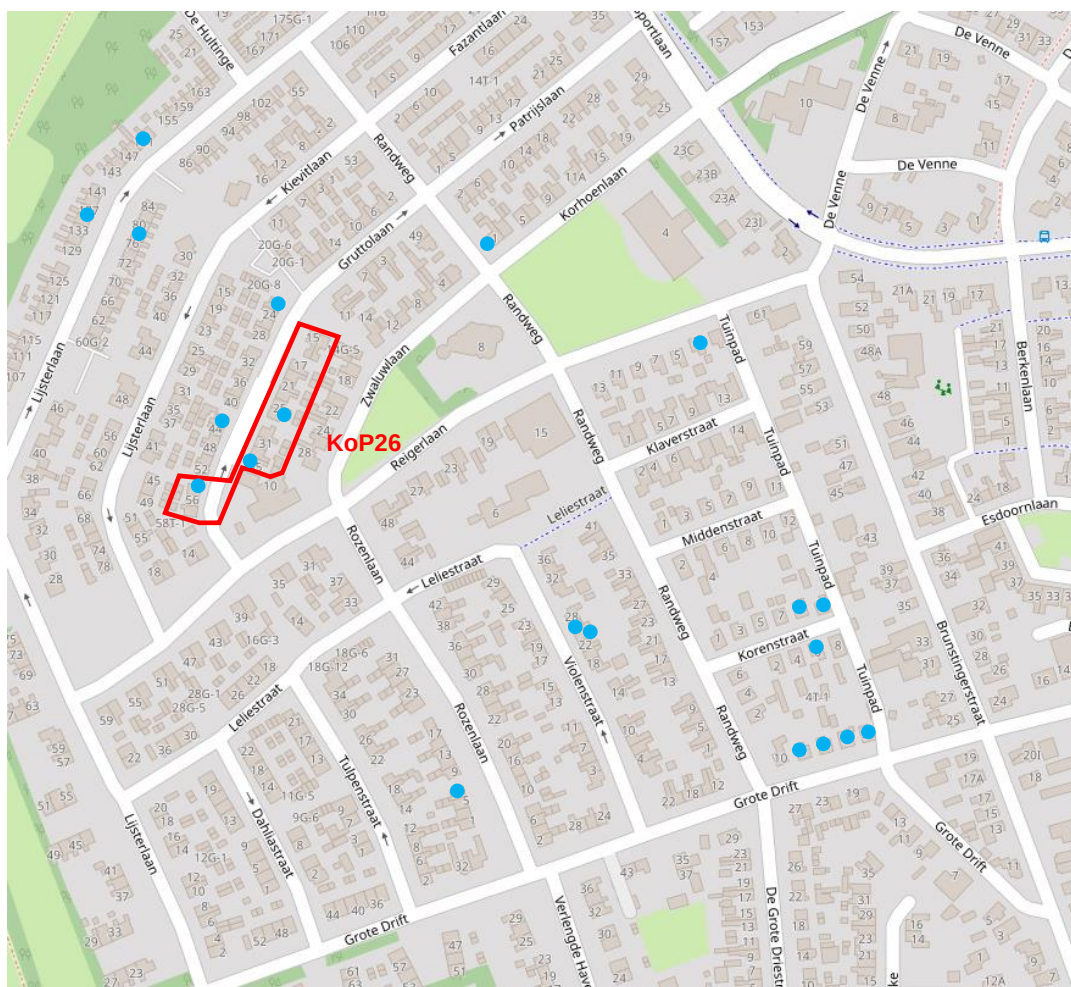
Voedsel, water en zandbaden

In het bosplantsoen vlakbij zijn insecten te vinden en besjes van de liguster. In de tuinen en perkjes zijn bessen van taxus en cotoneaster te vinden. Mogelijk wordt er ook gevoerd in enkele tuinen.

Water kunnen de huismussen onder andere vinden op slecht afvoerende platte daken zoals van de school of in tijdelijke plassen. Op 50 meter afstand ten oosten van het plangebied is een speeltuin aanwezig aan de Zwaluwstraat. Hier is erg veel wit zand te vinden waar huismussen kunnen zandbaden. Op 50 meter ten westen van het plangebied aan de Kievitslaan is ook een speelplaats aanwezig met veel wit zand.

Omgeving van het plangebied

In de omgeving van het plangebied zijn veel huismusnesten aangetroffen (zie Figuur 25). De hoeveelheid aangetroffen huismusnesten tijdens de omgevingscheck is slechts een fractie van wat er werkelijk aan huismusnesten zit. In 2019 heeft Buro Bakker een gericht onderzoek naar huismussen uitgevoerd in de Lijsterlaan. Tijdens dit onderzoek zijn maar liefst 115 huismusnesten geteld (Buro bakker, 2019). De dichtheid aan huismussen in Beilen-West in de vogelnamenwijk is zeer hoog. Dit heeft te maken met een hoog aanbod aan nestplaatsen in het type rijtjeswoning wat daar veel voorkomt en de groene zoom ten westen van de wijk waar veel voedsel en schuilmogelijkheden te vinden zijn.

Figuur 25 Huismusnesten (blauwe stippen) in de omgeving van het deelgebied KoP26

KoG27

In het deelgebied KoG27 zijn zeven huismusnesten aangetroffen. Eén nest is aangetroffen aan de Torenstraat 16 (achterzijde), twee nesten in de woning Torenstraat 18 (voor- en achterzijde), twee nesten in de woning Torenstraat 28 (voor- en achterzijde) en twee nesten in de woning Torenstraat 30 (voor- en achterzijde). In Figuur 26 zijn de nestlocaties weergegeven.

Figuur 26 Huismusnestlocaties (blauwe stippen) aan de Torenlaan 16, 18, 28 en 30

Overige elementen van de functionele leefomgeving

Schuil- en rustplaatsen in struiken, heggen, bomen

De voortuinen van de Torenlaan zijn ruim en voorzien van grasveldjes met een ruime hoeveelheid bomen en struiken. Er zitten veel groenblijvende soorten tussen zoals laurierkers, rododendron, vuurdoorn, beukenhagen en taxus. Daarnaast staan er enkele naaldbomen en coniferen. Aan de overzijde van de weg is een begraafplaats met een zeer ruime hoeveelheid aan bomen en struiken waaronder groenblijvende soorten zoals spar, rododendron, broodboom en hulst.

Voedsel, water en zandbaden

In de tuinen en het terrein van de begraafplaats zijn veel bes- en zaaddragende soorten aanwezig. Ook trekt de ruime hoeveelheid groen de nodige insecten aan.

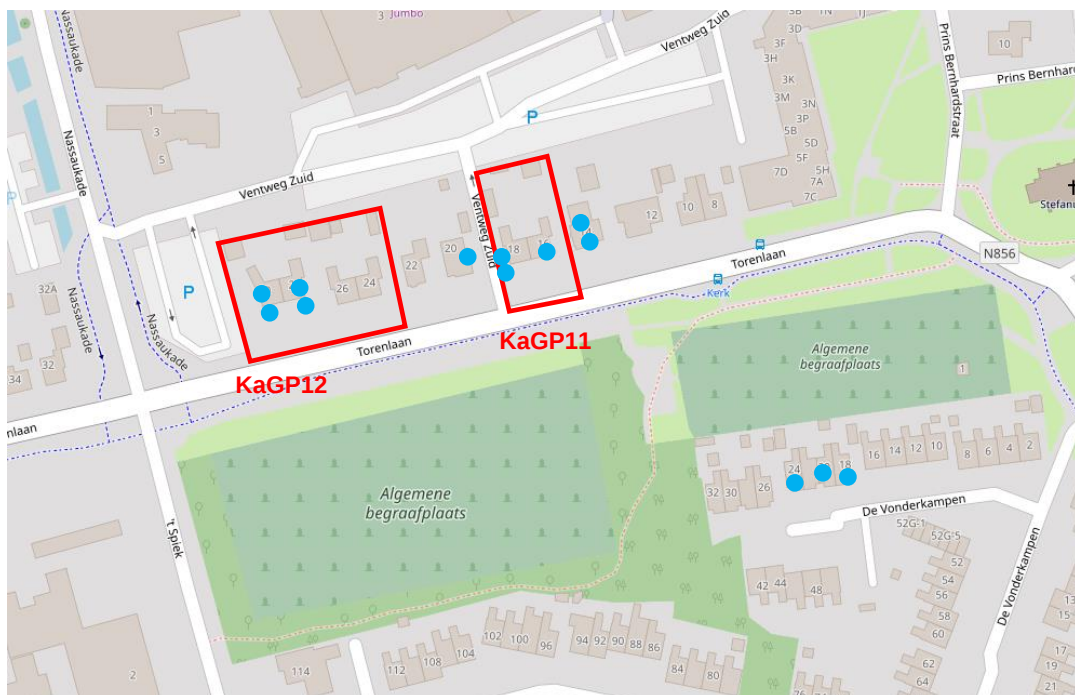
Huismussen kunnen water drinken op platte daken en uit tijdelijke plassen. Mogelijk zijn er in de achtertuinen enkele kleine vijvers aanwezig. Zandbaden kunnen huismussen in enkele tuinen waar tussen de struiken geschoffeld is.

Foto 9 KOG27 ter hoogte van Torenlaan 30 waar twee huismusnesten zijn aangetroffen (rode pijl). Schuilplaatsen zijn in ruime mate aanwezig.

Omgeving van het plangebied

In de omgeving van het plangebied zijn nog zes andere nesten gevonden. De dichtheid aan nesten is wat lager dan in het plangebied. Waar dit verschil aan ligt, is niet duidelijk. In de omgeving is veel groen aanwezig waar de huismussen kunnen schuilen en foerageren. Vooral het terrein van de begraafplaats is zeer geschikt. Mogelijk is er een te kort aan geschikte nestplaatsen doordat er mogelijk vogelschroot is toegepast in een aantal woningen.

Figuur 27 Huismusnesten (blauwe stippen) in de omgeving van het deelgebied KOG27 (= KaGP12 + KaGP11)

Gierzwaluw

In Beilen zijn geen gierzwaluwnesten aangetroffen.

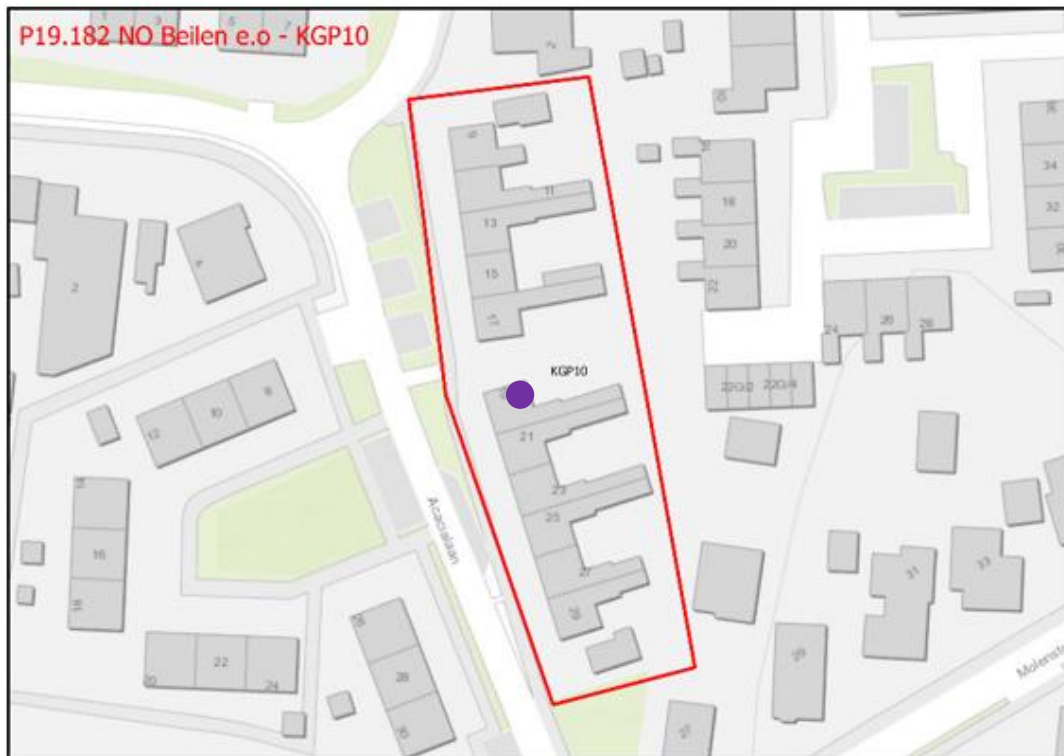
Overige broedvogels

Spreeuw

De spreeuw is een categorie 5-soort⁵. Een categorie 5-soort wil zeggen dat het nest niet jaarrond beschermd is tenzij er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die dit rechtvaardigen.

Er is één nest aangetroffen in het dak van de Acacialaan 19.

De soort is weinig in de omgeving van het plangebied waargenomen (één nest op korte afstand van het deelgebied KGP10 in een woning aan de Molenstraat 28). Daarnaast heeft de soort een staat van instandhouding welke matig ongunstig is.

Figuur 28 Locatie van een spreeuwnest binnen het deelgebied KGP10.

Kauw, kool- en pimpelmees

Deze broedvogels zijn af en toe genoteerd maar niet volledig geïnventariseerd. In toegankelijke schoorstenen of grotere ruimtes onder dakpannen kan de kauw binnen de deelgebieden broeden. Kool- en pimpelmees broeden in de bebouwde kom van Beilen voornamelijk in vogelkasten die soms tegen de gevels van de woningen zijn geplaatst.

⁵ DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep

4.2 Habitatrichtlijnsoorten

4.2.1 Vleermuizen

Gewone dwergvleermuis

Verblijfplaatsen

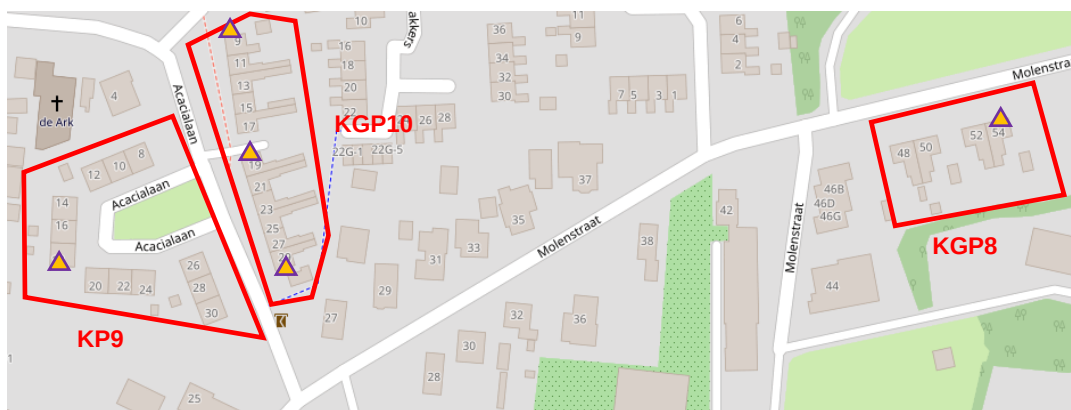
In Beilen zijn vijf zomerverblijven aangetroffen en zestien paarverblijven. Er zijn geen kraamverblijven aangetoond. We nemen aan de bezette paarverblijven die in september zijn aangetroffen ook als winterverblijf worden gebruikt. In de figuren 29-32 zijn de verblijfplaatsen op kaart weergegeven. In Bijlage 1 staan enkele foto's van verblijfplaatsen in Beilen.

In tabel 10 zijn alle adressen met verblijfplaatsen weergegeven. De omgeving is ook onderzocht op verblijfplaatsen en/of territoria. De aantallen in de deelgebieden zijn vergelijkbaar met de directe omgeving. Alleen in deelgebied GP22 zijn verhoudingsgewijs iets meer verblijfplaatsen aangetroffen dan in de omgeving.

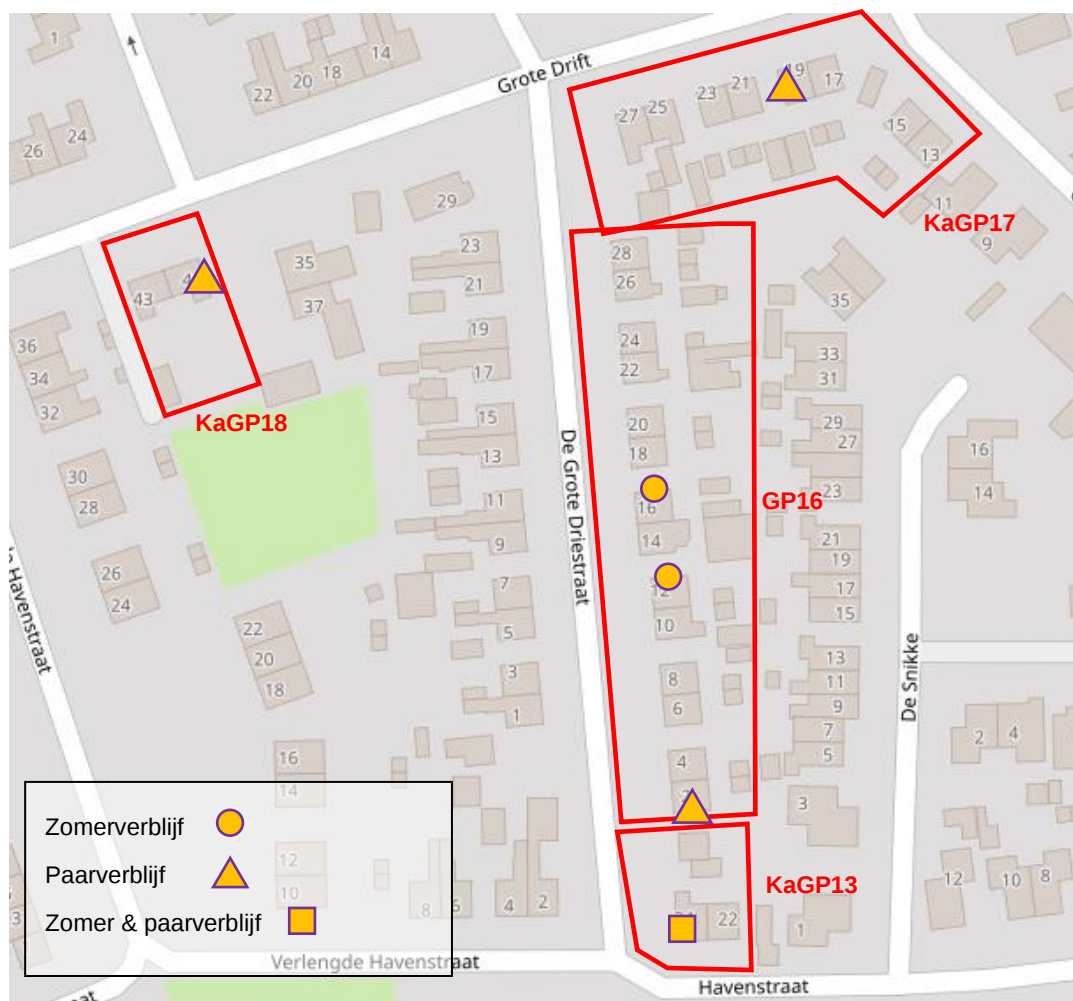
Tabel 10 Verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen per adres.

Datum	Project-deel	Adres	Locatie	Soort	Verblijf	Aantal
19-05-20 28-06-20	KGP13	Havenstraat 24 (afbeelding 2.4)	Westgevel naast nok	Gewone dwergvleer- muis	Zomerverblijf	1
08-06-20	KG14	De Grote Driestraat 12 (afbeelding 2.5)	Noordzijde onder de windveer	Gewone dwergvleer- muis	Zomerverblijf	1
08-06-20	KG15	De Grote Driestraat 16 (afbeelding 2.6)	Noordzijde tus- sen windveer en dakpannen	Gewone dwergvleer- muis	Zomerverblijf	1
08-06-20 19-06-20	KG19	Randweg 1 (afbeelding 2.7)	Nok aan zuid- zijde	Gewone dwergvleer- muis	Zomerverblijf	1
08-06-20 19-06-20	KG19	Randweg 9 (afbeelding 2.8)	Tussen dakgoot en muur aan de straatzijde.	Gewone dwergvleer- muis	Zomerverblijf	1
17-08-20	KGP8	Molenstraat 54	Noordzijde	Gewone dwergvleer- muis	Paarverblijf	1
17-08-20	KP9	Acacialaan 18	Zuidgevel	Gewone dwergvleer- muis	Paarverblijf	1
17-08-20	KGP10	Acacialaan 9	Noordgevel	Gewone dwergvleer- muis	Paarverblijf	1
17-08-20	KGP10	Acacialaan 19	Noordgevel	Gewone dwergvleer- muis	Paarverblijf	1
10-09-20	KGP10	Acacialaan 29	Zuidgevel	Gewone dwergvleer- muis	Paarverblijf	1
17-08-20	KGP13	Havenstraat 24	Westgevel	Laatvlieger	Paarverblijf	1
17-08-20	GP16	De Grote Driestraat 2	Noordgevel	Gewone dwergvleer- muis	Paarverblijf	1
10-09-20	KaGP17	Grote drift 19	Westgevel	Gewone dwergvleer- muis	Paarverblijf	1

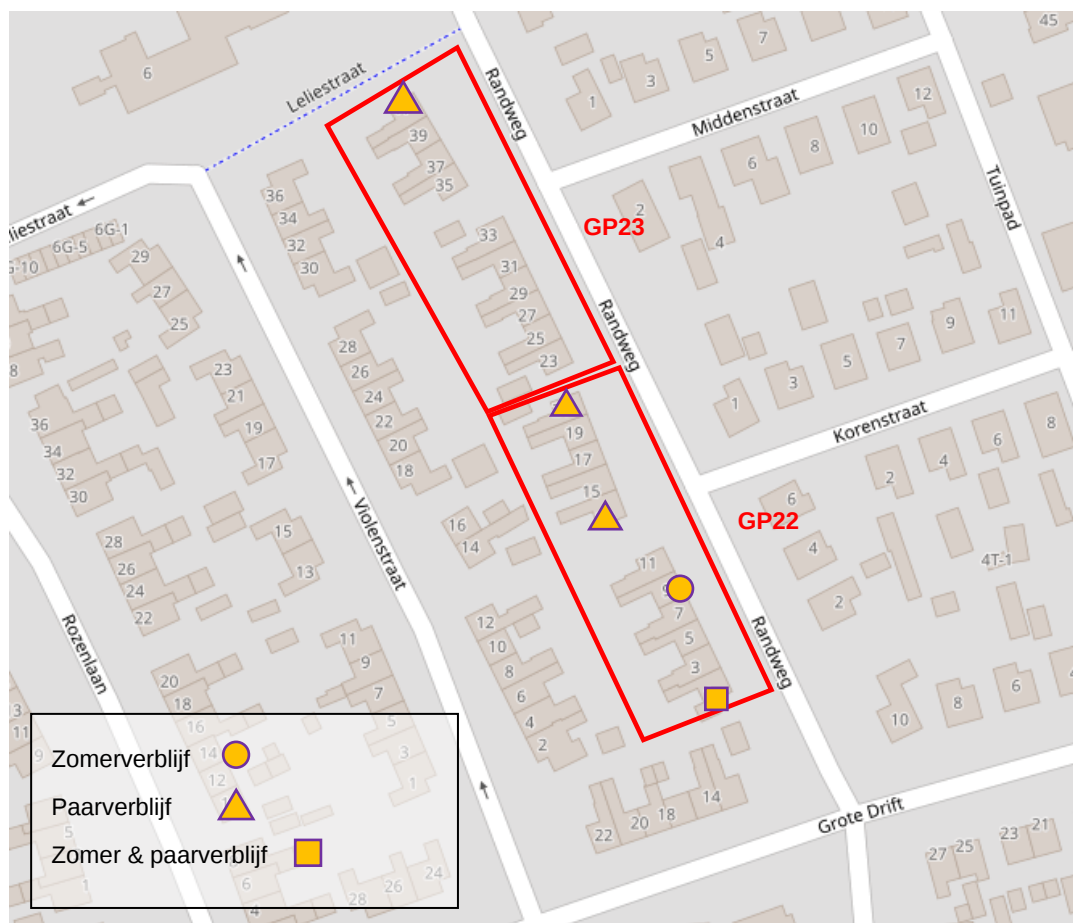
17-08-20	KaGP18	Grote Drift 41	Oostgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
17-08-20 08-09-20	GP22	Randweg 1	Zuidgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
08-09-20	GP22	Randweg 21 (afbeelding 2.9.)	Noordgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
08-09-20	GP22	Randweg 13	Zuidgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
17-08-20 08-09-20	GP23	Randweg 41	Noordgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
17-08-20 08-09-20	KoP26	Gruttolaan 15	Westgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
17-08-20	KoP26	Gruttolaan 29	Noordgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
17-08-20	KoP26	Gruttolaan 35	Zuidgevel	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1

Figuur 29 Paarverblijven (oranje driehoek) van gewone dwergvleermuizen in de deelgebieden KGP8, KP9 en KGP10.

Figuur 30 Verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen in de deelgebieden KaGP13, GP16, KaGP17 en KaGP18.

Figuur 31 Verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen in de deelgebieden GP22 en GP23.

bijvoorbeeld bij verschillende windsnelheden en windrichtingen, kunnen verschillende routes worden gebruikt. Soms zijn de vliegroutes niet aan een herkenbare lijnvormige structuur te relateren. Er vindt dan een diffuse verspreiding over de woonwijk en groengebieden plaats en er wordt gefoerageerd in tuinen, bomen, bij stedelijk groen, watergangen en dergelijke. Lijnvormige structuren zijn niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied. Daarnaast waren de aantallen voorbij vliegende vleermuizen laag. Het betrof enkele gewone dwergvleermuizen. De dieren passeren het plangebied, maar er is geen sprake van een essentiële vliegroute.

Laatvlieger

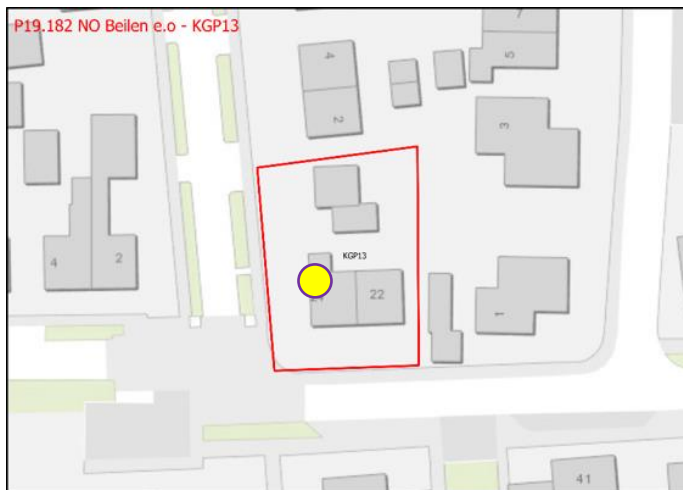
Verblijfplaatsen

In Beilen is één zomerverblijf van een laatvlieger aangetroffen in het deelgebied KaGP13 in het woonhuis Havenstraat 24 (zie Figuur 33 en Bijlage 1). Buiten het plangebied zijn geen andere verblijfplaatsen aangetroffen.

Foerageergebied en vliegroutes

In het deelgebied KGP13 en alle overige deelgebieden is geen essentieel foerageergebied aanwezig. In de omgeving van de verblijfplaats ligt op 50 meter een luwe doodlopende tak van het Linthorst Homankanaal. Dit is geschikt foerageergebied. Wat verder op een afstand van 400 meter ligt het zeer geschikte kleinschalige singellandschap langs de Ossebroeken.

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Onder verschillende weersomstandigheden, bijvoorbeeld bij verschillende windsnelheden en windrichtingen, kunnen verschillende routes worden gebruikt. Soms zijn de vliegroutes niet aan een herkenbare lijnvormige structuur te relateren. Er vindt dan een diffuse verspreiding over de woonwijk en groengebieden plaats en er wordt gefoerageerd in tuinen, bomen, bij stedelijk groen, watergangen en dergelijke. Lijnvormige structuren zijn niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied. Daarnaast waren de aantallen voorbij vliegende vleermuizen laag. Het betrof enkele gewone dwergvleermuizen. De dieren passeren het plangebied, maar er is geen sprake van een essentiële vliegroute.

Figuur 33 Een zomerverblijfplaats van een laatvlieger in het woonhuis Havenstraat 24.

4.3 Mussel

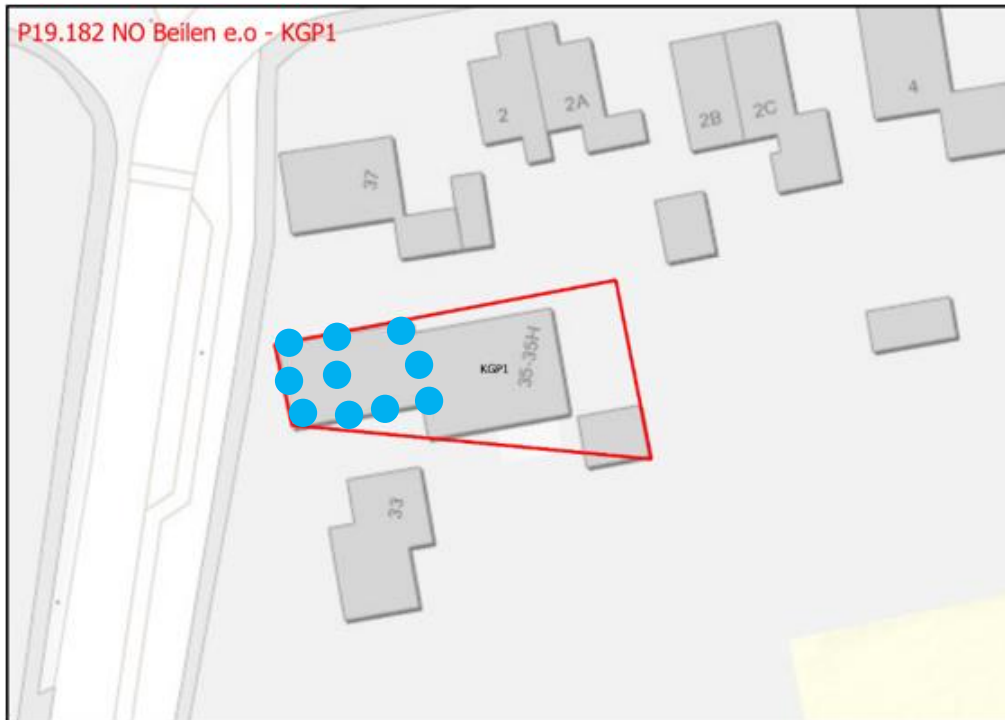
4.3.1 Vogelrichtlijnsoorten

Huismus

Nesten in het plangebied

In het pand Musselweg 35 t/m 35h in Mussel zijn in totaal tien huismusnesten aangetroffen.

De nesten bevinden zich voornamelijk onder de eerste rij dakpannen maar enkele zijn ook te vinden onder de nokpannen.

Figuur 34 De locaties van de aangetroffen huismusnesten in deelgebied KGP1.

Overige elementen van de functionele leefomgeving

Schuil- en rustplaatsen in struiken, heggen, bomen

In de tuinen van Musselweg 33 en 31 zijn veel struiken en bomen aanwezig waaronder een groot aantal groenblijvende of stekelige soorten.

Het gaat om bijvoorbeeld rododendron, laurierkers, taxus en conifeer. Daarnaast staan er een aantal grote zomereiken (zie Figuur 35).

Figuur 35 In de directe omgeving van de huismusnests (rode pijl) is veel groen aanwezig

Voedsel, water en zandbaden

In het aanwezige groen zijn insecten te vinden die gegeten worden. Daarnaast zijn er een aantal besdragende soorten zoals de taxus. In de bermen staan kruiden als vogelmuur, madeliefje en paardenbloem. Deze kruiden worden ook gegeten.

Het achterste deel van het pand bestaat uit een groot plat dak. Hier kunnen huismussen onder andere water vinden.

In de tuinen en kapot gereden bermen zijn zandige plekken aanwezig (zie Figuur 36).

Figuur 36 Een zandig perkje aan de Musselweg 36

Nesten buiten het plangebied

Buiten het deelgebied KGP1 zijn vier andere nestplaatsen aangetroffen. De dichtheid huismussen is buiten het plangebied lager. Het onderzochte pand Musselweg 35 t/m 35h is meer in trek bij de huismussen dan omliggende panden.

Figuur 37

Gierzwaluw

Er zijn geen nesten van gierzwaluwen aangetroffen.

Overige broedvogels

Er zijn geen nesten van andere broedvogels aangetroffen.

4.3.2 Habitatrichtlijnsoorten

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn binnen het deelgebied KGP1 geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Essentieel vliegroute en foeragegebied.

Binnen het deelgebied is geen essentieel foerageergebied of een vliegroute aanwezig.

4.4 Odoorn

4.4.1 Vogelrichtlijnsoorten

Huismus

Nesten in het plangebied

Er zijn geen nesten aangetroffen in het deelgebied KGP2.

Gierzwaluw

Nesten in het plangebied

Er zijn geen nesten aangetroffen binnen het deelgebied.

Overige broedvogels

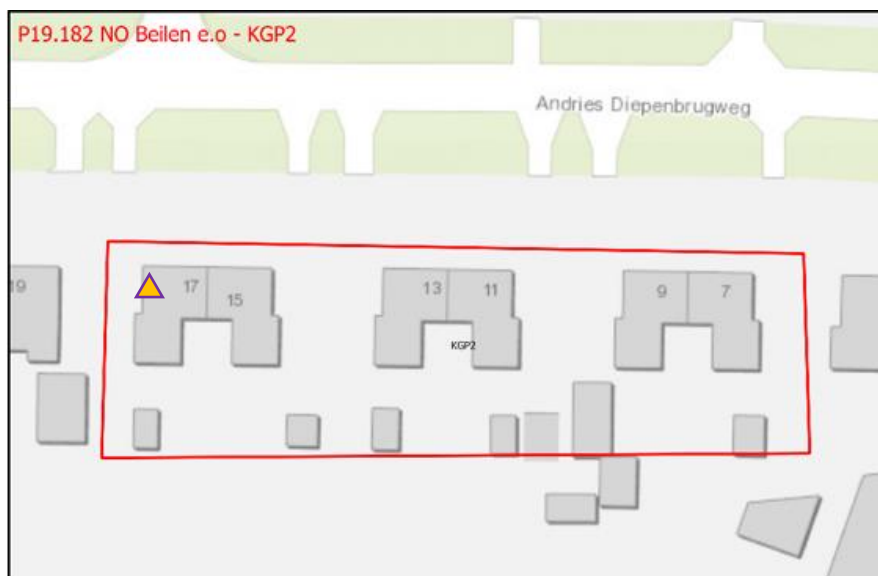
Er zijn geen nesten van andere broedvogels aangetroffen.

4.4.2 Habitatrichtlijnsoorten

Vleermuizen

Verblijfplaatsen in het plangebied

Er is één paarverblijf van een gewone dwergvleermuis vastgesteld in de woning Andries Diepenbrugweg 17 (zie Figuur 38). In de directe omgeving is de dichtheid aan vleermuizen gelijk.

Figuur 38 Locatie van het paarverblijf van een gewone dwergvleermuis in het deelgebied KGP2 Odoorn

Essentiële vliegroute en foerageergebied.

Binnen het deelgebied is geen essentieel foerageergebied of een vliegroute aanwezig. In de omgeving zijn bomenlanen, bosjes afgewisseld door kleine weilandjes, een begraafplaats en een poel aanwezig. De omgeving van het plangebied is zeer geschikt als foerageergebied.

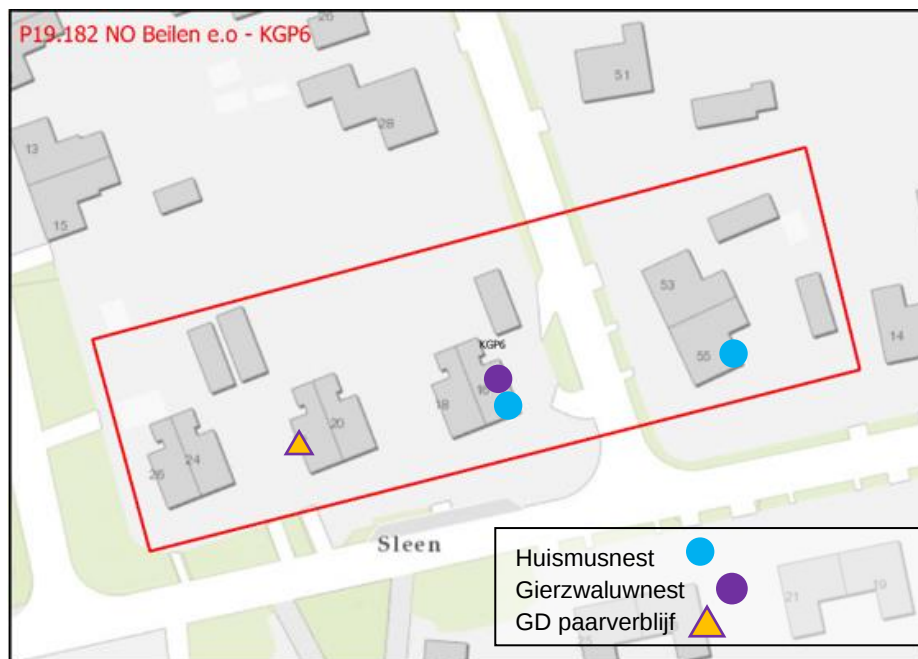
4.5 Sleen

4.5.1 Vogelrichtlijnsoorten

Huismus

Nesten in het plangebied

In Sleen zijn alleen in het deelgebied KGP6 huismusnesten aangetroffen. Het gaat om twee nesten onder de dakpannen van Broekveldstraat 16 en Drostenstraat 55 (zie Figuur 39). In de omgeving is de dichtheid aan huismusnesten vergelijkbaar.

Figuur 39 Locatie van de aangetroffen huismusnesten, gierzwaluwnest en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (GD) in KGP6.

Overige elementen van de functionele leefomgeving

Schuil- en rustplaatsen in struiken, heggen, bomen

De tuinen van beide woningen waar huismusnesten zijn gevonden bieden weinig beschutting. Nabijgelegen tuinen bieden echter wel beschutting in de vorm van struiken en bomen als hult, laurierkers, sneeuwbal, beukenhagen en enkele naaldbomen.

Voedsel, water en zandbaden

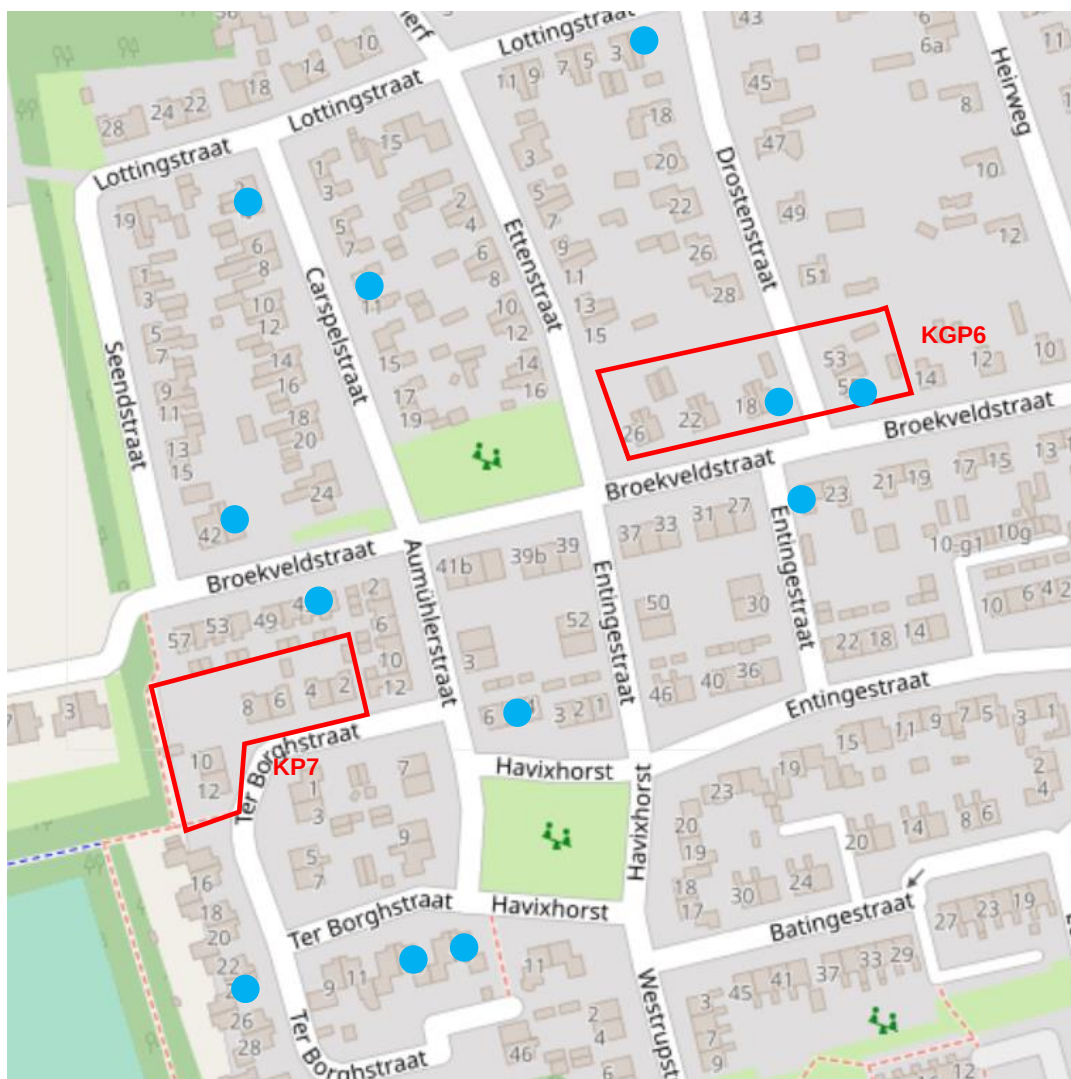
In de omgeving staan berkenbomen. Huismussen zijn dol op de zaden. Verder zijn er berberishagen waar de huismus de besjes van eet. In de gazons zijn madeliefje, paardenbloem en vogelmuur te vinden welke ook gegeten worden. In het groen in de omgeving zijn naar verwachting voldoende insecten aanwezig die gegeten worden. een aantal tuinen zijn in gebruik als moestuin. Hier zijn naar verwachting voldoende zaden te vinden.

Veel geschikte waterdrinkplaatsen zijn niet gezien. Mogelijk drinken de huismussen van platte daken en tijdelijke plasjes.

Zandige plekken zijn ruim aanwezig tussen de struiken in tuinen en de moestuinen. Ook bij het speeltuintje richting het westen is veel wit zand te vinden.

Nesten buiten het plangebied

Buiten het plangebied zijn ten minste tien andere nesten aangetroffen (zie Figuur 40).

Figuur 40 Huismusnesten in de omgeving van deelgebied KGP6.

Gierzwaluw

In Sleen is in het deelgebied KGP6 één nest van een gierzwaluw aangetroffen. Het nest bevindt zich in de woning Broekveldstraat 16 (zie Figuur 39). Het nest zit achter de goot op het zuidoosten (zie Bijlage 1).

In de omgeving zijn geen andere nesten gevonden maar er zijn wel 27 overvliegende exemplaren geteld. Boven het plangebied zijn maximaal zes foeragerende dieren geteld. Het is aannemelijk dat er in Sleen nog meer nestlocaties zijn.

Overige broedvogels

Er zijn geen nesten van andere broedvogels aangetroffen.

4.5.2 Habitatrichtlijnsoorten

Vleermuizen

Verblijfplaatsen in het plangebied

Er is één paarverblijf van een gewone dwergvleermuis aangetroffen in de woning Broekveldstraat 22 in de westgevel (zie Figuur 39).

Aangenomen wordt dat dit verblijf ook fungeert als winterverblijf.
In de omgeving is de dichtheid aan verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis ongeveer gelijk.

Essentieel foerageergebied en vliegroutes

In het plangebied is geen essentieel foerageergebied of een vliegroute aanwezig.

In de wijk zijn redelijk wat boomsingels en bosjes aanwezig waar naar verwachting goede foerageermogelijkheden zijn.

4.6 Veenoord

4.6.1 Vogelrichtlijnsoorten

Huismus

In Veenoord zijn geen huismussen onderzocht. Ten tijde van de quickscan is vastgesteld dat de woningen ongeschikt zijn.

Gierzwaluw

In Veenoord zijn geen gierzwaluwen onderzocht. Ten tijde van de quickscan is vastgesteld dat de woningen ongeschikt zijn.

4.6.2 Habitatrichtlijnsoorten

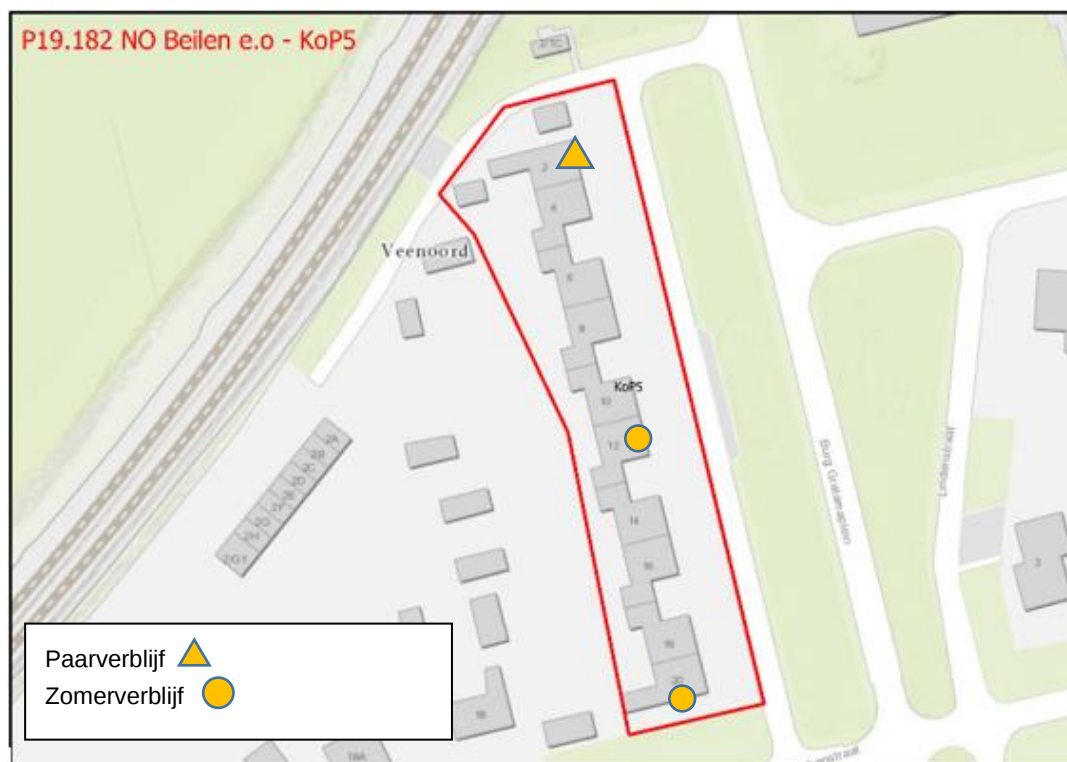
Vleermuizen

Verblijfplaatsen in het plangebied

Er zijn twee zomerverblijven aangetroffen van gewone dwergvleermuizen in de woningen Burgermeester Gratemaplein 12 en 20 (zie Figuur 41 en Bijlage 1). Het gaat om meerdere exemplaren die gebruik maken van deze zomerverblijven.

Er is één paarverblijf aangetroffen in de woning van Burgemeester Gratemaplein 2.

In de omgeving is de dichtheid aan verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis ongeveer gelijk.

Figuur 41 Locaties verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis Veenoord.

5 | Effecten en vervolg

5.1 Effecten

In dit hoofdstuk beschrijven we per aangetroffen soort effecten die kunnen optreden tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden. Omdat er nog geen indeling is gemaakt van de te slopen of renoveren woningen gaan we voor de effectbeoordeling uit een worst case scenario ofwel: sloop.

5.1.1 Vogelrichtlijnsoorten

Huismus

In de plangebieden zijn in totaal 24 huismusnesten aangetroffen. Het slopen dan wel renoveren van woningen met huismusnesten kan in het broedseizoen leiden tot:

- Het doden van jonge, niet vliegvlugge dieren;
- Verstoring van broedende vogels;
- Beschadiging of vernietiging van nesten en eieren.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen de volgende effecten optreden:

- Verstoring van rustende vogels;
- Vernietiging of beschadigen van vaste nest- en rustplaatsen.

De nesten en rustplaatsen onder het dak raken in het geval van sloop permanent ongeschikt. Indien er sprake is van renovatie raken de nesten en rustplaatsen tijdelijk of permanent ongeschikt. Dit hangt af van de manier waarop de renovatie wordt uitgevoerd.

Gierzwaluw

In het plangebied is één nest van de gierzwaluw aanwezig. Het uitvoeren van de renovatie- of sloopwerkzaamheden aan woningen met gierzwaluwnesten kan in het broedseizoen leiden tot:

- Het doden van jonge, niet vliegvlugge dieren;
- Verstoring van broedende vogels;
- Beschadiging of vernietiging van het nest en eieren.

In geval van sloop wordt het nest vernietigd. Mocht er sprake zijn van renovatie dan wordt het nest mogelijk tijdelijk of permanent ongeschikt. Dit hangt af van de manier waarop de renovatie wordt uitgevoerd.

Overige broedvogels

Tijdens de veldbezoeken is één nest van een spreeuw binnen het plangebied gevonden. Verder zijn kauw en kool- en pimpelmees waargenomen. Omdat het per soort en dorp een enkel nest betreft, zijn significant negatieve effecten uitgesloten. De enkele betreffende paartjes kunnen gemakkelijk uitwijken naar andere locaties in de dorpen.

De tuinen rondom alle woningen waar de werkzaamheden worden uitgevoerd bieden geschikte broedmogelijkheden voor overige vogelsoorten. Als de sloop- of renovatiewerkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kan er verstoring van broedende vogels optreden. Indien het groen wordt verwijderd uit de tuinen tijdens het broedseizoen kunnen in gebruik zijnde nesten worden vernietigd. Hierbij kunnen de jongen worden gedood of verwond.

5.1.2 Habitatrichtlijnsoorten

Gewone dwergvleermuis

Verblijfplaatsen

In totaal zijn 26 verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen binnen de plangebieden vastgesteld. De renovatie- en sloopwerkzaamheden kunnen leiden tot het verstoren en doden van dieren. Daarnaast is sprake van het vernietigen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. De verblijfplaatsen raken zonder maatregelen permanent ongeschikt.

Laatvlieger

Verblijfplaatsen

In totaal is één verblijfplaats van de laatvlieger vastgesteld. De sloop dan wel renovatiewerkzaamheden kunnen leiden tot het verstoren en doden van dieren. Daarnaast is sprake van het vernietigen of aantasten van een zomerverblijfplaats van de laatvlieger.

5.2 Vervolg

5.2.1 Ontheffing

Omdat door de sloop nestplaatsen van huismussen, gierzwaluwen en verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernietigd moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Provincie Drenthe en Groningen (Mussel) zijn hiervoor het bevoegd gezag. Voor een overzicht van de straten en dorpen waar ontheffing voor moet worden aangevraagd, zie Tabel 11.

Tabel 11 De dorpen en adressen waarvoor ontheffing dient te worden aangevraagd

Dorp	Straat	Huisnummers	Ontheffing?
Beilen	Acacialaan	9 t/m 29	Ja, 3 paarverblijven gewone dwergvleermuis
	Acacialaan	8 t/m 30	Ja, huismus 1 nest en 1 paarverblijf gewone dwergvleermuis
	Molenstraat	48 t/m 54	Ja, huismus 1 nest en 1 paarverblijf gewone dwergvleermuis
	Torenlaan	24 t/m 30	Ja, huismus 7 nesten
	De Grote Driestraat	2 t/m 28	Ja, gewone dwergvleermuis 2 zomerverblijven en 1 paarverblijf
	Havenstraat	22 & 24	Ja, gewone dwergvleermuis 1 zomerverblijf en 1 paarverblijf en laatvlieger 1 zomerverblijf
	Grote Drift	13 t/m 27	Ja, 1 paarverblijf gewone dwergvleermuis
	Grote Drift	41 & 43	Ja, 1 paarverblijf gewone dwergvleermuis
	Randweg	1 t/m 41	Ja, gewone dwergvleermuis 2 zomerverblijven en 4 paarverblijven
	Gruttolaan	54 t/m 58	Ja, huismus 1 nest
	Gruttolaan	13 t/m 35	Ja, huismus 2 nesten en 3 paarverblijven gewone dwergvleermuis
Mussel	Musselweg	35 t/m 35h	Ja, huismus 10 nesten

Dorp	Straat	Huisnummers	Ontheffing?
Odoorn	Andries Diepenburg-weg	7 t/m 17.	Ja, 1 paarverblijf gewone dwergvleermuis
Sleen	Drostenstraat,	53-55	Ja, huismus 1 nest
	Broekveldstraat	16 t/m 26	Ja huismus 1 nest, gierzwaluw 1 nest en 1 paarverblijf gewone dwergvleermuis
	Ter Borghstraat	2 t/m 12	Nee
Veenoord	Burgemeester Gratemaplein	2 t/m 20	Ja, 2 zomerverblijven en 1 paarverblijf gewone dwergvleermuis

Bij de aanvraag moet een activiteitenplan worden opgesteld, waarin beschreven wordt welke maatregelen worden genomen om negatieve effecten op de aanwezige beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen. Deze maatregelen kunnen worden uitgewerkt in een mitigatieplan. De maatregelen bestaan uit het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes van de aangetroffen soort en het nemen van tijdelijke en permanente maatregelen.

De maatregelen worden uitgewerkt in een mitigatieplan en bestaan meestal uit het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes van de aangetroffen soorten en het realiseren van tijdelijke en permanente alternatieven, zoals kasten en inbouwstenen. Deze alternatieven moeten ruim voor de ingreep aanwezig zijn om dieren de kans te geven te wennen aan de nieuwe situatie. De gewenningsduur bedraagt afhankelijk van de soort en het type verblijfplaats ca. 3 maanden tot 1 jaar.

In dit geval moeten alternatieven worden gerealiseerd voor de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In onderstaande tabel zijn de voorwaarden voor tijdelijke maatregelen aangegeven

Tabel 12 Mitigatie opgave met benodigde maatregelen voor de huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

Soort	Type verblijf/nest	Benodigde tijdelijke maatregel	Minimale mitigatiefactor	Afstand tot plangebied (m)	Wanneer aanwezig (periode tot ingreep)
Huisumus	Nest	Nestkasten	1:2	Max. 200	3 maanden voor ingreep
Gierzwaluw	Nest	Nestkasten	1:5	Max. 200	1 broedseizoen (half april-half augustus)
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Kast/wandschaal	1:4	Max. 200	3 maanden (alleen april t/m oktober telt)
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	Kast/wandschaal	1:4	Max. 200	6 maanden (alleen april t/m oktober telt)
Gewone dwergvleermuis	Paar- / winterverblijf	Kast/wandschaal	1:4	Max. 200	6 maanden (alleen april t/m oktober telt)

5.2.2 Invulling zorgplicht

De zorgplicht (art. 1.11 Wet natuurbescherming) houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Om aangrenzende vliegroutes van vleermuizen niet te verstoren, dienen 's avonds geen bouwlampen aan te zijn in het plangebied. Daarnaast is het van belang dat het verwijderen van struiken een richting op gebeurt zodat dieren zelfstandig het gebied kunnen verlaten. Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart tot half juli). Ook dient struweel buiten het broedseizoen verwijderd te worden.

6 | Literatuur en bronnen

- Buro Bakker (2019); Nader onderzoek vleermuizen, gierzwaluw en huismus aan 103 woningen. Beilen, Valthermond en Nieuw Balinge. Rapport P18282, Assen
- Bureau FaunaX (2019). Natuurtoets Woonservice/ 131 Woningen in de Provincies Drenthe en Groningen. Rapport 19153. Bureau FaunaX, Gorredijk
- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep
- Bij12 (2017); Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0 Bij12 juli 2017.
- Bij12 (2017); Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis, versie 1.0 Bij12 juli 2017.
- Bij12 (2017); Kennisdocument Huismus, versie 1.0 Bij12 juli 2017.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

Websites

- www.zoogdiervereniging.nl
- www.sovon.nl
- www.googlemaps.nl
- www.openstreetmap.org
- www.vogelbescherming.nl
- www.geoportaal.provinciegroningen.nl
- www.geo.drenthe.nl

B 1 | Bijlage: Foto's nesten en verblijf- plaatsen

Figuur 42 Zomerverblijf gewone dwergvleermuis Burg Gratamaplein 12 Veenoord

Figuur 43 Zomerverblijf gewone dwergvleermuis Burg Gratamaplein 20 Veenoord

Figuur 44 Nestlocatie gierzwaluw Broekveldstraat 16 Sleen

Figuur 45 Zomerverblijf laatvlieger en gewone dwergvleermuis Havenstraat 24 Beilen

Figuur 46 Zomerverblijf gewone dwergvleermuis Randweg 1 Beilen

Figuur 47 Zomerverblijf gewone dwergvleermuis Randweg 9 Beilen

Figuur 48 *Paarverblijfplaats gewone dwergveermuis Randweg 21 Beilen.*

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Stationsstraat 29c
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

■■■■■

Rapportage

■■■■■

Veldwerk

■■■■■ en JM ecologie

Kwaliteitscontrole

■■■■■

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2020); Nader onderzoek beschermde
soorten in 131 woningen verdeeld over vijf dorpen in
Drenthe. Een onderzoek naar vleermuizen, gierzwa-
luw en huismus. Rapport P19351, Assen.

Foto's: ■■■■■ en JM ecologie

I4. BIJLAGE 3: ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

**WERKPROTOCOL ACACIA-
LAAN, MOLENSTRAAT, TO-
RENLAAN EN GRUTTO-
LAAN IN BEILEN**

ATKB

| *buro bakker*

WERKPROTOCOL ACACIALAAN, MOLENSTRAAT, TORENLAAN EN GRUTTOLAAN IN BEILEN

Kenmerk: 20210538
Versie: Concept
Datum: 19 augustus 2021

Auteur: [REDACTED]
Projectleider: [REDACTED]

Kwaliteitscontrole: [REDACTED]
Opdrachtgever: Stichting Woonservice

Contactpersoon: [REDACTED]

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

© ATKB voor natuur en leefomgeving. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
LOUIS BRAILLELAAN 100
2719 EK ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding	1
2.	Voorwaarden ecologisch werkprotocol	29
3.	Planbeschrijving	29
3.1	Werkzaamheden	29
3.2	Planning	29
4.	Aangetroffen beschermde soorten	31
5.	Maatregelen voor/tijdens de werkzaamheden	33
5.2	Permanente Maatregelen	41
6.	Overige maatregelen	45
6.1	Broedvogelcontrole	45
6.2	Vleermuiscontrole	45
6.3	Controle permanente mitigatie	45
7.	Checklist	46

I. INLEIDING

Woonservice is van plan om 44 woningen in de Acacialaan, Torenlaan, Gruttolaan en Molenstraat in Beilen te slopen en op deze plekken nieuwe woningen te bouwen.

Omdat de geplande werkzaamheden negatieve effecten kan hebben op nest- en verblijfplaatsen van huis-
mussen en vleermuizen, is er een nader onderzoek naar deze soort(en)- groep uitgevoerd (Buro Bakker, 2020).

Dit ecologisch werkprotocol beschrijft de te nemen maatregelen en ecologische begeleiding en zorgt voor een borging van de te nemen maatregelen. Dit ecologisch werkprotocol wordt in conceptvorm ter beoordeling aan het bevoegd gezag voorgelegd als onderdeel van de ontheffingsaanvraag.

Het protocol is nog in concept wat betreft de planning, aangezien de precieze planning van de werkzaamheden ten tijde van het opstellen van het werkprotocol nog onbekend is. Het werkprotocol zal worden aangepast naar mate de planning bekend wordt en eventuele aanvullingen vanuit de ontheffing.

2. VOORWAARDEN ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

- De in dit werkprotocol aangegeven planning en werkwijze dienen nauwkeurig te worden nageleefd.
- Het werkprotocol dient altijd aanwezig te zijn op locatie van de werkzaamheden.
- De inhoud van dit werkprotocol dient bij alle betrokkenen bekend zijn.
- Bij het aantreffen van nesten van vogels of aanwezige vleermuizen dient dezelfde dag contact te worden opgenomen met een ecooloog.
- Afwijken van het ecologisch werkprotocol kan alleen in overleg met een ecooloog van Buro Bakker / ATKB.

3. PLANBESCHRIJVING

Het plangebied betreft 44 woningen, gebouwd in 1952-1966, verspreid over 4 straten Beilen. Voor een overzicht van de adressen, zie tabel 1. Figuren 1 t/m 3 geven de straten op kaart weer.

Tabel 1 De adressen waar de sloop gaat plaatsvinden in Beilen.

Straat	Huisnummer
Torenlaan	24 t/m 30
Acacialaan	8 t/m 30
Acacialaan	9 t/m 29
Molenstraat	48 t/m 54
Gruttolaan	13 t/m 35
Gruttolaan	54 t/m 58

3.1 WERKZAAMHEDEN

De woningen worden met kraan en gedeeltelijk met de hand gesloopt. Diverse materialen zullen gedemonteerd worden voor hergebruik (o.a. dakplaten rijwoningen). De tuinen worden leeggehaald.

De nieuwbouw, voor zover bekend, is het volgende:

- Acacialaan: rijtjeswoningen verspreid over 5 blokken
- Torenlaan: 6 grondgebonden woningen en een appartementengebouw met 11 appartementen
- Gruttolaan/Molenstraat: nog onbekend

3.2 PLANNING

De planning bestaat uit meerdere fasen.

Sloop eind 2021:

- Torenlaan 24 t/m 30
- Acacialaan 8 t/m 30
- Acacialaan 9 t/m 29

Sloop 2022:

- Molenstraat 48 t/m 54

Sloop 2024:

- Gruttolaan 13 t/m 35
- Gruttolaan 54 t/m 58

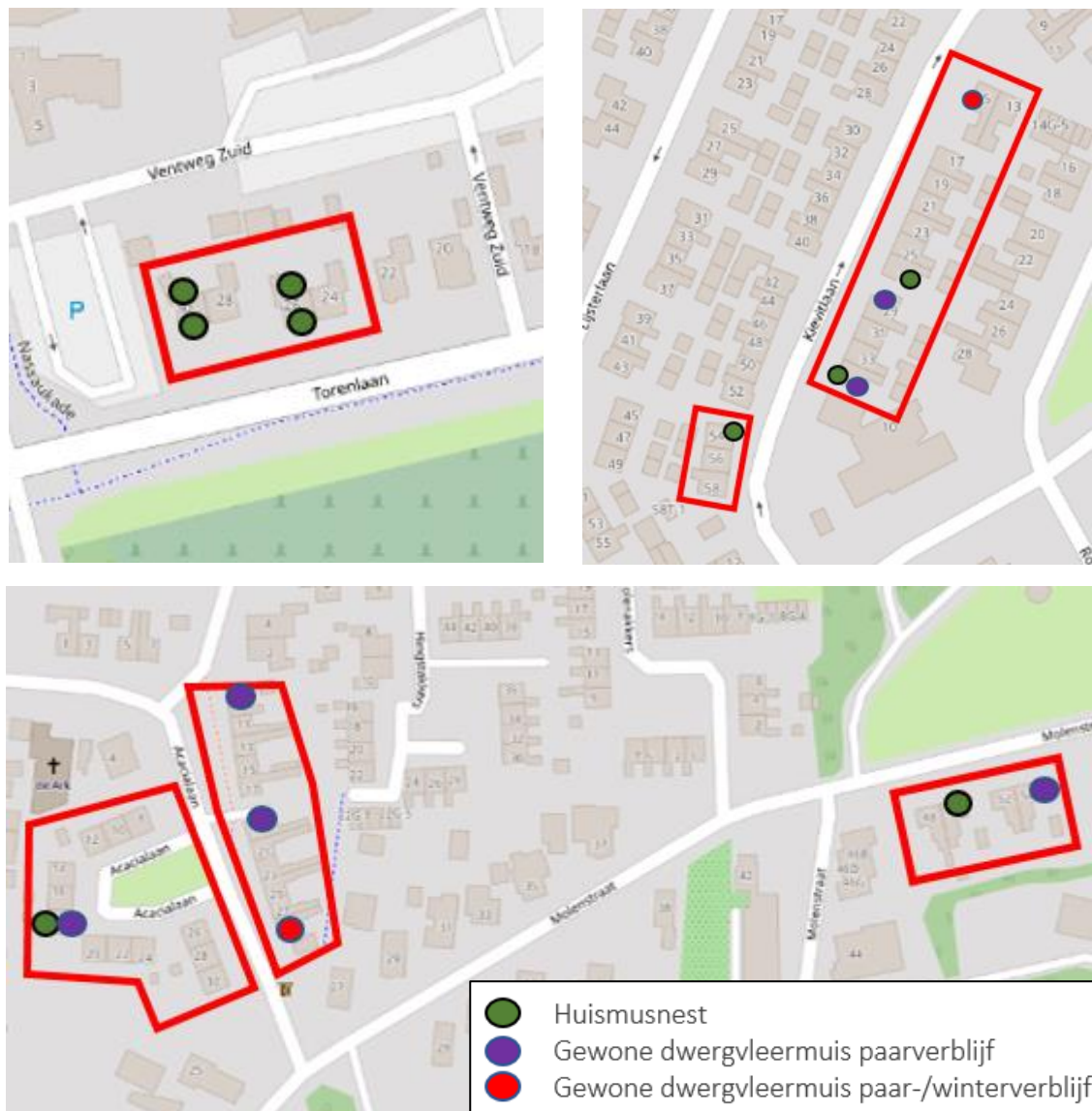
Aansluitend vindt nieuwbouw plaats.

4. AANGETROFFEN BESCHERMDE SOORTEN

In totaal zijn 18 huismusnesten en 8 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in de te slopen woningen in Beilen. Onderstaande tabel en figuur 1 geeft een overzicht van de vastgestelde nesten van de huismus en de verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied in Beilen.

Tabel 2 Overzicht van de vastgestelde nesten en verblijfplaatsen.

Aanwezige beschermde soort i.h.k.v. de aanvraag	Essentiële functie(s) van het plangebied voor de soort(en)	Kritische periode voor de soort aanwezig in het plangebied.
Huismus	9 nesten	Jaarrond, meest kwetsbaar: 1 maart – 1 september vorstperiodes
	Schuil- en rustplaatsen	Jaarrond
Gewone dwergvleermuis	6 paarverblijven	15 augustus – 15 oktober
	2 paarverblijven met een mogelijke winter-functie	15 augustus – 1 april

Figuur 1 Aange troffen nesten van de huismus en verblijfplaatsen van de huismus en gewone dwergvleermuis in Beilen. Bron: Openstreetmap.

5. MAATREGELEN VOOR/TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN

5.1.1 FASERING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Fasering in ruimte en tijd

De woningen worden verspreid gesloopt over 4 jaar. Dit zorgt ervoor dat dieren kunnen uitwijken naar andere gebieden, zonder dat grote delen tegelijkertijd gesloopt en/of ongeschikt zijn.

Werken buiten de meest kwetsbare periodes

De onderstaande tabel geeft de kwetsbare periode weer van de aangetroffen nesten van huismussen en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Een kwetsbare periode is de periode wanneer de dieren gebruik maken van het nest of verblijfplaats. De werkzaamheden dienen buiten deze kwetsbare periode plaats te vinden, of de verblijfplaatsen dienen buiten deze kwetsbare periode ongeschikt te zijn gemaakt.

Zes aangetroffen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis hebben een paarfunctie. In de paartijd vliegen mannetjes in de omgeving baltsend en roepend rond om vrouwtjes te lokken. De vrouwtjes vliegen mee naar het paarverblijf om daar met het mannetje te paren. Mannetjes maken gebruik van paarverblijven tussen half augustus en half oktober (tabel 3).

Naast een paarfunctie hebben twee aangetroffen verblijfplaatsen ook een mogelijke winterverblijffunctie. Winterverblijven worden door dwergvleermuizen gebruikt om in winterslaap de winter door te komen.

Ook staat in tabel 3 de kwetsbare periode van de huismus en broedvogels (de periode dat nesten, eieren of jongen aanwezig kunnen zijn).

Tabel 3 Overzicht kwetsbare periodes (rood) van gewone dwergvleermuizen in een paar-/winterverblijfplaats.

Soort	Type verblijf	jan	feb	mrt	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Gewone dwergvleermuis	Paar												
	Paar-/winter												
Huisemus													
Broedvogels													

Als binnen de kwetsbare periode wel gesloopt dient te worden, dan dienen de woningen vooraf ongeschikt gemaakt te worden.

5.1.2 ONGESCHIKT MAKEN

De woningen dienen ongeschikt gemaakt te worden voor de beschermde diersoorten die zijn vastgesteld in het betreffende woningblok. Ongeschikt maken mag pas gebeuren als is voldaan aan het volgende:

- Ontheffing is verleend;
- De tijdelijke voorzieningen zijn op tijd gerealiseerd met voldoende gewenningsduur.

Dit ongeschikt maken kan gedaan worden door geschikte gaten en kieren te vullen met pur of door gootborstels en vulschuim (foto 1 en 2). Ook kunnen geschikte locaties dichtgemaakt worden met een plaat of gaas.

Foto 1 Een gootborstel(links) en vulschuim (rechts). Bron: unitura.nl

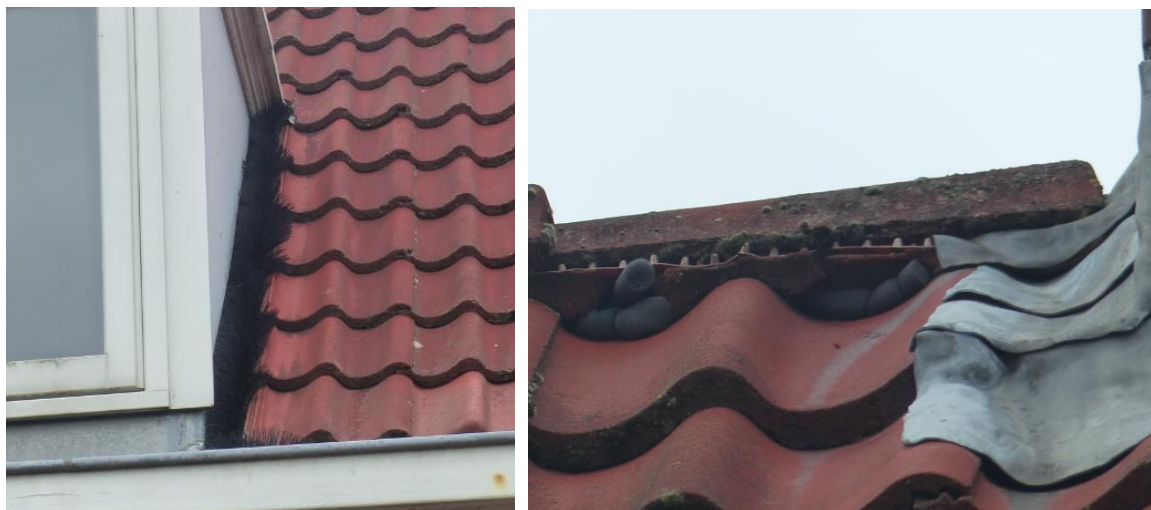

Foto 2 Voorbeeld van een geplaatste borstel (links) en vulschuim bij de nok om te voorkomen dat mussen onder de pannen kunnen komen.

Voor vleermuizen kunnen geschikte holten en kieren eveneens dichtgemaakt worden met vulschuim, terwijl geborgd moet worden dat de dieren nog wel het gebouw kunnen verlaten. Dit kan gedaan worden met behulp van exclusion flaps (foto 3).

Het ongeschikt maken met exclusion flaps bij de geschikte uitvlieglocaties zorgt ervoor dat vleermuizen wel uit de verblijfplaatsen kunnen, maar niet meer terug (foto 3). De exclusion flaps worden zo geplaatst dat vleermuizen alleen via de flaps nog naar buiten kunnen, terwijl andere geschikte in- en uitvlieg locaties worden dichtgemaakt. Een geschikte en gemakkelijk te plaatsen exclusion flap is EF1 van unitura.nl.

Foto 3 Een voorbeeld van geplaatste exclusion flaps bij kantpannen, waarvan de overige kieren zijn afgezet met vulschuim.

Voor het ongeschikt maken dient rekening gehouden te worden met de perioden waarin de betreffende diersoorten het meest kwetsbaar zijn. Voor de huismus geldt dat ongeschikt maken niet nodig is als buiten het broedseizoen (maart t/m augustus) wordt gewerkt. Hiervan uitgaande dienen de woningen alleen nog voor de vleermuis ongeschikt gemaakt te worden (nog wel rekening houdende met het broedseizoen van de huismus). Het ongeschikt maken kan in de volgende perioden:

Tabel 4 Toegestane periode waarin de woningen ongeschikt gemaakt mogen worden. GD = gewone dwergvleermuis, HM = huismus.

Blok	Aanwezig	Periode van ongeschikt maken
Acacialaan 8-12, 20-24, 26-30	Niks vastgesteld	Ongeschikt maken niet nodig. Bij werken in het broedseizoen van algemene broedvogels (half maart tot half juli) dient vooraf een broedvogelcontrole plaats te vinden
Acacialaan 14-18	GD paar, HM	16 oktober – 1 maart
Acacialaan 9-17	GD paar	16 oktober – 15 augustus
Acacialaan 19-29	GD paar en paar-/winter	1 april – 15 augustus
Molenstraat 48-50	HM	Niet nodig als buiten 1 maart – 1 september wordt gewerkt. Zo niet, dan ongeschikt maken tussen 1 september en 1 maart
Molenstraat 52-54	GD paar	16 oktober – 15 augustus
Torenlaan 24-30	HM	Niet nodig als buiten 1 maart – 1 september wordt gewerkt. Zo niet, dan ongeschikt maken tussen 1 september en 1 maart
Gruttolaan 13-15	GD paar-/winter	1 april – 15 augustus
Gruttolaan 17-27, 54-58	HM	Niet nodig als buiten 1 maart – 1 september wordt gewerkt. Zo niet, dan ongeschikt maken tussen 1 september en 1 maart
Gruttolaan 29-35	GD paar, HM	16 oktober – 1 maart

Borging en controle

Nadat de woningen ongeschikt gemaakt zijn dient een ecologische controle maximaal 1 week voor de start van de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Pas nadat is vastgesteld met een ecologische controle dat er geen dieren meer aanwezig zijn, mogen de werkzaamheden aansluitend starten.

5.1.3 TIJDELIJKE VOORZIENINGEN

Gewenningsduur

Huismussen en (dwerg)vleermuizen hebben een gewenningsperiode waarin ze tijd nodig hebben om een nieuwe verblijfplaats te ontdekken. Om de tijd te overbruggen tussen het verlies van hun verblijfplaatsen door sloop en het vinden van nieuwe verblijfplaatsen, dienen voor aanvang van de sloop tijdelijke voorzieningen te worden opgehangen. Omdat vleermuisverblijfplaatsen verschillende functies hebben en op verschillende momenten in het jaar worden gebruikt, variëren ook de gewenningsduren. Richtlijnen voor deze perioden zijn vastgesteld in de Kennisdocumenten van BIJ12. In tabel 5 wordt per verblijfplaatstype de gewenningsperiode weergegeven.

Tabel 5 Gewenningsperiode voor de verschillende soorten verblijfplaatsen of nesten.

Soort	Gewenningsperiode
Huismus	3 maanden voor start werkzaamheden
Gewone dwergvleermuis paarverblijf	6 maanden voordat de werkzaamheden beginnen gerekend over alleen de actieve periode van vleermuizen (april-november)
Gewone dwergvleermuis paar- en winterverblijf	6 maanden voordat de werkzaamheden beginnen gerekend over alleen de actieve periode van vleermuizen (april-november)

Mitigatiefactor

Een vervangende verblijfplaats heeft nooit precies dezelfde eigenschappen als de oorspronkelijke verblijfplaats. Hierdoor kan een vervangende verblijfplaats minder geschikt zijn als de oorspronkelijke verblijfplaats. Om dit te ondervangen worden meer vervangende verblijfplaatsen aangebracht dan het aantal aangetroffen verblijfplaatsen. Voor vleermuizen wordt een mitigatiefactor van 1:4 aangehouden. Deze verhoudingen worden aanbevolen door de Kennisdocumenten van BIJ12. Omdat in totaal 8 vleermuisverblijfplaatsen zijn vastgesteld, dienen er dus 32 nieuwe verblijfplaatsen te worden te gerealiseerd als tijdelijke mitigatie. De mitigatiefactor voor huismusnesten is 1:2. Voor de 9 aangetroffen nesten dienen dus 18 nieuwe nestlocaties te worden aangeboden voordat de werkzaamheden beginnen.

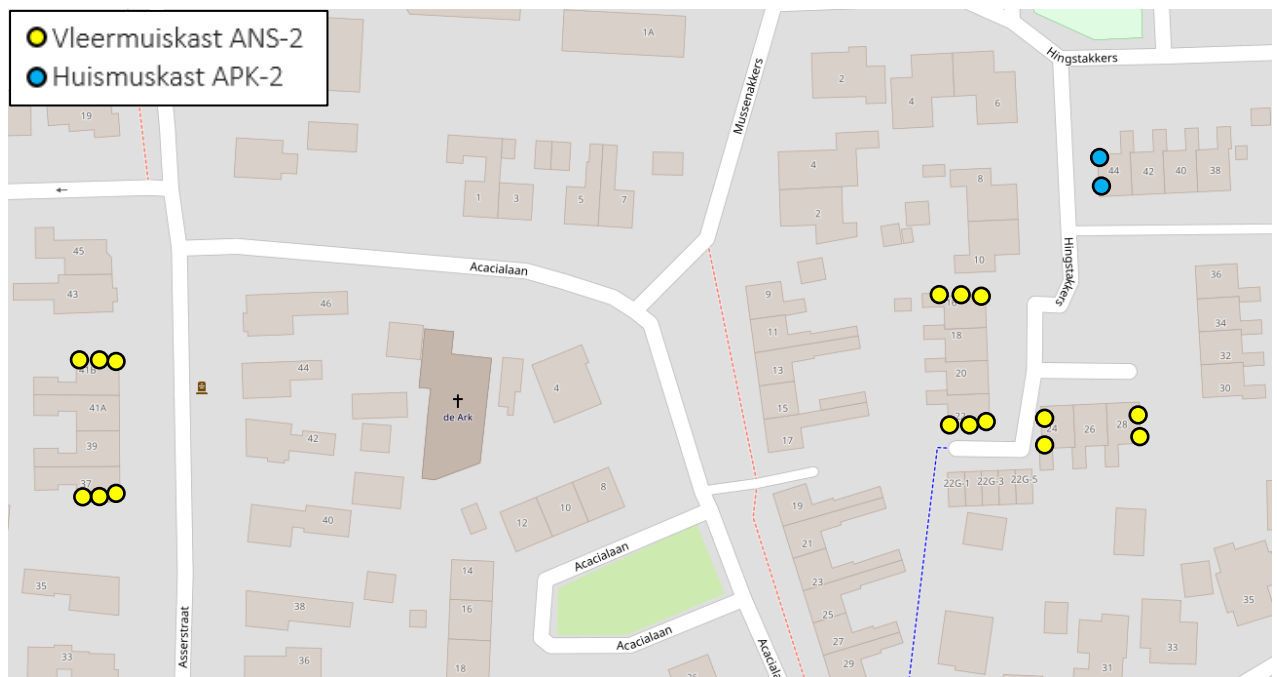
Gewone dwergvleermuis

Acacialaan en Torenlaan (uitvoeringsjaar 2021)

Voor de Acacialaan geldt dat de sloop in het najaar van 2021 op de planning staat. Hierdoor zijn begin mei 2021 reeds 16 vleermuis kasten (type ANS-2 van Veldshop) opgehangen binnen 200 meter van de Acacialaan. Zie tabel 6 en figuur 2 voor de locaties.

Tabel 6 Opgehangen huismus- en vleermuis kasten voor de Acacialaan in Beilen.

Straat	Nummers	Type kast	Soort	Aantal per kopgevel	Totaal
Hingstakkers	16, 22	ANS-2	Gewone dwergvleermuis	3	6
Hingstakkers	24, 28	ANS-2	Gewone dwergvleermuis	2	4
Asserstraat	37, 41B	ANS-2	Gewone dwergvleermuis	3	6

Figuur 2 De opgehangen huismus- en vleermuiskasten voor de Acacialaan in Beilen. Bron: Openstreetmap.

Molenstraat en Gruttolaan (uitvoeringsjaren 2022/2024)

Voor de Molenstraat en Gruttolaan geldt, omdat de sloop hier pas een jaar of jaren later plaatsvinden, de kasten nog moeten worden opgehangen. Omdat het aantal verblijven verschilt per straat, komt dit neer op de volgende aantallen dat geplaatst dient te worden binnen 200 meter van de volgende straten (maar niet aan de te slopen woningen zelf, zie figuur 5 en 6):

- Molenstraat: 4 ANS-2
- Gruttostraat: 8 ANS-2 en 4 ANS-1/2

De muurschalen en kasten zijn en worden op minimaal 4 meter hoogte opgehangen aan de kopgevels van omringende woningen op een locatie met een vrije aan- en afvliegroute. De onderlinge afstand van de kasten dient minstens 1 meter te zijn. Na het ophangen dienen de randen van de muurschalen aan de buitenzijde gekit te worden om inregenen te voorkomen.

Figuur 3 Vleermuisschaal ANS-2 (links) en ANS-1/2 (rechts). Bron: www.veldshop.nl

Huismus

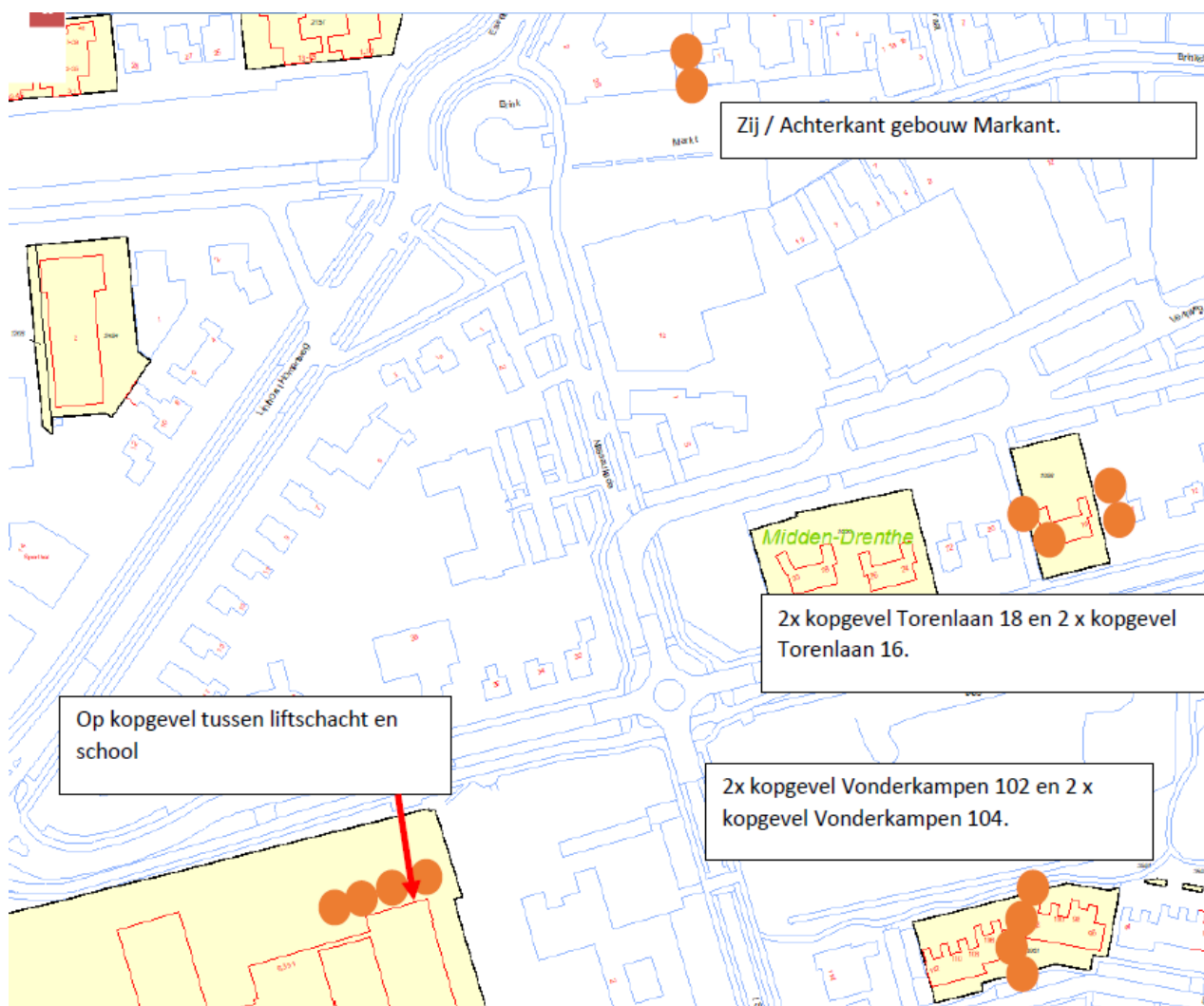
Acacialaan en Torenlaan (uitvoeringsjaar 2021)

Voor de huismus zijn voor de Acacialaan begin mei 2021 2 huismuskasten (type APK-2 van Veldshop) opgehangen (tabel 7, figuur 2).

De sloop van de woningen aan de Torenlaan staat eveneens gepland voor het najaar van 2021. Voor de 4 aangetroffen nesten zijn in totaal 14 nestkasten (dus 6 extra) opgehangen binnen een straal van 200 meter van de Torenlaan. Zie tabel 7 en figuur 4 voor de locaties.

Tabel 7 Opgehangen huismuskasten voor de Acacialaan en Torenlaan

Straat	Nummers	Voor straat	Type kast	Soort	Aantal per kopgevel	Totaal
Hingstakkers	44	Acacialaan	APK-2	Huismus	2	2
Markt	1	Torenlaan	APK-2	Huismus	2	2
Torenlaan	16	Torenlaan	APK-2	Huismus	2	2
Torenlaan	18	Torenlaan	APK-2	Huismus	2	2
Vonderkampen	102	Torenlaan	APK-2	Huismus	2	2
Vonderkampen	104	Torenlaan	APK-2	Huismus	2	2
Torenlaan	209-321	Torenlaan	APK-2	Huismus	4	4

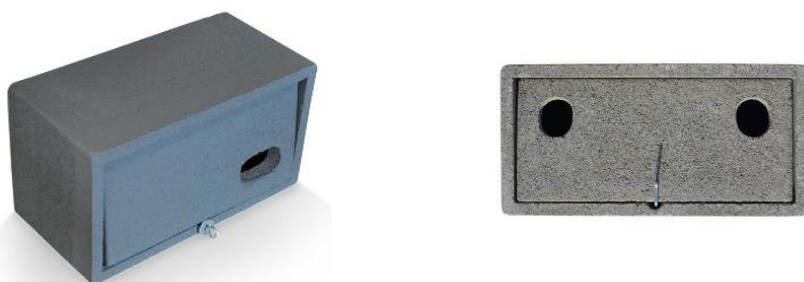
Figuur 4 Locaties van de opgehangen huismusnestkasten voor de Torenlaan. Bron: Woonservice.

Molenstraat en Gruttoolaan (uitvoeringsjaren 2022/2023)

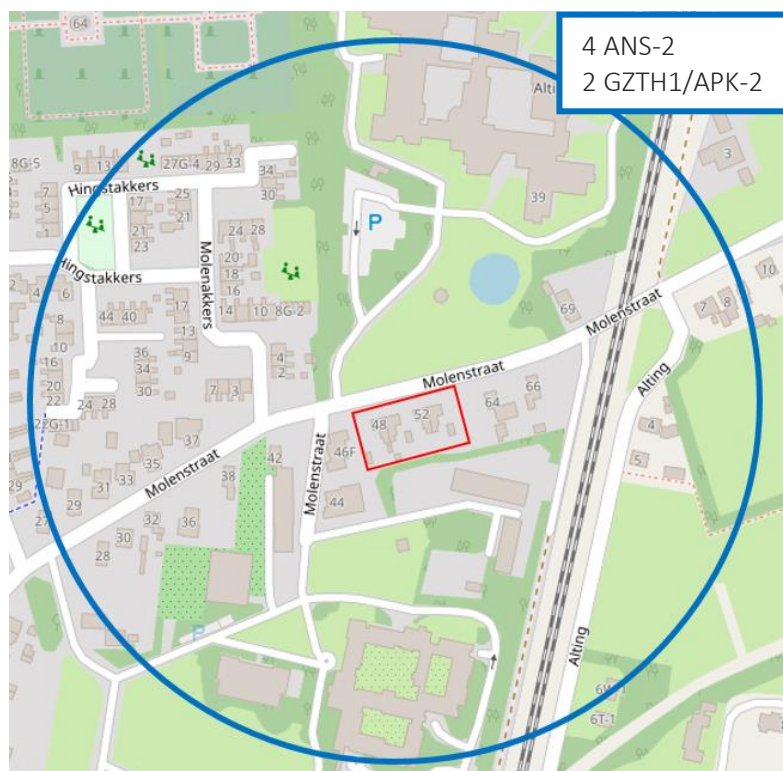
Voor de overige 4 nesten van de huismus dienen 8 nestkasten te worden opgehangen. Een type kast dat geschikt is voor de huismus is APK-2 (www.veldshop.nl) of GZTH1 (figuur 5, www.unitura.nl). De kasten dienen op minimaal 3 meter hoogte aan (bij voorkeur) de noord- en oostgevels van woningen binnen een straal van 200 meter van het plangebied opgehangen te worden. De figuren 6 en 7 geven op kaart weer waar de kasten mogen worden opgehangen. Er mogen maximaal 3 kasten per gevel worden opgehangen met een minimale afstand tussen de kasten van 50 cm.

Omdat het aantal nesten verschilt per straat, komt dit neer op de volgende aantallen dat geplaatst dient te worden binnen 200 meter van de volgende straten (maar niet aan de te slopen woningen zelf):

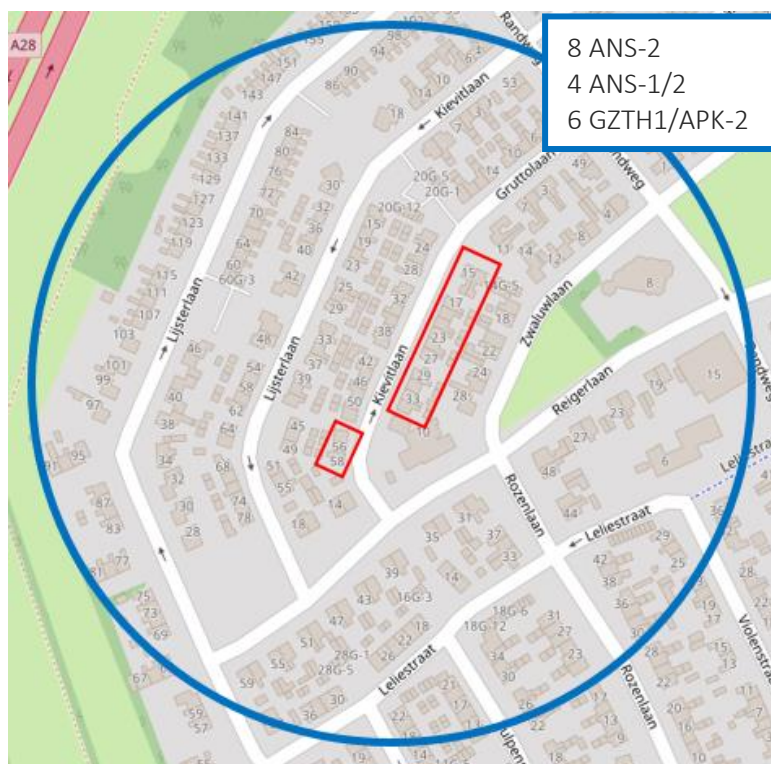
- Molenstraat: 2 APK-2 of GZTH1
- Gruttostraat: 6 APK-2 of GZTH1

Figuur 5 Huismuskast GZTH1 van Unitura (links) en APK-2 van Veldshop (rechts).

Figuur 6 De straal (200 m, blauwe cirkel) waarbinnen de vleermuis- en nestkasten moeten worden opgehangen voor de Molenstraat. Het rode kader geeft de te slopen woningen weer. Bron: Openstraatmap.

Figuur 7 De straal (200 m, blauwe cirkel) waarbinnen de vleermuis- en nestkasten moeten worden opgehangen voor de Gruttolaan. Het rode kader geeft de te slopen woningen weer. Bron: Openstraatmap.

Planning kasten

Omdat de dieren moeten kunnen wennen aan de nieuwe aangeboden nestkasten en verblijfplaatsen, dienen de kasten een bepaalde periode (gewenningsduur) aanwezig te zijn, voordat de woningen gesloopt mogen worden. Ervanuit gaande dat de woningen worden gesloopt in het najaar van het betreffende uitvoeringsjaar, dienen de kasten opgehangen te worden volgens onderstaande tabel. Uiteraard mogen ook alle kasten eerder worden opgehangen.

Tabel 8 De perioden wanneer de kasten zijn opgehangen / dienen te worden opgehangen.

Adres	Uitvoeringsjaar	Ophangen huismuskasten	Ophangen vleermuiskasten
Torenlaan 24 t/m 30	2021	Reeds opgehangen: Juni/juli 2021	n.v.t.
Acacialaan 8 t/m 30, 9 t/m 29	2021/2022	Reeds opgehangen: mei 2021	Reeds opgehangen: mei 2021
Molenstraat 48 t/m 54	2022	Voor 1 april 2022	Voor 1 april 2022
Gruttolaan 13 t/m 35, 54 t/m 58	2024	Voor 1 april 2023	Voor 1 april 2023

Als de werkzaamheden niet in het najaar plaatsvinden, of de planning veranderd, zal in overleg met een ecooloog worden bepaald wanneer de kasten aanwezig dienen te zijn.

Samenvatting tijdelijke voorzieningen

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de te realiseren voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en huismus.

Tabel 9 Te nemen maatregelen voor de huismus en gewone dwergvleermuis

Soort	Type kast	Aantal
Gewone dwergvleermuis	ANS-2	28
	ANS-1/2	4
Huisumus	GZTH1	18

5.2 PERMANENTE MAATREGELEN

De mitigatiefactor voor de permanente mitigatie is gelijk aan de tijdelijke mitigatie. Voor vleermuizen dienen dus 32 permanente verblijfplaatsen te worden gerealiseerd. Voor de huismus dienen minimaal 18 geschikte nestlocaties te worden gecreëerd in de nieuwe situatie.

Afstemming permanente maatregelen

Uiterlijk drie maanden voor de sloop wordt bepaald welke permanente maatregelen worden uitgevoerd. Dit gebeurt in overleg met Woonservice, de aannemer en een deskundig ecooloog. De maatregelen worden vervolgens ter kennisgeving en goedkeuring voorgelegd aan bevoegd gezag.

5.2.1 GEWONE DWERGVLEERMUIS

Voorkeursoptie: toegankelijke geventileerde spouw

Geschikte verblijfplaatsen kunnen worden gemaakt in de nieuwe situatie door de spouw toegankelijk te maken in de nieuwbouw. Dit kan gedaan worden door middel van minimaal 2 stootvoegen van minimaal 1.5 cm breed en 3 cm hoog in elke kopgevel aan te brengen. Er dient dan ook minimaal 2.5 cm ruimte in de spouw te zijn. Bij aanwezigheid van isolatiemateriaal dient dit te worden afgedekt met gripgaas. Het toegankelijk maken van de spouw als verblijfplaats is een bewezen effectieve maatregel, waardoor deze de voorkeur heeft boven het inbouwen van kasten.

Alternatief: geschakelde inbouwkasten

Als spouwen in de nieuwe situatie ontbreken of volledig worden opgevuld met isolatiemateriaal, dan kunnen vleermuisstenen ingebouwd worden. Er dienen 4 kasten per kopgevel te worden ingebouwd, met in totaal dus 112 kasten. Deze inbouwkasten dienen per 4 geschakeld (naast elkaar of boven elkaar) geplaatst te worden. Doordat de kasten aan de zijanten open worden gemaakt, daar waar ze geschakeld worden, borgt dit dat de dieren tussen de verschillende compartimenten kunnen kruipen.

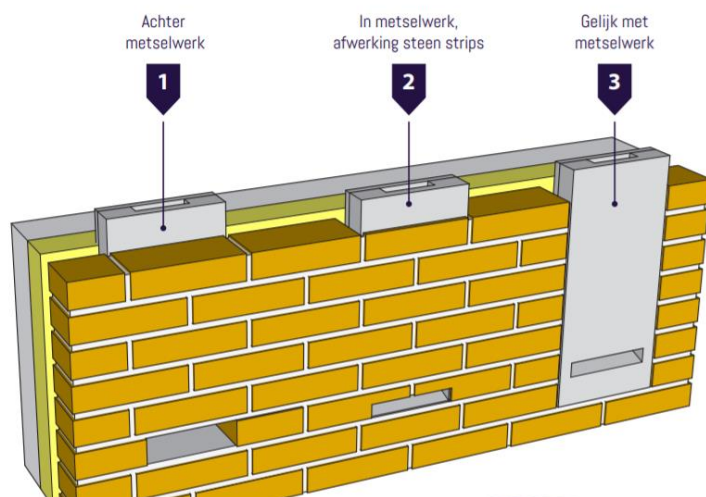
Daarnaast dienen in de Acacialaan bij de puntdaken aan de voorgevels nog 2 geschakelde kasten te worden ingebouwd (figuur 10). Het gaat in totaal om 5 puntdaken, dus nog 10 extra kasten.

Voor de realiseren permanente vleermuisverblijven in de nieuwe situatie geldt dat:

- Alle vleermuis kasten dienen op minimaal 4 meter hoogte ingebouwd te worden;
- De vleermuis kasten dienen een vrije in- en uitvliegroute te hebben. Er mogen dus niet direct (binnen 2 meter afstand van de gevel) bomen of bosjes aanwezig zijn.

Geschikte typen inbouwstenen zijn de VMPPM2 van www.unitura.nl. Deze 2-laagse kast is bij schakelen en inbouwen ook geschikt voor vleermuizen in de winter. De mogelijk te schakelden stenen kunnen worden

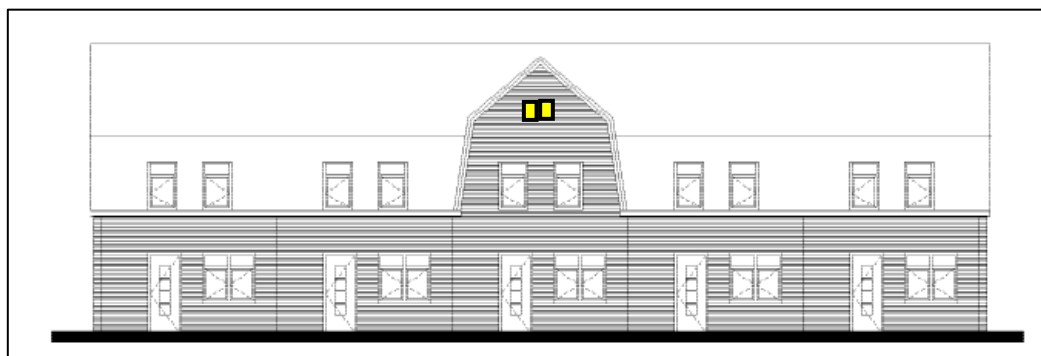
ingebouwd op verschillende manieren (figuur 8). Een voorbeeld van de Acacialaan is weergegeven in figuur 9 en 10.

Figuur 8 Modulaire inbouwvleermuiskast van houtbeton, serie VMPM van www.unitura.nl.

Figuur 9 Een voorbeeld van de in te bouwen vleermuiskasten (geel) in kopgevels van de woningen aan de Acacialaan.

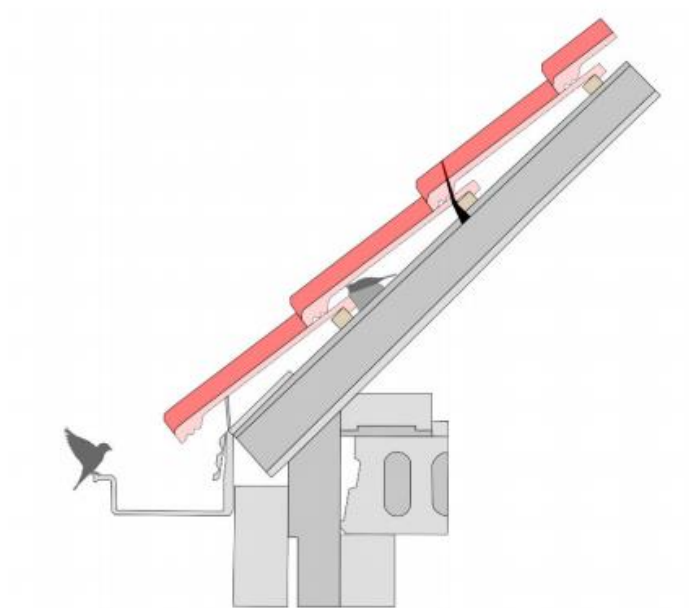

Figuur 10 Bij de 'puntaken' in de Acacialaan dienen eveneens 2 geschakelde inbouwkasten te worden gerealiseerd.

5.2.2 HUISMUS

Voorkeursoptie: nestplekken onder het dak

De huismusnesten zijn bij de huidige woningen vastgesteld in noord-, oost-, west- en zuidgeoriënteerde gevels. Hierdoor dienen bij alle nieuw te bouwen woningen alle ruimtes onder de eerste twee rijen dakpannen bereikbaar voor huismussen te zijn. Dit kan gedaan worden door vogelschroot op de tweede of derde panlat te plaatsen (figuur 11). Het plaatsen van vogelschroot borgt dat vogels nog onder het dak kunnen broeden, maar niet verder onder het dak kunnen komen.

Figuur 11 Voorbeeld van vogelschroot dat geplaatst is op de tweede panlat (derde panlat is beter), zodat vogels alsnog onder het dak kunnen broeden. Bron: Econsultancy.

Alternatief: inbouwen nestkasten

Voor de 9 aangetroffen huismusnesten dienen minimaal 18 nieuwe nestplekken aanwezig te zijn in de nieuwbouw. Als vogelschroot niet mogelijk is, dienen bij alle kopgevels 2 neststenen van het type GZP2 (figuur 12, www.unitura.nl) te worden ingebouwd in noord en oost georiënteerde kopgevels van de nieuwgebouwde woningen. Van de 28 kopgevels zijn 12 oost of noord georiënteerd, dus het gaat in totaal om 24 neststenen. Dit zou dan een groene plus opleveren van 6 nestplekken. De twee nestkasten kunnen net onder de vleermuisstenen worden ingebouwd.

Figuur 12 GZP2 nestkast van www.unitura.nl.

Alle kasten dienen op minimaal 3 meter hoogte ingebouwd te worden, maar hoe hoger hoe beter.

Aanwezig groen

Huismussen maken gebruik van het groen in de tuinen en omgeving om te schuilen, rusten en voedsel te vinden. Het groen maakt dus onderdeel uit van het functionele leefgebied. Omdat de woningen gesloopt worden, worden ook de tuinen leeggehaald. Dit zou betekenen dat het leefgebied niet meer functioneel is voor de huismus. Om het leefgebied functioneel te houden, dient in de nieuwe situatie groen aangeplant te worden. Dit kan gedaan worden door de nieuwe tuinen om te kaderen met groenblijvend groen, zoals coniferen of een ligusterhaag. Het nieuwe aan te planten groen dient minimaal 1.5 meter hoog te zijn. Het groen moet namelijk meteen na oplevering van de woningen kunnen functioneren.

Indien dat niet mogelijk is, dient ofwel groen uit tuinen behouden te blijven, ofwel dient tijdelijk geschikt groen te worden geplaatst dat wel direct als schuilplaats kan functioneren. Bijvoorbeeld in de vorm van grote coniferen, laurierkers of thuja's.

6. OVERIGE MAATREGELEN

6.1 BROEDVOGELCONTROLE

Als de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden (half maart tot half juli) dient voor de start van de werkzaamheden een broedvogel controle uitgevoerd te worden. Wanneer er broedende of nestgebonden vogels aanwezig zijn dient er gewacht te worden met de werkzaamheden tot dat er geen broedende vogels of jongen aanwezig zijn.

6.2 VLEERMUISCONTROLE

Voor de start van de werkzaamheden per blok moet er een vleermuiscontrole uitgevoerd worden. Wanneer er uitvliegende vleermuizen worden waargenomen dient de woning natuurvrij gemaakt te worden zoals hieronder beschreven. Een extra vleermuiscontrole is dan nodig om vast te stellen dat de dieren daadwerkelijk niet meer aanwezig zijn.

6.3 CONTROLE PERMANENTE MITIGATIE

Voor de te realiseren permanente mitigatie zal een startoverleg plaatsvinden met een ecooloog en de aannemer, zodat wordt geborgd dat de in te bouwen kasten op de juiste manier geschakeld en ingebouwd worden.

7. CHECKLIST

De uit te voeren controles en maatregelen staan aangegeven in het onderstaande tabel.

Maatregel	Wanneer uitvoeren	Door wie	Wanneer uitgevoerd?	Paraaf Buro Bakker
Ophangen tijdelijke alternatieven vleermuizen, huismus (Molenstraat, Gruttolaan)	2022/2023	Aannemer/Woonservice		
Broedvogelcontrole vooraf, alle woningblokken (bij werkzaamheden tussen 1 maart – 1 september)	Maximaal een week voor start werkzaamheden	ATKB/Buro Bakker		
Ongeschikt maken woningen huismus (bij werkzaamheden tussen 1 maart en 1 september)	Afhankelijk van het woningblok: zie tabel 4	Aannemer/Woonservice		
Ongeschikt maken woningen vleermuizen	Afhankelijk van het woningblok: zie tabel 4	Aannemer/Woonservice		
Overleg permanente voorzieningen	Uiterlijk 3 maanden voor sloop	Woonservice en ATKB/Buro Bakker		
Goedkeuring permanente voorzieningen		Bevoegd gezag		
Vleermuiscontrole vooraf, alle woningblokken	Maximaal een week voor start werkzaamheden	ATKB/Buro Bakker		
Startoverleg permanente maatregelen	Net voor start nieuwbouw	ATKB/Buro Bakker		
Plaatsen vogelschroot op 3 ^{de} panlat	Tijdens nieuwbouw	Aannemer/Woonservice		
Inbouwen voorzieningen huismus/vleermuizen	Tijdens nieuwbouw	Aannemer/Woonservice		

Contactgegevens

Buro Bakker adviesburo voor ecologie / ATKB

Contactpersonen: Aaron Sibma

Tel.: 06-57150991

E-mail: a.sibma@at-kb.nl

